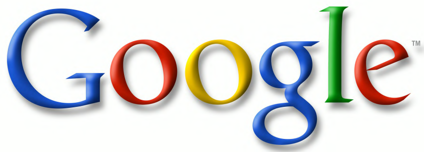
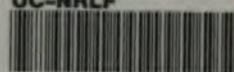
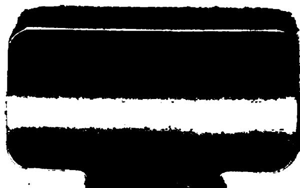

UC-NRLF

ABECEDARIULU ITALIANU

ABECEDRIULU
ITALIANU.

COMPUSŬ

DE

O. SPINAZZOLA,

PROFESSORE IN GIMNASIULU SÂNTULUI SAVA.

LIBRARU-EDITORU G. IOANNID.

BUCURESCI.

TIPOGRAFIA LUI STEFAN RASSIDESCU.

1862.

TABULA MATERIELORU

Catalogulŭ vorbelor cellor maĭ întrebuinţate în limba italiană.

Dialoge.

Consolaţiunea crestinilor.

Meditaţiunĭ evangelice.

CAPŬ I.

ALFABETULŬ

Alfabetulŭ italianŭ cuprinde, după ortografia de astă-dĭ, doŭe deçe şi una de litere, cari suntŭ următórele:

LITERELE MAJUSCULE.

A, B, C, D, E, F, G,
H, I, L, M, N, O, P,
Q, R, S, T, U, V, Z.

LITERELE MINUSCULE.

a, b, c, d, e, f, g, h, i, l, m,
n, o, p, q, r, s, t, u, v, z. —

Aceste litere se pronunçiă italienesce în modulŭ următorŭ:

a—bé—ce—de—e—effe—ge—àcca—i—élle—émme—énne—o—pe—cu—érre—ésse—te—u—ve—zéta.

Ensă după Toscanii se pronunçiă *a*, *bi*, *ci*, *di*, *e*, *éffe*, *gi*, *àcca*, *i*, *élle*, *émme*, *énne*, *o*, *pi*, *cu*, *érre*, *ésse*, *ti*, *u*, *vi*, *zéta*.

După ortografia cea vechiă maĭ este şi *j lùngo* în alfabetulŭ italianŭ. Acéstă litéră, precumŭ se vede în cărţile celle vecchie, se scriá:

1 iŭ la începutulŭ vorbelorŭ, precumŭ *iéri* (ierĭ) *juniòre* (cellŭ maĭ june) şĭ c. l.

2-a în midloculŭ duorŭ vocale, precumŭ *ajutàre* (a ajuta) *giója* (bucurie) şĭ c. l.

3-a la finitulŭ numelorŭ plurale de origină latină, precumŭ *stùdj* (studie) *officj* (officie) şi c. l.

După ortografia cea noŭă, în locŭ de *j lùngo*, se scrie.

1-iŭ la începutulŭ vorbelorŭ unŭ *i* scurtŭ, precumŭ: *iéri*, *iunióre*, şi c. l.

2-ea în midloculŭ duorŭ vocale unŭ *i* scurtŭ, precumŭ *aiutàre*, *giója*.

3-ea la finitulŭ numelorŭ plurale de origină latină, doul *ii* scurţĭ, precumŭ *stùdii*, *officii*.

Aşia trebue să se citéscă *j lungo* în tóte acelle vorbe, în carĭ se află prin cărţile celle vecchie.

În acestŭ modŭ se evită nă pré mare confusiune; căcĭ altŭ-minterea se confunde cu *j* francesŭ.

CAPŬ II.

Pronunciaţiunea vocalelorŭ.

Vocalele italiene se pronunçiă într'unŭ modŭ distinctŭ, chiarŭ atuncĭ quandŭ doue séu treĭ d'entr'ensele se află una după alta în aceaşĭ sillabă, precumŭ: *ciélo* (cerŭ) *uómo* (omŭ) *fuóco* (focŭ) şi c. l.

Sunetulŭ lorŭ particularŭ este assĕmĕnatŭ cu alŭ vocalelorŭ române, afară de *e*, care nu se pronunçiă ca *e*

română în vorbele *ellă*, *este*, ci ca *e* română în vorbele *vede*, *crede* și c. l.

Sunetulŭ vocalelorŭ române însemnate cu accentulŭ circonflessŭ, precumŭ *â ê î ô û*, nu este cunoscutŭ în limba italiană cea literariă séu cultivată de literați.

Așia *a e i o u* se pronunçiă italienésce ca *a e i o u* romănesce în vorbele *casă*, *pesce*, *fine*, *locŭ*, *puntŭ* și c. l.

Din vocalele italiene, *e* și *o* aŭ, fiă-care, doue sunete differente.

Vocala *e* are sunetulŭ închisŭ în midloculŭ vorbelorŭ, precumŭ *pétto* (peptŭ) *appéllo* (appellŭ) și c. l. — Are sunetulŭ deschisŭ în midloculŭ vorbelorŭ, precumŭ *pèste* (ciumă) *fermèzza* (târie) și c. l.; și la finitulŭ vorbelorŭ, precumŭ *diè* (dette) *perdè* (perdú) și c. l.

Vocala *o* are sunetulŭ închisŭ în midloculŭ vorbelorŭ, precumŭ *colómbo* (columbŭ) *bósco* (pădure) și c. l. — Are sunetulŭ deschisŭ în midloculŭ vorbelorŭ, precumŭ *ròsa* (rosă) *còsa* (lucru) și c. l.; și la finitulŭ vorbelorŭ, precumŭ *osservò* (observă) *amò* (iubì) și c. l.

Vocalele *e* și *o* nu potŭ avé sunetulŭ deschisŭ quândŭ accentulŭ tonicŭ nu este asupra lorŭ. Așia în vorbele *veràce* (adêvêratŭ) *lontàno* (depărtatŭ) ceĭ douĭ *e* și ceĭ douĭ *o* n'aŭ sunetulŭ deschisŭ, pentru că accentulŭ tonicŭ este asupra luĭ *a*.

În tóte vorbele unde *e* și *o* aŭ sunetulŭ deschisŭ, quândŭ, prin lungirea vorbeĭ, accentulŭ tonicŭ se transmută la vocala care urméză pre acea asupra câria era, aceste doue vocale scâmbă sunetulŭ lorŭ cellŭ deschisŭ cu sunetulŭ cellŭ închisŭ. Așia în vorba *bèllo* (frumosŭ) *e* are sunetulŭ deschisŭ, și în vorba *bellissimo* (pré frumosŭ) are sunetulŭ închisŭ din causa transmutârii accentuluĭ tonicŭ, care numaĭ este asupra luĭ *e*, ci asupra lui *i*.— Assemenea în vorba *dòtto* (învêțatŭ) *o* are sunetulŭ deschisŭ, și în vorba *bellissimo* (pré învêțatŭ) are sunetulŭ închisŭ din causa transmutârii accentuluĭ tonicŭ, care numaĭ este asupra luĭ *o*, ci asupra luĭ *i*.

Ensă pronumele personale, cari se punŭ la terminulŭ vorbelorŭ, nu adducŭ nicĭ uă dată transmutarea accentuluĭ tonicŭ, precumŭ de la *fàte* (faceți) *fàtemi* (face-

ţĭ mĭ) de la *credéte* (credeţĭ) *credétegli* (credeţĭ-i) şi c. l.
Spre a face maĭ bine cunoscută differenţia sunetuluĭ închisŭ de sunetulŭ deschisŭ alŭ vocalelorŭ *e* şi *o*, punemŭ aci în prospectŭ multe vorbe, cari de şi se scriŭ cu acelleaşĭ litere, aŭ unŭ înţellesŭ differentŭ; căcĭ accentulŭ tonicŭ este acutŭ asupra unora, şi gravŭ asupra altora dintr'ênsele.

PROSPECTŬ.

É închisŭ.	È deschisŭ.
Accétta (toporŭ).	Accètta (priimesce.)
Béi (beĭ).	Bèi (frumoşĭ).
Céra (céra).	Cèra (căutătură).
Déssi (dênşi).	Dèssi (se cuvine).
Ésca (éscă).	Èsca (să éssă).
Féro poeticŭ (făcură).	Fèro poeticŭ (ferosŭ).
Légge (lege).	Lègge (citesce).
Méle (mere).	Mèle (miere).
Pére (pere).	Père (piere).
Téma fem. (temere).	Téma masc. (tema).
Véglio (veghiezŭ).	Vèglio poeticŭ (bĕtrânŭ).

Ó închisŭ.	Ò deschisŭ.
Accórre (allérgă).	Accòrre (a priimi cu plăcere.)
Bótte (butte).	Bòtte (loviture).
Cólto (cultivatŭ-învĕţatŭ).	Còlto (cullesŭ).
Fóro (gaură).	Fòro (Forum-tribunalŭ).
Indótto (împinsŭ).	Indòtto (neinvĕţatŭ).
Lóto (noroiŭ).	Lòto (lotus-planta).
Nóce (nucă).	Nòce (vătemă).
Óra (oră).	Òra poeticŭ (se rógă).
Pórto (presentatŭ).	Pòrto (portŭ de mare).
Scópo (mĕturŭ-verbŭ).	Scòpo (scopŭ-ţintă).

Tórre (turnŭ). Tòrre (a scóte-a' lua).
Vólto (chipŭ-facia). Vòlto (întorsŭ).

CAPŬ III.

Pronunciatiunea consunantelorŭ.

Consunantele *b d f l m n p r t v* în tóte combinările lorŭ cu celle cincĭ vocale, aŭ unŭ sunetŭ eghalŭ cu alŭ consunantelorŭ române: ensă *c g h q s z* aŭ uă distinţiune de sunetŭ pré de însemnatŭ în differentele lorŭ combinărĭ cu singurele vocale şi cu unele d'éntre elle ensesĭ însoçite de aceste.

Aşia consunanta *c* se pronunciă înaintea luĭ *a*, luĭ *o* şi luĭ *u* ca în vorbele române *capŭ*, *capillŭ*, *cugetŭ*, şi înaintea luĭ *e* şi luĭ *i* ca în vorbele române *censsiă*, *citesce*.

Quândŭ înaintea acestorŭ doue vocale din urmă se punŭ douĭ *cc*, atuncĭ una şi alta din aceste doue litere aŭ unŭ singurŭ sunetŭ, adecă amêndoue se pronunçiă *ce* înaintea luĭ *e*, precumŭ *accénto* (accentŭ) *eccésso* (eccessŭ), şi *ci* înaintea luĭ *i*, precumŭ *occidénte* (apusŭ) *uccisióne* (omorire)

Che şi *chi* se pronunçiă ca *què*, *quì* françusesce, precumŭ *che* (ce) *chi* (cine) *chéto* (linişlitŭ) *chirógrafo* (zapisŭ) *spiche* (spice) *fuochi* (focurĭ) şi. e. l.

Cl se pronunçiă înaintea luĭ *a*, luĭ *e*, luĭ *i* şi luĭ *o* ca în vorbele române *claponŭ*, *cléşte*, *clipă*, *clopotŭ*, precumŭ *clásse* (classă) *eleménte* (clementŭ) *cliénte* (clientŭ) *cloáca* (privată).

Consunata *g* se pronunçiă înaintea luĭ *a*, luĭ *o* şi luĭ *u* ca în vorbele române *garanţŭ*, *golŭ*, *gustŭ*, şi înaintea luĭ *e* şi luĭ *i* ca în vorbele române *generaţiune*, *ginte*.

Quândŭ înaintea acestorŭ doue vocale din urmă, se punŭ douĭ *gg*, atuncĭ şi una şi alta din aceste doue litere aŭ unŭ singurŭ sunetŭ, adecă amêndoue se pronunçiă

ge înaintea luĭ *e*, precumŭ *aggentilire* (a innobili) şi *gi* înaintea luĭ *i*, precumŭ *aggiràre* (a înconjura).

Ghe şi *ghi* se pronunçiă ca *guè guì* françusesce, precumŭ *ghermire* (a appucca ce va) *ghignàre* (a areta surrisŭ) *piàghe* (rane) *vèrghe* (verge) *albèrghi* (otellurĭ) *luóghi* (locurĭ) şi c. l.

Gl înaintea luĭ *a*, luĭ *e*, luĭ *o* şi luĭ *u* se pronunçiă ca în vorbele române *glassŭ*, *glesnă*, *glonțŭ*, *glumă*, precumŭ *glàndula* (glándulă) *glèba* (glebă) *glória* (gloriă) *glùtine* (glutinŭ); ênsă înaintea luĭ *i* are doue sunete, unulŭ dulce, ca în vorba francesă *bouilli*, precumŭ articulele plurale *gli*, *dégli*, *àgli*, *dàgli*, pronumele personalŭ *gli*, în locŭ de *a luĭ* de casŭ dativŭ singularŭ, numele plurale *figli* (fiĭ) *artigli* (labe), şi cellŭ l'altŭ aspru ca în vorba francesă *glisser*, precumŭ *negligere* (a neîngrigi) *negligènza* (neîngrigire) *negligènte* (neîngrigitorŭ) şi c. l.

Gn înaintea luĭ *a*, luĭ *e*, luĭ *i*, luĭ *o* şi luĭ *u* se pronunciă ca în vorbele francese *campagnard*, *regnier*, *magnifique*, *agneau*, *gnou* (quadrupède d'Afrique), precumŭ *accompagnàre* (a însoçì) *agnèllo* (mielŭ) *significàre* (a însemna) *signóre* (domnŭ) *ognúno* (fiă-care) şi c. l.

Guà, *guè*, *guì*, şi *guò*, se pronunçiă ca cumŭ arŭ fi scrisse françusesce *gouà*, *gouè*, *gouì* şi *gouò*; precumŭ *guadagnàre* (a câstiga) *guèrra* (resbellŭ) *guiderdóne* (resplătire) *languóre* (languorŭ) şi c. l.

H nu are nicĭ unŭ sunetŭ, şi nu este nicĭ uă dată aspiratŭ. Este numaĭ unŭ semnŭ ortograficŭ, care se pune êntre *c* şi *e*, êntre *c* şi *i*, êntre *g* şi *e*, êntre *g* şi *i*, quândŭ pronunçiațiunea acestorŭ consŏnante callă a fi aspră, precumŭ *formiche* (furnice) *spèchi* (peşterĭ) *lèghe* (poşte) *terghi* (spate) şi c. l.

Se pune âncă *h* ca unŭ semnŭ de distincțiune înaintea vorbelorŭ *ho* (amŭ) *hài* (aĭ) *ha* (are) *hànno* (aŭ) din presentulŭ indicativŭ alŭ verbuluĭ *avère* (a avé) spre a nu se cofunde cu *o* (séŭ) *ài* articulŭ dativŭ pluralŭ *a* (la) *ànno* (annŭ).

Ne avêndŭ *h* nicĭ unŭ effectŭ, mulțĭ scriitorĭ nu'lŭ punŭ înaintea acestorŭ patru vorbe, ce eĭ scriŭ, precumŭ

Metastasio și alți autori aŭ scrissŭ, cu unŭ accentŭ gravŭ pe d'asupra: *ò*, *ài*, *à*, *ànno*.

Ensă acéstă ortografiă nu s'a adoptatŭ cu generalitate. Consunanta *q*, fiindŭ unită din necessitate cu vócala *u*, se pronunçiă înaintea luĭ *a*, luĭ *e*, luĭ *i*, și luĭ *o* ca cumŭ ar fi scrissŭ romănesce *cuà*, *cuè*, *cuì*, *cuò*, precumŭ *quále* (care) *quèsta* (acéstă) *quivì* (a colo) *quotidiáno* (din tóte dilele) și c. l.

Consunanta *s* quândŭ este însoçită de *c* adecă *sc*, se pronunçiă înaintea luĭ *a*, luĭ *o* și luĭ *u* ca în vorbele romăne *scaunŭ*, *scopŭ*, *scută*, și înaintea luĭ *e* și luĭ *i* ca în vorbele române *servetŭ*, *șirŭ* și c. l.

Scià, *sciò*, *sciù* se pronunçiă ca vorbele francese *chat*, *chose*, *chou*; precumŭ *sciagùra* (nenorocire) *sciócco* (nerodŭ) *sciupàre* (a risipi) și c. l.

Scia și *scie* în vorbele *liscia* (leșiă) *coscièuza* (consciințiă) și c. l. se pronunçiă astă-felŭ în quâtŭ s'aude cu distinçiune sunetuluĭ particularŭ alŭ fiă-căria din vocalele *i* și *a*, *i* și *e*—Assemenea se pronunçiă *scia* și la a doŭa persónă plurală a presentuluĭ subjunctivŭ din verbele *lasciàre* (a lâssa) și *conóscere* (a cunosce) precumŭ *che lasciàte* (să lâssațĭ) *che conosciàte* (se cunóscetĭ).

Sche și *schi* se pronunçiă ca cumŭ arŭ fi scrisse françusesce *squè* și *squì*, precumŭ *schérno* (desprețŭ) *schifóso* (scârboșŭ) *pésche* (persicĭ) *boschi* (pădurĭ) și c. l.

Schià, *schiè*, *schiò*, *schiù* se pronunçiă ca cumŭ arŭ fi scrisse françusesce *squià*, *squiè*, *squiò*, *squiù*, precumŭ *schiavitù* (sclaviă) *schièra* (brigată) *schióppo* (puscă) *schiùdere* (a deschide) și c. l.

Consunanta *s* are doue sunete, unulŭ aspru la începutulŭ vorbelorŭ, precumŭ *sàngue* (sânge) *sérpe* (șérpe) *sincerità* (sinceritate) *sospiro* (suspinŭ) *sudóre* (sudóre), și cellŭ-l'altŭ dulce quândŭ se pune êntre doue vocale, precumŭ *rósa* (rosă) *ripóso* (repausŭ) *rispóse* (respunse) *póse* (puse) și c. l.

Quândŭ în unele vorbe se află douĭ *ss*, acești aŭ ŭă pronunçiațiune aspră, precumŭ *tósse* (tusse) *possànza* (putere) *assisténza* (assistența) *assimilazióne* (assimilațiune) *possedére* (a pussede) și c. l.

Consunanta z are doue sunete, unulŭ aspru şi cellŭ l'altŭ dulce.

Fiindŭ pré difficilŭ de a se areta tóte vorbele în care s'aude unulŭ séu altulŭ din aceste doue sunete, ne mârginimŭ a da doue regule generale.

1-iŭ. Are sunetulŭ aspru quândŭ este îndoită, precumŭ *spazzáre* (a mătura) *disprèzzo* (despreţŭ) *contentézza* (mulţumire) *pózzo* (puţŭ) *mázzo* (legătura) şi c. l.

Suntŭ esceptuate unele vorbe, precumŭ *autorizzare* (a autoriza) *solennizzáre* (a solemniza) *rózzo* (prostŭ) *mézzo* (miĳlocŭ) *gazzetta* (gazetă) *dozzina* (duzină) şi c. l. cari aŭ pronunciaţiunea dulce.

2-a. Are sunetulŭ dulce quândŭ nu se îndoesce, precumŭ *perfezióne* (perfecţiune) *ammirazióne* (admiraţiune) *zélo* (zelŭ) *abbondánza* (abundanţa) *sperànza* (speranza) *pranzo* (prânḑŭ) şi c. l.

Suntŭ esceptuate unele vorbe, precumŭ *zucca* (dovlécŭ) *zúcchero* (zaharŭ) *zúppa* (sapă) şi c. l. cari aŭ uă pronunciaţiune maĭ aspră. (*).

Este de indispensabilă necessitate ca consunantele îndoite să se pronunçie cu atâtă precisiune, în quâtŭ să se cunóscă îndoirea lorŭ, adecă apesânduse maĭ multă pe vocala d'înainte; căcĭ altŭ-minterea s'ar face, adessea orĭ, uă mare confusiune, precumŭ în vorbele următóre:

Acéto (oçetŭ).	Accétto (acceptŭ).
Anélo (doreseŭ pré multŭ.)	Anéllo (anellŭ).
Brùto (dobitocŭ).	Brútto (urîtŭ).
Càcio (caşiŭ).	Càccio (gonescŭ).
Capéllo (firŭ de pĕrŭ).	Cappéllo (pällariă).
Càro (scumpŭ).	Càrro (carrŭ).
Càsa (casă).	Càssa (cassă).
Dóna (dăruesce).	Dónna (dómnă).

(*) Suntŭ multe vorbe, cari se potŭ scrie séu cu z séu cu c, adecă acelle ce latinesce se scriŭ cu c, precumŭ benefizio séu beneficio (beneficiŭ) offizio séu officio (officiŭ) edifizio séu edificio (edificiŭ) şi c. l.

Fáto (ursită). Fátto (faptŭ).
Géma (să gémă). Gémma (pétră preţiósă).
Mése (lună). Mésse (secerişiŭ).
Nóte (note). Nótte (nópte).
Péna (penă). Pénna (pénnă).
Sàno (sânetosŭ). Sánno (sciŭ).
Séte (sete). Sétte (şépte).
Sono (suntŭ). Sónno (somnŭ).

CAPŬ IV.

Accentulŭ Italianŭ.

Limba italiană are done accenturĭ, unulŭ gravŭ şi cellŭ-l'altŭ acutŭ.

Accentulŭ gravŭ se pune asupra vocalei celleĭ din urma a uneĭ vorbe de la care s'a truncatŭ uă sillabă, precumŭ *bontà* (bunetate) *verità* (veritate) *virtù* (virtute) *servitù* (servitute) pertru bontate, veritate, virtute, servitute şi c. l. cari se întrebuinţeză numaĭ în poesiă.

Acestŭ accentŭ se pune ancă asupra vocalelorŭ unorŭ vorbe, de la cari nu se truncă niciĭ uă sillabă, spre a se distinge de alte vorbe a cărorŭ significaţiune e differentă, precumŭ *di* (de) *dì* (ḑi) *méta* (ţintă) *metà* (jumătate) *péro* (arborŭ de pere) *però* (ensă) *vólto* (chipŭ) *voltò* (întórse) şi c. l.

Accentulŭ acutŭ, care se numesce ancă accentulŭ tonicŭ, căcĭ este ca uă transiţiune de voce de la unŭ tonŭ la altŭ, nu se obicĭnuesce a se pune italienesce. Acestŭ accentŭ locuesce asupra vocalelorŭ vorbelorŭ numite italienesce *piáne* (încetŭ), *sdrúcciole* (iute) *bisdrúcciole* (maĭ iute) adecă asupra sillabelorŭ ḑise penultimă, antepenultimă şi ante-ante penultimă.

Studiulŭ acestorŭ accenturĭ este de uă mare necessitate pentru correcta şi buna citire a autorilorŭ italianĭ; şi noĭ spre a'lŭ facilita, punemŭ maĭ josŭ, êntr'uă tabulă sinoptică, celle patru classe de vorbe.

Tabula vorbeloru.

Trónche (truncate).	Piàne (încete).
Parlò (vorbi).	Parláte (vorbițĭ).
Passò (trecù).	Passàndo (trecêndŭ).
Patteggiò (se învoi).	Patteggiáva (se învoia).
Perdonò (ertă).	Perdonáva (erta).
Porterò (voiŭ adduce).	Portàsti (adduseșĭ).
Scoprirò (voiŭ descoperi).	Scopriàmo (descoperimŭ).
Scriverò (voiŭ scrie).	Scrivo (scriŭ).

Sdrùcciole (iute).	Bisdrúcciole (maĭ iute).
Innálzano (înalță).	Innalzàndovelo (înălțându 'lŭ a colò).
Interessátevi (înteressați-vĕ).	Interessàndosene (înteressându-se de acésta).
Lágnisi (să se plângă).	Lagnàndomene (plângându-me de acésta).
Lácrimi (să lacrime).	Làcriminó (să lacrime plur.)
Oppóngomi (me opuiŭ).	Oppónganvisi (să se opuiă la acésta).
Otténgano (să obțiă).	Otténganlomi (să mi'lŭ obțiă).
Móstralo (arată-lŭ).	Mostráglielo (arată-i-lŭ).
Mútisi (să se mute).	Mùtinmivi (să me mute (plur.) a colo.)

CAPŬ VI.

Regule generale pentru accentulŭ tonicŭ.

I. Tóte vorbele compuse de doue sillabe, cari nu suntŭ însemnate cu accentulŭ gravŭ asupra vocaleĭ celleĭ din urmă, aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ: *páne* (pâne) *ménte* (minte) *màno* (mână) și c. l.

II. Tóte vorbele *piàne* (încete) la finitulŭ cărora s'a truncatŭ nă vocală, pentru eufonia, aŭ accentulŭ tonicŭ asupra celleĭ din urmă sillabe, precum *amór* (amorŭ) *dolór*

(durere) *cantàr* (a cânta) *temèr* (a temé) *sentir* (a sinţi) în locŭ de: amóre, dolóre, cantàre, temére, sentire şi c. l.

Suntŭ esceptuate infinitele verbelorŭ din conjugaţiunea III-a a cărorŭ din urma sillabă e brevă, căci acestŭ aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ: *créder* (a crede) *pérder* (a perde) *vénder* (a vinde) *dipénder* (a depinde) în locŭ de: crédere. pérdere, véndere, dipéndere şi c. l.

III. Tóte vorbele terminate în *ia* lungă aŭ accentulŭ tonicŭ asupra luĭ *i*, precumŭ *tirannìa* (tiranniă) *armonìa* (armoniă) *melodìa* (melodiă) *melancolìa* (melancoliă) *profezìa* (profeţiă) *maestrìa* (dibăciă) *compagnìa* (compagniă) *ardìa* (îndresnia) *venìa* (venia) *udìa* (audia) *dormìa* (dormia) pentru ardiva, veniva, udiva, dormiva şi c. l.

Suntŭ esceptuate multe vorbe de origină latînă, şi puçine nume proprie de femee, de naţiunĭ séu de ţerre şi de cetăţĭ terminate în *ia* brevă, carĭ aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ *istória* (istoriă) *glória* (gloriă) *memória* (memoriă) *vittória* (victoriă) *letìzia* (veselie) *mestìzia* (mâhnire) şi c. l. — Virgìnia. Lavìnia, Cecìlia, Cornélia, Giúlia, Emìlia şi c. l. — Itália, Gállia, Ànglia, Ispánia, Grécia, Germània, Romània, Polónia, Rùssia şi c. l. — Alessàndria, Varsávia, Gracóvia, Venézia, Manfredónia, Cefalónia şi c. l.

IV. Tóte vorbele terminate în *èa éo* aŭ accentulŭ tonicŭ asupra luĭ *é*, precumŭ *leggéa* (citia) *sedéa* (şedea) *vedéa* (vedea) *facéa* (făcea) în locŭ de: leggéva, sedéva, vedéva, facéva şi c l. — Alféo (fluviŭ din Pelòponnesŭ) *tròféo* (trofeŭ) *tornéo* (jocŭ cu arme la uă solemnitate publică) *féo* (făcù) *potéo* (putŭ) în locŭ de: féce, poté séu potétte şi c. l.

Suntŭ esceptuate unele vorbe de origînă latînă, carĭ aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ: *núcleo* (sâmbure) *acùleo* (un ce acutŭ) şi c. l.

V. Tóte vorbele terminate în *io* lungŭ aŭ accentulŭ tonicŭ asupra luĭ *i*, precumŭ *io* (eŭ) *mio* (alŭ meŭ) *lavorìo* (muncă) *tintinnìo* (micŭ sunetŭ) *fio* (pené) *zio* (unchiŭ) *scoprìo* (descoperì) *adempìo* (împlini) în locŭ de: scoprì, adempì şi c. l.

Suntŭ esceptuate tóte vorbele de origină latină, carĭ aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ *vizio* (viţiŭ) *émpio* (nelegiuitŭ) *esémpio* (esemplu) *témpio* (templu) *matrimónio* (căsătorie) *vaticinio* (vaticiniŭ) *patrocinio* (patrociniŭ) *raziocinio* (raţiociniu) *inventário* (inventariŭ şi c. l.,

VI. Tóte vorbele terminate în *àio àia* séu în *àjo àja* dupŏ ortografia cea vecchiă, aŭ accentulŭ tonicŭ asupra luĭ *à* d'ânteiŭ, precumŭ *macellàio* séu *macellàjo* (mâcellarŭ) *portinàio* séu *portinajo* (portarŭ) *lavandàia* séu *lavandàja* (spâllâtoréssă) *massàia* séu *massaja* (femeea care se îngrigesce de economia productelorŭ pâmêntuluĭ) şi c. l.

VII. Tóte vorbele, cari la singularŭ aŭ terminaţiunea în *ie*, priimescŭ accentulŭ tonicŭ asupra vocaleĭ sillabeĭ precedente, precumŭ *réquie* (repausŭ) *superficie* (superficiă) *effigie* (icónă) şi c. l.

VIII. Tóte vorbele terminate în *àglio, églio, iglio, óglio, ùglio* aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ *serràglio* (harem) *méglio* (maĭ bine) *consiglio* (consiliŭ) *cordóglio* (durere mare) *cespúglio* mârâcină) şi c. l.

Assemenea şi celle terminate în *àglia iglia* şi *óglia*, precumŭ *pàglia* (paiă) *maraviglia* (mirare) *spóglia* (spoiă) *germóglia* (germină) şi c. l.

IX. Tóte vorbele terminate în *uóla, uóle, uóli, uólo*, aŭ accentulŭ tonicŭ asupra luĭ *ó* sillabeĭ precedente, precumŭ *scuóla* (şcólă) *duóle* (dóre) *fagiuóli* (fasole) *cagnuólo* (câţellŭ) şi c. l.

Assemenea tóte substantivele terminate în *óne* şi în *ióne* aŭ accentulŭ tonicŭ asupra luĭ *ó*, precumŭ *guiderdóne* (recompensă) *sermóne* (sermonŭ) şi c. l., — *disposizióne* (dispoziţiune) *unióne* (uniune) şi c. l.

X. Tóte augmentativele terminate în *àccio* şi *ótto* şi tóte diminutivele terminate în *àme, àstro, àtto, éllo, étto, ino, úccio,* aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ, *tempàccio* (timpŭ urîtŭ) *leprótto* (iepure grassŭ) şi c. l. — *legnàme* (collectivŭ de lemnŭ) *pollàstro* (puişiorŭ), *cerviàtto* (cerbŭ micŭ) *fiumicéllo* (gârla) *librétto* (cârticică) *fanciullino* (bâiâţellŭ) *omúccio* (omŭ micŭ) şi c. l.

VI. Tóte vorbele terminate în *àre ére ire óre úre* aŭ

accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ *collâre* (gulerŭ) *cratère* (gura vulcanului) *ardîre* (îndresnélă) *colóre* (culóre) *secûre* (secure) şi c. l.

Suntŭ esceptuate *néttare* (nectarŭ) *vómere* (vomerŭ) *mártire* (martirŭ) *árbore* (arborŭ) *vúlture* (vulturŭ) şi c. l. cari aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe.

X. Tóte substantivele *sdrúcciole* (iute) aŭ accentulŭ tonicŭ asupra antepenultimeĭ sillabe, precum *pássero* (passeră) *cocómero* (castravete) *strépito* (sgomotŭ) *giúdice* (judecătorŭ) *giúbilo* (bucurie) *mérito* (meritŭ) şi c. l.

XIII. Tóte substantivele *piàne* (încete) aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ *ignoránza* (ignoranţă) *vestiménto* (vestimentŭ) *tessitúra* (ţessitură) *coróna* (cunună) *triónfo* (triŭmfŭ) *cavállo* (callŭ) *collína* (collină) şcl.

XIV. Tóte adiectivele *sdrúcciole* aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ *nóbile* (nobilŭ) *amábile* (amabilŭ) *nocévole* [vătemătorŭ] *benéfico* [bine-făcĕtorŭ] *cómico* [comicŭ] *plácido* [liniştitŭ] şi c. l.

XV. Tote adjectivele *piàne* aŭ accentulŭ tonicŭ asupra penultimeĭ sillabe, precumŭ *maestóso* [majestosŭ] *lontáno* [depărtatŭ] *felìce* [ferice] *cleménte* [clementŭ] *positívo* [positivŭ] *comúne* [comunŭ] *generále* [generalŭ] *giocóndo* [plăcutŭ] şi c. l.

Tóte superlativele terminate în *issimo* şi *érrimo* aŭ accentulŭ tonicŭ asupra antepenultimeĭ sillabe, precumŭ *dottissimo* (pré învĕţatŭ) *fortissimo* (pré tare) *celebérrimo* (pré celebre] *acérrimo* [pré acre] şi c. l.

Assemenea şi *próssimo* [pré apropiatŭ] *óttimo* [pré bunŭ] *péssimo* [pré reŭ] *ínfimo* [pré josŭ] *màssimo* [pré mare] *mínimo* [pré micŭ] şi c. l.

XVII. Tóte vorbele, cărora se unesce unŭ pronume personalŭ, aŭ accentulŭ tonicŭ asupra antepenultimeĭ sillabe, precumŭ *dàtemi* [daţĭ-mĭ] *prepàrati* [pregătesce-te] *espónigli* [spune-ĭ] *difèndesi* [se apără] *convincersi* [a se convince] *armiàmoci* [să ne inarmămŭ] *amàtevi* [iubiţi-vĕ] *conósconsi* [se cunoscŭ] şi c. l.

Quândŭ se punŭ doue pronume în urma verbelorŭ, atuncĭ accentulŭ tonicŭ locuesce asupra vocaleĭ acelleĭ care se află înaintea antepenultimeĭ sillabe, precumŭ *ditemelo*

[dicețĭ-'mĭ-lŭ] *concedéteglielo* [concedițĭ-i-lŭ] *fàcciaselo* [facă-șĭ-lŭ *comunicherànnocelo* [ne'lŭ vorŭ comunica] *donerànnovelo* [ve 'lŭ vorŭ dărui] *intenderànnosela* [se vorŭ înțellege asupra acestuĭ lucrŭ].

XVIII. A treа persónă plurală din presentulŭ, imperfectulŭ, perfectulŭ indicativuluĭ, din conditionalŭ, din presentulŭ și imperfectulŭ subjunctivuluĭ verbelorŭ, are accentulŭ tonicŭ asupra antepenultimeĭ sillabe, precumŭ ámano [iubescŭ] témono [temŭ] crédono [credŭ] séntono [sentŭ] amávano [iubiaŭ] temévano (temeaŭ) credévano [credeaŭ] sentivano [sențiaŭ] amàrono [iubirŭ] temérono [temurŭ] credérono [credură] sentirono [sențirŭ] amerébbero [arŭ iubi] temerébbero [arŭ teme] crederébbero [arŭ crede] sentirébbero [arŭ sențĭ] ámino [să iubéscă] témino [să témă] crédano [să crédă] séntano [să sentă] amássero [să iubéscă] temésero [să témă] credéssero [să crédă] sentissero [să sentă] și c. l.

Spre a se înțellege cari suntŭ vorbele *piàne* și cari suntŭ vorbele *sdrúcciole*, nu se póte da niciŭ uă regulă cu precisiune: numaĭ prin esercițiulŭ îndelungatŭ în pronunțiarea vorbelorŭ înaintea professoruluĭ, se póte ajunge a cunósce unele și altele din aceste vorbe.

Catàlogo delle parole più usitate nella lingua italiana.	***Catalogulŭ vorbelor celorŭ maĭ întrebuințate în limba italiană.***
CAPO I.	CAPU I.
DEL MONDO IN GENERALE.	DESPRE LUME ÎN GENERALE.
Dio, Iddio.	Dumneḑeŭ.
Iddio Padre.	Dumneḑeŭ Pârinte.
Il Padre Celeste.	Pârintele Cerescŭ.
L'Ente Supremo.	Ființa pré Înaltă.
Il Creatóre.	Creatorulŭ.
L'Onnipoténte.	Omnipotentulŭ.
La Divinità.	Dumneḑeirea.
La Santa Trinità.	Sânta Treime.
Gesù Cristo.	Jesus Cristus.
Il Redentóre.	Mântuitorulŭ.
Lo Spirito Santo	Spiritulŭ Sântŭ.
L'eternità.	Eternitatea.
Il Celo.	Cerulŭ.
Il Paradiso.	Paradisulŭ.
Gli Àngeli.	Ângeriĭ.
Gli Arcàngeli.	Archângeriĭ.
I Cherubini.	Cherubiniĭ.
I Serafini.	Serafiniĭ.

Gli spiriti celésti.	Spiritele ceresci.
La creatúra.	Creatura.
La Santa Vergine.	Sânta Virgine.
Le Vergini.	Virginile.
I Santi.	Sânţiĭ.
I Beáti.	Beaţiĭ.
I mártiri.	Martiriĭ.
I patriárchi.	Patriarchiĭ.
Gli apóstoli.	Apostoliĭ.
I véscovi.	Episcopiĭ.
I sacerdoti.	Sacerdoţiĭ.
I diáconi.	Diaconiĭ.
La Chiesa.	Biserica.
L'inferno.	Infernulŭ.
Il diávolo.	Diabolulŭ.
Il démone.	Demonulŭ.
I dannáti.	Damnaţiĭ.
La natura.	Natura.
L'uómo.	Omulŭ.
Il mortále.	Muritorulŭ.

CAPO II. — CAPŬ II.

Degli astri e degli elementi. — Despre astre şi despre elemente.

L'aere, l'aria.	Aerulŭ.
Il foco, fuóco.	Foculŭ.
L'acqua.	Apa.
La terra.	Pâmêntulŭ.
Il sole.	Sórele.
La luna.	Luna.
Le stelle.	Stellele.
I pianéti.	Planetele.
La luce.	Lumina.
Le ténebre.	Întunericulŭ.
Le núvole, nubi, i núgoli.	Noriĭ.

Il vento.	Vêntulŭ.
La pióggia, piova.	Ploia.
La grándine.	Grândinea.
La neve.	Nevea [zăpada].
Il gelo.	Gerulŭ.
Il ghiaccio, diàccio.	Ghiaţa.
La rugiàda.	Roa.
La nébbia.	Nebula [céţa].
Il calore, il caldo.	Căldura, caldulŭ.
Il freddo.	Frigulŭ.
Il vapóre.	Vaporele [aburulŭ].
L'arco-baléno, l'iride.	Curcabeulŭ.
Il lampo, baléno.	Fulgerulŭ.
Il tuóno.	Tunetulŭ.
Il fúlmine.	Fulminulŭ [tresnetulŭ].
Il temporále.	Vigelia.
Il tùrbine.	Turbinulŭ [véntŭ pré tare].
Il terremòto.	Cutremurulŭ.
Il dilùvio.	Diluviulŭ [potopulŭ].
L'inondazióne.	Inundaţiunea.

CAPO III. — CAPŬ III.

De' punti cardinali. — Despre punturile cardinale.

L'oriente-il levànte-l'est.	Orientulŭ-resăritulŭ.
L'occidénte-il ponente-l'ovest.	Occidentulŭ-apusulŭ.
Il mezzodì, mezzogiorno-si-rócco-sud.	Miéḑă-ḑi-austrulŭ.
Il settentrióne-bórea-nord.	Miéḑă-nópte-criveţulŭ.

CAPO IV. — CAPŬ IV.

De' mesi dell' anno. — Despre lunele annului.

Gennáio-gennaro.	Gennarŭ.

Febbráio-febbráro.	Febbrarŭ.
Marzo.	Martie.
Aprile.	Aprilie.
Maggio.	Maiŭ.
Giugno.	Juniŭ.
Luglio.	Iuliŭ
Agósto.	Augustŭ.
Settémbre.	Septembre.
Ottóbre.	Octombre.
Novembre.	Novembre
Decémbre.	Decembre.

CAPO V. — CAPŬ V.

De' giorni della settimàna. — Despre ḑilele septemânei.

Lunedì.	Lunĭ.
Martedì	Marţĭ.
Mercoledì.	Mercurĭ.
Giovedì.	Jouĭ.
Venerdì.	Vinerĭ.
Sábbato.	Sêmbătă.
Doménica.	Duminică.

CAPO VI. — CAPŬ VI.

Del tempo e delle stagioni. — Despre tìmpulŭ şi sesónele.

Il sécolo.	Secululŭ.
L'anno.	Annulŭ.
Il lustro.	Lustrulŭ [cincĭ annĭ].
Il mese-luna [poet].	Luna.
La settimàna.	Septemâna.
Il giorno.	Ḑioa.
Il giorno di festa.	Ḑioa de serbătórĭ.

Il giorno di lavóro.	Dioa de lucru.
Un'óra.	Uă oră.
Una mezz'ora.	Uă jumătate de oră.
Un quarto d'ora.	Unŭ patrarŭ de oră.
Tre quarti d'ora.	Treĭ patrare de oră.
Un minùto.	Unŭ minutŭ.
Un moménto.	Unŭ momentŭ.
Un istánte.	Unŭ instantŭ.
Òggi.	Astă-dĭ.
Ieri.	Ierĭ.
Avantiéri. / Ieri l'altro, l'altr'iéri.	A l'altă-ierĭ.
Domàni, dimàne.	Mâne.
Poi dimàne, posdománi.	Poĭmâne.
Oggi a otto	De astă-dĭ într'uă septemână.
Lunedì a quindeci.	De lunĭ în două septemânĭ.
Stamàne, questa mattina, stamattina.	Astă-dĭ de diminéță.
Staséra, questa séra.	Astă séră, diséră.
A mezzodì, a mezzo giorno.	La amiadi.
Dopo pranzo.	Dupŏ prândŭ.
La notte.	Nóptea.
Dopo cena.	Dupŏ cină.
A mezza notte.	La miédă nópte.
L'alba / L'aurora	Aurora.
Il levár del sóle.	Resăritulŭ sórelui.
Il tramontár del sole.	Sfînțitulŭ sórelui.
Il mattino, la mattina.	Diminéța.
La primavéra.	Primavéra.
L'estate, l'està.	Estatea, véra.
L'autùnno	Tómna.
L'ivérno, invérno.	Iarna.
L'equinózio di primavera.	Equinoxiulŭ primăverii.
L'equinòzio di autùnno.	Equinoxiulŭ tómnei.
Il solstizio d'estate.	Solstițiulŭ verii.
Il solstizio d'iverno.	Solstițiulŭ iernii.
Il principio.	Inceputulŭ.

Il mezzo, la metà.	Miĝloculŭ, jumâtatea.
La fine.	Finitulŭ.

CAPO VII. / CAPŬ VII.

Delle feste e de' tempi più rimarchévoli dell'anno. / Despre serbâtorile şi timpurile maĭ însemnate ale annuluĭ.

Il Natale.	Crâciunulŭ.
Il capo d'anno.	Annulŭ noŭ.
L'Epifania.	Bobotéza.
La Candelàra, la Purificazióne	Întimpinarea Domnuluĭ.
Il carnevale.	Carnavalulŭ.
Il martedì grasso.	Lâsatulŭ de secŭ.
La quarésima.	Postulŭ.
L'Annunziazióne.	Buna Vestire.
La Doménica delle palme.	Duminica florilorŭ.
La settimána santa.	Septemâna mare.
Il giovedì santo.	Joiĭ mare.
Il venerdì santo.	Vinerea mare.
La Pasqua	Pascile.
La doménica in albis.	Duminica luĭ Toma.
L'Ascensione.	Înâlţarea.
La Pentecoste.	Rusaliile.
Il Corpus Domini.	Ḑioa Domnuluĭ.
L'Assunzióne.	Addormirea Maici D-luĭ.
Il dì d'ognissanti.	Ḑioa tutorŭ sânţilorŭ.
Il dì de' morti.	Ḑioa morţilorŭ.
La festa di S. Michele.	Serbâtórea S-luĭ Mihailŭ.
La festa di S. Níccola.	Serbâtórea S-luĭ Nicolae.
La festa di Santo Stefano.	Serbâtórea S-luĭ Stefanŭ.
La festa di S. Giovánni.	Serbâtórea S-luĭ Ioannŭ.
La festa di S. António.	Serbâtórea S-luĭ Antoniŭ.
La festa di S. Giuseppe.	Serbâtórea S-luĭ Josefŭ.
La festa di S. Marco.	Serbâtórea S-luĭ Marcu.
La festa di S. Pietro e Paolo.	Serbâtórea S-luĭ Petru şi Paul.
Santa Maria.	Sânta Maria.

L'avvento.	Postulŭ Crăciunuluĭ.
Ma mietitura.	Secerişiulŭ.
Il ricolto delle biade, de' cereali.	Cullesulŭ bucateloră, cerealéloră.
La vendémmia.	Cullessulŭ vieloră.
Il ricolto delle olive.	Cullessulŭ mâslineloră.

CAPO VIII. — CAPŬ VIII.

Di tutte le parti del corpo umano. — Despre tôte părţile corpuluĭ umanŭ.

Il capo.	Capulŭ.
Il volto, il viso, la faccia.	Obrazulŭ, chipulŭ, façia.
La fronte.	Fruntea.
Gli occhi.	Occhii.
Le orecchia.	Urechile.
Il naso.	Nasulŭ.
Le narici, le nari.	Nările.
La bocca.	Gura.
Le labbra.	Buzele.
Il mento.	Bârbia.
I capelli.	Pêrulŭ.
Le ciglia.	Genele.
Le sopracciglia.	Sprengenele.
Il cránio.	Ţésta.
La nuca.	Cĕfa.
Le tempia.	Têmplele.
Il cervèllo, il cérebro.	Creerele.
Le mascelle.	Mâsellele.
I denti.	Dinţiĭ.
La lingua.	Limba.
Le gengive.	Gingiile.
Il paláto, il cielo della bocca.	Cerulŭ gureĭ.
La barba.	Barba.
I mustácchi.	Mustăţile.
Il collo.	Gâtulŭ.

Il gorgozzúle.	Gâtlegiulŭ.
L'esófago.	Înghiţitórea.
Il petto.	Pepţulŭ.
I polmóni.	Plemunii.
Il cuóre.	Inima.
Lo stómaco.	Stomaculŭ.
Le cóstole.	Cóstele.
Il ventre, la pancia.	Pânticele, burta.
Il fécato.	Ficatulŭ.
Il seno.	Sênulŭ.
Il bellico, l'umbilico.	Buriculŭ.
Le viscere, le interiora, gl'intestini, le budella.	Maţele.
Il fiele, la bile.	Fierea.
La vessica.	Beşica.
La matrice, l'útero.	Mitra.
Il chilo.	Chilulŭ.
Il sangue.	Sângele.
Le vene.	Vênele.
Le artérie.	Arterele.
I nervi, i téndini.	Nevrele.
I múscoli.	Muschii.
Il grasso, l'adipe.	Grăssimea.
La linfa.	Linfa, umezéla.
Le membra, i membri.	Membrele, mădulările.
Il midollo, la midolla.	Mêduva.
Il muco.	Mucii.
La mucosità.	Flegma.
La membràna.	Membrana, pelle subţire.
Le làcrime.	Lacrimele.
La saliva, le bave.	Balile.
Lo sputo.	Scuipatulŭ.
L'orina.	Pişiatulŭ.
La pelle, la cute.	Péllea.
L'epidérmide.	Epidermulŭ, pelliţa cea subţire.
La carne.	Carnea.
Il pelo.	Floculŭ.
I póri.	Porii.

Le unghie,	Unghiele.
Le pálpebre.	Plopele occhilorŭ.
Il latte.	Laptele.
Il sudóre.	Sudórea,
La mano, la palma della mano.	Mâna, palma mânei.
Le dita della mano.	Degetele mânei.
Il pugno.	Pumnulŭ.
Il polso.	Pulsulŭ.
Il braccio.	Braçiulŭ.
Le spalle.	Spatele.
L'ómero.	Umerulŭ,
La spina dorsale.	Șira spinării.
Lo spinale, il dorso.	Șpinarea.
Il pede, il piede.	Piciorulŭ.
La pianta del piéde.	Țalpa piciorului.
Il malléolo, la noce del piede.	Glesna piciorului,
Il calcàgno.	Călcâiulŭ.
Le dita del piede.	Degetele piciorului.
La gamba.	Craculŭ.
La coscia.	Çesvírtea.
Il gómito.	Cotulŭ.
Il ginócchio.	Genucchiulŭ.
L'ascella.	Subțióra.
L'anca.	Șioldulŭ.
Il pollice.	Pusulŭ, degetulŭ cellŭ mare.
L'indice.	Aretătorulŭ.
L'annulare.	Anelarulŭ.
L'anguinaglia.	Vintrele.
La fame.	Famea.
La sete,	Setea.
La respirazióne.	Respirațiunea, resuflarea.
La digestióne.	Digestiunea, mistuirea.
Il sonno;	Somnulŭ.
Il sorriso.	Surîsulŭ.
Il sospiro.	Suspinulŭ.
La voce.	Vocea.

CAPO IX.	CAPŬ IX.
Delle qualità e malattie del corpo.	Despre qualitățile și bólele corpuluĭ.
La statura.	Talia.
L'aspetto.	Înfăçișiarea.
La bellezza, beltà.	Frumuseța.
La pallidézza, il pallóre.	Îngălbinirea.
La sanità.	Sănetatea.
La grassezza.	Grăsulia.
Il vigore, la vigoria.	Vigorea.
La robustezza.	Puterea.
La fortezza.	Tăria.
L'infermità.	Infirmitatea.
La cecità.	Cecitatea; orbia.
La sordità.	Surditatea.
Le grinze.	Sbârciturele.
La deformità, la bruttezza.	Deformitatea, urîciunea.
La fiacchezza, magrezza.	Slăbiciunea.
La graffiatúra.	Sgăriătura.
Il singulto. singhiozzo.	Sughițulŭ.
La storcitúra.	Scrintirea.
La contusione.	Strivéla.
La vertigine.	Ameţéla.
Lo svenimento.	Leșinulŭ.
L'epidemia.	Epidemia.
La febbre.	Frigurile.
Il brivido.	Fiorulŭ.
Il dolóre.	Durerea.
La ferita } La piaga. }	Rana.
La cancrena.	Cangrena.
L'apostema.	Apostima [buba care cóce].
La rogna.	Ruia.
La tosse.	Tussea.
Il catarro, la flussióne.	Guturaiulŭ.

Il reumatismo.	Revmatismulŭ.
Il raffreddóre.	Reciala.
La raucédine.	Răguşéla.
La cólica.	Colica.
L'apoplessia.	Apoplessia.
L'idropisia.	Idropisia.
La pleurisia.	Plevrisia.
La paralisia.	Paralisia,
La convulsione.	Convulsiunea.
Il pedignóne.	Degerâtura.
Il callo.	Negulŭ.
La podagra.	Podagra.
Le emorróidi.	Trânşiĭ.
L'érnia.	Boşorogirea.
La volàtica.	Pecinginea.
La scarlattina, Il vaiuólo.	Versatulŭ.
La peste.	Çiuma.
L'agonia.	Agonia.
La morte.	Mórtea.

CAPO X. — CAPŬ X.

Della vita umana. — Despre viaţă umană.

L'étà, etatę.	Etatea.
La nascita, natività, il nascimento.	Nascerea.
Il cresciménto.	Crescerea.
L'infànzia, la puerizia, La fanciullezza.	Copillâria.
L'adolescénza.	Flăcăia.
La gioventù, giovinezza.	Juneţea, tinereţea.
La virilità.	Bărbăţia.
La maturità.	Măturitatea.
La vecchiézza, vecchiàia.	Betrâneţea.
La caducità. La decrepitézza.	Slăbiciunea betrâneţelorŭ.

CAPO XI. — CAPŬ XI.

Delle qualità dello spirito e dell'animo. — Despre qualitâţile spiritului şi inimeĭ.

La saviézza, saggézza. La sapienza.	Inţellepciunea.
La prudenza.	Prudenţa.
L'imprudenza.	Imprudenţa.
La ragione.	Raţiunea.
Il raziocinio.	Raţiociniulŭ.
L'attenzióne.	Attenţiunea.
La riflessióne.	Reflessiunea.
L'applicazióne.	Applicaţiunea.
La meditazióne.	Meditaţiunea.
L'ambizióne.	Ambiţiunea.
La superbia.	Mândria.
L'orgoglio.	Orgoliulŭ.
La volontà.	Voinţa.
La capacità.	Capacitatea.
L'intelligénza.	Intelligenţia.
La coscienza.	Consciinţa.
La cognizióne. La conoscénza.	Cunoscinţa.
L'erudizióne.	Erudiţiunea.
L'imaginazióne.	Imaginaţiunea.
La fantasia.	Fantasia.
Il capriccio,	Capriciulŭ.
La stoltezza, stoltizia.	Stultiţia.
La pazzia, la mattézza.	Nebunia.
L'abilità.	Abilitatea.
La fierezza.	Mândria.
La cóllera.	Superarea.
L'ira. La mania.	Mânia.
La malizia. La furberia. L'ingànno.	Inşellătoria.

La fróde, la fráude.	Viclenia.
La verità.	Veritatea.
La falsità.	Falsitatea.
L'ignoranza.	Ignoranţa.
Il pensiéro.	Cugitaţiunea, cugetare.
La cogitazióne.	
La memória.	Aducerea a minte.
L'oblio, l'oblivióne.	Uitarea.
La melancolia.	Melancolia.
La tristezza.	Întristarea.
La vanità.	Vanitatea.
La menzógna, il mendàcio.	Minciunea.
La bugia.	
La calunnia.	Calumnia.
La perfidia,	Viclenia.
La maldicenza.	Defăĭmarea.
La diffamazióne.	
La modestia.	Modestia.
L'umiltà.	Umilinţa.
La docilità.	Supunerea.
Il pregiudizio.	Prejudiciulŭ.
La persuasióne.	Persuasiunea.
L'eloquénza.	Eloquenţia.
La convinzióne.	Convicţiunea.
La credulità.	Credulitatea.
La incredulità.	Incredulitatea.
La perversità.	Înreutăţirea.
La rábbia.	Turbarea.
La risoluzione.	Resoluţiunea.
La rassegnazione.	Resignaţiunea.
La severità.	Severitatea.
L'austerità.	Austeritatea.
La blandizia, blandezza.	Blândeţea.
La cleménza.	Clemenţa.
L'indulgenza.	Indulgenţa.
La certitudine, certézza.	Siguranţa.
L'incertitudine, incertézza.	Nesiguranţa.
La fede.	Fidea.
La credenza.	Credinţa.

La simulazióne. / La dissimulazióne.	Simulaţiunea, prefăcetoria, făçiărnicia.
La diligenza.	Diligenţia, îngrigirea.
La stùdio.	Studiulŭ.
La negligenza.	Negligenţia, neîngrigirea.
La cura.	Grigia.
La quiéte, quietùdine.	Linişţea.
L'inquietudine.	Nelinişţea.
La tranquillità.	Tranquillitatea.
La calma. / La bonaccia.	Linişţea.
La meraviglia.	Mirarea.
Lo stupóre.	Încremenirea.
La letizia, l'allegrezza.	Vesselia.
Il gàudio, il giubilo, la giója.	Bucuria.
L'equità.	Equitatea.
La giustizia.	Justiţia.
L'iniquità.	Iniquitatea.
L'ingiustizia,	Injustiţia.
Il giudizio.	Judiciulŭ.
La pietà.	Pietatea, evlavia.
L'empietà.	Impietatea, lipsa de evlaviă.
La destrezza, desterità.	Desteritatea, îndemânarea.
La sensibilità.	Sensibilitatea.
L'affabilità.	Affabilitatea.
L'affezióne.	Affecţiunea.
L'afflizióne.	Afflicţiunea.
L'amicizia.	Amiciţia.
L'inimicizia.	Inimiciţia.
L'aspettazione, espettazione.	Asteptarea.
L'avarizia.	Avariţia.
La bestialità.	Dobitocia.
La beneficénza.	Binefacerea.
La bontà.	Bunetatea.
La carità.	Caritatea.
La civilità, l'urbanità.	Çivilitatea.
La compassióne.	Compassiunea.
La compiacénza.	Complacenţa.
La confidénza.	Confidenţa.

La fidùcia.	Increderea.
La costanza.	Constanța, statornicia.
Il contentaménto. / La contentezza.	Mulțumirea.
Il coràggio.	Curagiulŭ.
Il timóre.	Temerea.
La violénza.	Violența.
Il disgusto.	Desgustulŭ.
Il dispétto.	Necazulŭ.
La disperazióne.	Disperațiunea.
La delicatezza.	Delicatețea,
Il disinteressaménto.	Neînteressarea.
Il desidério.	Dorința.
La satisfazióne.	Satisfacțiunea.
L'obbediénza.	Ascultarea.
La disobbedienza.	Neascultarea.
La discrezióne.	Discrețiunea.
Il dùbbio.	Indoiala.
La durezza, la durità.	Duritatea, tărimea.
L'egoismo.	Egoismulŭ.
L'incoraggiaménto.	Incuragiarea.
Lo scoraggiamento. / Lo scoramento.	Descuragiarea.
L'entusiasmo.	Entusiasmulŭ.
L'invidia.	Invidia, râvnirea.
L'esattézza.	Esactitatea.
La debolézza.	Slăbiciunea.
La speranza.	Speranța.
La stima, l'estimazióne.	Stima.
La fermezza.	Fermetatea.
La ferócia, ferocità	Ferocitatea.
L'adulazióne.	Lingușirea.
La sincerità.	Sinceritatea.
L'amabilità.	Amabilitatea.
La generosità.	Generositatea.
L'ospitalità.	Ospitalitatea.
La frugalità.	Frugalitatea.
L'amóre.	Amorulŭ.
L'odio.	Ura, odiulŭ.

L'onóre.	Onórea.
L'umanità.	Umanitatea.
L'inumanità.	Inumanitatea.
La pazienza.	Paţienţa.
L'impazienza.	Impaţienţa.
La vergogna.	Ruşinea.
La gratitùdine.	Gratitudinea
L'ingratitùdine.	Ingratitudinea.
L'innocénza.	Innocenţa.
La colpa.	Culpa, vina.
L'insolénza.	Insolenţa.
La petulànza.	Obrăznicia.
L'istinto.	Instinctulŭ.
L'intrepidità.	Intrepiditatea.
La trepidazióne.	Trepidaţiunea.
La gelosia.	Gelosia.
La viltà.	Viltatea.
Il valóre.	Valórea,
La liberalità.	Liberalitatea.
La lealtà.	Lealitatea.
La cattivéria.	Reutatea.
Il malconténto.	Nemulţumirea.
La mollezza.	Molliciunea.
La sciocchezza.	Neghiobia.
L'ózio.	Oţiulŭ, lenevia.
La passióne.	Passiunea.
Il patriotismo.	Patriotismulŭ.
La perseverànza.	Perseveranţa, stăruinţa.
La pietà.	Pietatea, mila.
La prodigali à.	Prodigalitatea, risipirea.
La prontitùdine, prontezza.	Promptitudinea, graba.
La rábbia.	Turbarea.
Il rammárico.	Mâhnirea,
Il pentiménto.	Căirea.
La peniténza.	Pocăinţa.
Il piacére. / Il piaciménto.	Plăcerea.
Il dispiacére. / Il dispiaciménto.	Neplăcerea.

La ripugnanza, repugnanza.	Repugnanţa.
La decisióne.	Decisiunea.
La risoluzione, resoluzióne.	Resoluţiunea.
La rassegnazióne.	Resignaţiunea.
Il rispetto.	Respectulŭ.
Il ritégno.	Sfiala.
Lo, séu, il zelo.	Zelulŭ.
L'augurio.	Auguriulŭ, urarea.
La tenerézza.	Dragostea.
La timidità.	Timiditatea.
La tolleranza.	Toleranţa.
La sofferenza.	Suferinţa.
Il tormento.	Chinuirea.
La vanità.	Vanitatea.
La vendétta.	Resbunarea.
La magnanimità.	Mărinimirea.
La vivacità.	Vivacitatea.
La voluttà.	Voluptatea.
La virtù.	Virtutea.

Dei sensi del corpo. — Despre sensurile corpului.

La vista.	Vederea.
L'udito.	Audulŭ.
L'odoràto.	Mirosulŭ.
Il gusto.	Gustulŭ.
Il tatto.	Pipăirea.

CAPO XII. — CAPŬ XII.

Delle vestimenta da uomo. — Despre vestimente [înbrăcăminte] de bărbatŭ.

L'abito.	Haina.
Il sopràbito.	Surtuculŭ.
Il soprabitóne.	Paltonulŭ.
Il giustacuóre, il corpetto. / La camiciόla.	Giletca, vesta.

I calzóni.	Pantalonii.
Le scarpe, gli stivàli,	Cismele.
Il cappéllo.	Pălăria.
I guanti.	Mânuşile.
La mànica.	Mânica.
Il collàre, collaro.	Gulerulŭ.
I bottoni.	Nasturile.
L'abbottonatura.	Inchieătura.
La scarsella.	Buzunarulŭ.
La cappa, il tabàrro. Il cappotto, il cappottino. Il mantéllo, il ferraiuólo.	Mantaoa.
La veste da camera.	Halatulŭ.
I calzonétti.	Ismenele.
Il berretto.	Şiapca.
Il berrettino.	Scufa.
La cravatta.	Basma de gâtŭ.
Il fazzoletto.	Basmaoa.
La camicia.	Cămaşia.
Le calzétte.	Ciorapiĭ.
Le legaccie.	Legăturele.
Le pantofole, pianelle.	Pantofiĭ.
L'unifórme.	Uniforma,
La spada.	Spada.
Il portaspada.	Centuronulŭ.
Le spalline.	Epoletele.
L'elmo, il cimiéro. La celata.	Casca.

CAPO VIII. — CAPŬ XIII.

Delle vestimenta da donna. — Despre vestimente [îmbrăcăminte] de femee.

La veste.	Rochia.
Il cappellino, cappellétto.	Pălărióra.
La scuffia.	Scufa.

La mantiglia.	Pelerina.
Il fazzolettóne.	Şialulŭ.
Le maniglie.	Brăçiările.
Gli orechini. / I pendénti.	Cerceiĭ.
La collàna.	Collana, salba.
La crocétta.	Cruciuliţa.
Il ventaglio.	Ventaliulŭ.
Il bustino.	Corsetulŭ.
Il sottanéllo, sottanino.	Fusta.
Il grembiale, grembiule. / Il senale.	Şiorţulŭ.
Le scarpine.	Bottinele.

CAPO XIV. — CAPŬ XIV.

Degli obbietti necessarii ad una camera da letto. — **Despre obiectele necessarie la uă odaiă de culcatŭ.**

Il letto	Patulŭ.
Il letticciuólo, letticello. / Il lettino.	Pătişiorulŭ.
Il pagliariccio, paglierìccio.	Saltea de paiă.
Il materàsso.	Saltea.
I capezzàli, i guanciàli.	Pernele.
Le lenzuóla.	Cérciafurile.
Le cortine.	Perdelele.
La culla, la cuna.	Légănulŭ.
Lo svegliarino.	Orologiulŭ desteptatórŭ.
Il tavolino.	Mescióra.
Il candeliére.	Sfeşniculŭ.
La candela.	Lumînarea.
Lo smoccolatóio.	Mucările.
La làmpada, la lucérna.	Lampa.
Il lucignolo.	Muculŭ,
I fósfori, i solfanélli.	Chibriturile.
Il foco, il fuóco.	Foculŭ.

Il caminetto. La stufa.	Soba.
La palétta.	Lopățica de ferŭ.
Le molle.	Clestele de focŭ.
Il soffiatóio.	Fólele.
Le sédie.	Scaunele.
I seggiolóni.	Fotellurile.
Il sofà, il canapè.	Canapéoa.
Il tappéto.	Covorulŭ.
L'armàdio. Lo stipo.	Dulapulŭ.
Lo specchio.	Oglinda.
Il péttine.	Peptenulŭ.
Il bacile.	Leghianulŭ
L'asciugamano. La tovaglia.	Peschirulŭ, ștergarulŭ.
Il sapone.	Săpunulŭ.
Lo scopettino da denti.	Peria de dințĭ.
L'acqua di Colónia.	Apă de Colonia.
Il rasóio.	Briciulŭ.
La corréggia.	Curea.
La tinta.	Vacsulŭ.
La scopetta, la spazzola.	Peria.
La spugna, la spongia.	Buretele.

CAPO XV. — CAPŬ XV.

Delle vivande. — Despre bucate.

Il pane.	Pânea.
Il pane bianco.	Pânea albă.
Il pane bruno.	Pânea óchiășiă.
Il pane caldo.	Pânea caldă.
Il pane fresco.	Pânea próspetă.
Il pane duro.	Pâne tare (uscată).
Il pane di casa. Il pane casalingo.	Pânea de casă.

Un po' di pane.	Niţică pâne.
Un pezzo di pane.	Uă bucată de pâne.
Una fetta di pane.	Uă felliă de pâne.
La crosta del pane.	Coşia pânii.
La crosta di sopra.	Cóşia d'asupra.
La crosta di sotto.	Coşia de desubtŭ.
La mollica del pane.	Mieḑulŭ pâinii.
La minestra.	Ciorba.
La zuppa.	Supa.
La minestra verde.	Cĭorba verde (de zarzavatŭ).
La minestra bianca.	Ciorba albă (de orezŭ séŭ de grişiŭ séŭ de stellişióre şic.l.
Il brodo.	Zéma.
Il brodo sostanzióso.	Zéma hrănitóre.
Il lesso.	Rasolulŭ.
Il lesso di vacca.	Rasolŭ de vaccă.
L'arrosto.	Friptură.
L'arrosto di vitello.	Friptură de viţellŭ.
L'arrosto d'agnéllo.	Friptură de mielŭ.
L'arrosto di castrato.	Friptură de berbece.
L'arrosto di porco,	Friptură de porcŭ.
L'intingolo.	Iacnia.
L'intingolo di pollo.	Mâncare de puiŭ.
L'intingolo di ànitra.	Mâncare de raţă.
L'arrosto di pollanca.	Friptură de curcă.
L'arrosto di oca.	Friptura de gâscă.
L'intingolo di piccione.	Mâncare de porumbellŭ.
L'intingolo di pesce.	Mâncare de pesce.
L'arrosto di pesce.	Friptură de pesce.
Il fritto di pesce.	Pescele pregitŭ.
Il lesso di capone.	Rasolŭ de claponŭ.
Il lesso di gallina.	Rasolŭ de găină.
Il pasticcio, il pastetto.	Pregitura.
Un pasticcio caldo.	Uă pregitură caldă.
Un pasticcio freddo.	Uă pregitură rece.
Il presciutto.	Şiunca.
Il caciocavallo.	Caşcavallulŭ.
Il salsicciotto. La salsiccia.	Cârnatulŭ.

Le uova, le ova.	Ouele.
Le uova fritte.	Ouele pregite, (ochiurĭ).
Le uova arrostite.	Ouele cópte.
Le uova molli.	Ouele moĭ.
Le uova dure.	Ouele rescópte.
Una frittata.	Uă omelettă.
Il legume.	Leguma
I fagioli.	Fasola.
Le lenti.	Lintea.
I piselli.	Mazârea.
Le fave.	Bóbele.
I ceci	Năutulŭ.
I cavoli	Varza.
I cavolofióri.	Cunopidiele.
I carciofi	Anghinarele.
Le patàte.	Cartofiĭ.
I pomi d'oro.	Patlagellele roşie.
Gli aspàragi.	Sparanghelulŭ.
Gli spinàci:	Spanaculŭ.
Il prezzémolo.	Petrungelulŭ.
Le poma.	Pómele.

CAPO XVI. — CAPŬ XVI.

De' vini. — Despre vinurĭ

Il vino nuovo.	Vinulŭ noŭ.
Il vino vecchio.	Vinulŭ vecchiŭ.
Il vino bianco.	Vinulŭ albŭ.
Il vino rosso.	Vinulŭ roşiŭ.
Il vino nostráno.	Vinulŭ din ţérră.
Il vino forestiére.	Vinulŭ străinŭ.
Il vino di un anno.	Vinulŭ de unŭ annŭ.
Il vino di due anni.	Vinulŭ de douĭ annĭ.
Il vino di tre anni.	Vinulŭ de treĭ annĭ.
Il vino dolce.	Vinulŭ dulce.
Il vino forte.	Vinulŭ tare.
Il vino spiritoso.	Vinulŭ spiritosŭ.

Il vino buono.	Vinulŭ bunŭ.
Il vino guasto.	Vinulŭ stricatŭ.
Il vino difettoso.	Vinulŭ defectosŭ.
Il vino acre.	Vinulŭ acru.
Il vino misturato.	Vinulŭ amestecatŭ.
Il vino riposato.	Vinulŭ așe̦datŭ.
Il vino limpido.	Vinulŭ limpedŭ.

CAPO XVII. / CAPŬ XVII.

Del focolare e degli attrezzi di cucina. / Despre vatră și despre obiectele cuhniĭ.

Il battifuóco.	Amânarulŭ.
La pietra focaia.	Cremenea.
L'esca.	Ésca.
Il solfo.	Pucićsa.
Il carbone.	Cărbunele.
La fiamma.	Flacăra.
La cénere.	Cenușia.
Il tirafuóco.	Vătraiulŭ.
Gli alári.	Férrele vetri pe care se așé̦dă lemnele.
La brace.	Spuza.
La braciera. / Il braciére	Mangalulŭ.
Il vaso. / La pígnatta / La péntola	Ólă.
La méstola.	Lingura de ólă.
La casseróla.	Tengerulŭ.
La sartágine, la padélla.	Tigaia.
Il tegáme.	Cratița.
Il coperchio.	Capaculŭ.
La caldáia.	Căldarea.
La catena di fuóco.	Lanțulŭ de care s'atêrnă căldarea.
Lo spiedo.	Frigarea.

La graticola.	Grătarulŭ de fripturĭ.
La grattugia, la grattacácio.	Rădătórea.
Il Mortáio.	Piuliţele.
Il pestéllo.	Pisălogulŭ.
La madía.	Căpesterea.
La radimadía.	Grişca.
Il treppiè, il trepiède.	Pirostriele.
Il forcóne da tirar fuorí la carne.	Furculiţa cu care se scóte carnea.
Il coltellaccio da tagliár carne.	Cuţitulŭ mare cu care se taiă carne.
La staccio.	Sita.
La scodélla	Cianaculŭ.
Il tino.	Putina.

Degli obietti di távola. — Despre obiectele de mésă.

La tovaglia di távola. Il mensále.	Façia de mésă.
Il tovaglióIo.	Şiervetulŭ.
La saliéra.	Solniţa de sare.
La pepiéra.	Piperniţa.
L'oliéra.	Untŭ-de-lemniţa.
L'acetiéra.	Oçeterniţa.
La posáta.	Tachâmulŭ.
La forchétta.	Furculiţa.
Il cuchiáio.	Lingura.
Il coltéllo.	Cuţitulŭ
Il bicchiére.	Paharulŭ.
La caraffa.	Carafa.
La boccia.	Sticla.
Il piatto.	Farfuria.
Il tondo.	Talerulŭ.
La zuppiéra.	Castronulŭ.
La guantiéra.	Tava.
La guantieruóla.	Tăviţa.
La caffettiéra.	Caferniţa.
La chicchera.	Céşca.
Il cucchiaino.	Linguriţa.
La zuccheriéra.	Zaharniţa.

La cioccolattiéra.	Ciocolatniţa.
Il ciotolino.	Céşca mare.
Il piattino.	Farfurióra.

CAPO XVIII. — CAPŬ XVIII.

Delle parti di una casa. — Despre părţile unei case.

Le fondamenta.	Fundamentele.
I muri.	Zidurile.
Le paréti.	Păreţiĭ.
La scala, la scalináta. La gradináta.	Scara.
Il portóne.	Pórta.
La legniéra.	Lemnăria.
La corte, il cortile.	Curtea.
Il pian terréno.	Catulŭ de josŭ.
Il primo piano.	Catulŭ ântêiŭ.
Il secondo piano.	Catulŭ alŭ douĭlea.
L'appartamento.	Appartamentulŭ.
Il corridóio.	Prividorulŭ.
La sala.	Sala.
Il salóne.	Salonulŭ.
La stanza La caméra	Odaia.
Lo stanzino Il camerino	Odăiţa.
Il tavoláto.	Pardoséla cu scândurĭ.
La soffitta, il soláio.	Tavanulŭ.
Il tetto.	Acoperişulŭ caseĭ.
Il camino.	Coşiulŭ.
Il forno.	Cuptorulŭ.
La finéstra.	Feréstra.
I vetri.	Giamurile.

CAPO XIX. / CAPŬ XIX.

Di alcuni obietti necessarii ad un uomo. / Despre nisce obiecte necesarii unuĭ omŭ.

Il bastóne.	Bastonulŭ.
Il parácqua / L'imbrélla	Umbrella de plóiă.
Il parasóle / L'ombrella	Umbrella de sóre.
Gli occhiáli.	Ochielariĭ.
La lente.	Ochianulŭ.
Il fazzoletto de naso.	Basmaoa de nasŭ.
Il fazzoletto bianco.	Battista.
Il porta-sigari.	Pórtă-sigările.
La pipa.	Ciubuculŭ.
La tabacchiéra.	Tabachera.
Lo stuzzicadénti.	Scobitorul de dinţĭ.
Lo stuzzicaorécchi.	Scobitorulŭ de urechĭ.

CAPO XX. / CAP XX.

Di alcuni obietti necessarii ad una dama. / Despre nisce obiecte necesarii uneĭ dame.

Il vélo.	Vĕlulŭ.
Il baule.	Sepetulŭ.
L'aco.	Aculŭ.
Il ditale.	Degetarulŭ.
Il cuscinetto.	Perniţa.
Le fórfici.	Fórfecile.

CAPO XXI.	CAPŬ XXI.
Degli obietti necessárii allo stúdio ed alla scrittura.	Despre obiectele necessarie studiuluĭ şi scripturei.
Il libro.	Cartea.
Il libretto, il libércolo.	Cărticica.
Il volume.	Volumulŭ.
Il fóglio.	Fóia.
Le página.	Pagina.
La bibliotéca.	Biblioteca.
L'ópera.	Opulŭ.
L'opuscolo. L'operétta, l'opericciuóla.	Opusciorulŭ.
Il calamáio.	Călimările.
L'inchióstro.	Cernéla.
L'arenaruólo.	Nisiparniţa.
L'aréna. Il polverino.	Nisipulŭ.
L'ostiaruólo.	Cutia în care se punŭ bulinele.
Le óstie.	Bulinele.
La penna.	Pénna, condeiulŭ.
La penne di óca.	Condeele de penne.
Le penne di acciáio	Condeele de ferrŭ.
Il temperino.	Bricégulŭ.
La carta.	Hârtia.
Il quadérno.	Caetulŭ.
La matita, il lapis.	Creionulŭ.
La riga, il régolo, il quadréllo.	Linia, regula.
La stécca.	Cuţitulŭ de hârtie.
Il compasso.	Compassulŭ.
La cera di Spagna. La cera lacca.	Céra roşiă.
Lo scrittóio.	Scriptoriulŭ.

CAPO XXII.	CAPŬ XXII.
Del parentádo.	Despre rudenie.
Gli antenáti.	Stremoşiĭ.
Il bisávo.	Stremoşiulŭ.
L'ávo, il nónno.	Moşiulŭ.
L'áva, la nónna.	Móşa, bunica.
Il padre, il papà.	Părintele, tatălŭ.
La madre, la mammà.	Mama.
I genitóri, i parénti.	Părinţiĭ.
Il suócero.	Socrulŭ.
La suócera.	Sócra.
Il figlio.	Fiulŭ.
La figlia.	Fiĭca.
Il fratéllo.	Fratele!
La soréllа.	Sora.
Il genéro.	Ginerele.
La nóra, la nuóra.	Nora.
Il cognato.	Cumnatulŭ.
La cognáta.	Cumnata.
Il zio.	Unchiulŭ.
La zia.	Mătuşa.
Il nipóte.	Nepotulŭ.
La nipóte.	Nepóta.
Il pronipóte.	Pronepotulŭ, nepotulŭ de nepotŭ.
La pronipóte.	Pronepóta, nepóta de nepótă.
Il cugino. Il consobrino	Vĕrulŭ.
La cugina. La consobrina.	Véra.
Il fanciullo.	Copillulŭ, băiatŭ.
La fanciulla.	Copilla, fata.
Il marito.	Bărbatulŭ.
Ma moglie, la mogliéra.	Nevésta, muierea.
Lo sposo.	Soçiulŭ, ginerele.
La sposa.	Soçia, miŕesa.

Il consórte.	Consortulŭ.
La consórte.	Consórta.
Il patrino.	Naşiulŭ.
La matrina.	Naşia.
Il figlióccio.	Finulŭ.
La figlióccia.	Fina.

CAPO XXIII. — CAPŬ XXIII.

De' cereáli. — Despre cereale.

Il grano.	Grâulŭ.
La farina.	Făina.
La crusca.	Tărêţea.
L'avéna.	Ovĕzulŭ.
L'orzo.	Orzulŭ.
Il ségale.	Secara.
La spica.	Spiculŭ.
La páglia.	Paĭa.
Il piéno.	Fênulŭ.
L'erba.	Érba.

CAPO XXIV. — CAPŬ XXIV.

Delle frutta. — Despre fructe.

L'oráncia. / Il portogállo.	Portocala.
Il limone.	Lemâĭa.
Il cedro.	Citrulŭ.
Il fico.	Smochina.
Il dáttero.	Curmala.
La méla.	Mĕrulŭ.
La péra.	Péra.
La noce.	Nuca.
La prugna, la susina.	Pruna.
La pérsica.	Persica.
La ciriégia.	Ciréşia.

Il lampóne.	Smeura.
La fragola.	Fraga.
L'albicocca.	Zarzărea.
La gelsa. La mora.	Duda.
La nocella, la nocciuóla.	Aluna.
La castagna.	Castana.
L'oliva.	Măslina.
La cotogna.	Gutuia.
La mandorla.	Migdala.
L'uva.	Strugurile.
L'uva spina.	Cócăza.

CAPO XXV. — CAPŬ XXV.

Degli arbori fruttiferi. — Despre arborele de fructe.

L'arancio. Il portogallo.	Portocalulŭ.
Il limóne.	Lemâiulŭ.
Il cedro.	Citrulŭ.
Il fico.	Smochinulŭ.
Il dattero.	Curmalulŭ.
Il melo.	Mĕrulŭ.
Il pero.	Pĕrulŭ.
Il noce.	Nuculŭ.
Il prugno, il susino.	Prunulŭ.
Il persico.	Persiculŭ.
Il ciriégio.	Cireşiulŭ.
L'albicocco.	Zarzărulŭ.
Il gelso. Il moro.	Dudulŭ.
Il nocciuólo.	Alunulŭ.
L'olivo.	Maslinulŭ.
Il castágno.	Castanulŭ.
Il cotógno.	Gutuĭulŭ.
Il mándorlo.	Migdalulŭ.

CAPA XXVI.	CAPŬ XXVI.
Di alcuni arbori non fruttiferi.	Despre nisce arborĭ fără fructe
L'olmo.	Ulmulŭ.
La betúlla.	Mestécănulŭ.
Il cárpino.	Carpinulŭ.
L'ábero.	Arțarulŭ.
Il frássino.	Frassinulŭ.
Il ciprésso.	Cipressiulŭ.
Il faggio.	Fagulŭ.
Il tasso.	Tisa.
Il pioppo.	Plopulŭ.
Il plátano.	Platanulŭ.
L'abéte.	Bradulŭ.
Il sálice.	Salcia.
Il tiglio.	Teiulŭ.

CAPO XXVII.	CAPŬ XXVII.
De' metálli.	Despre metalle.
Il ferro.	Ferulŭ.
L'acciáio.	Oçelulŭ.
Il bronzo.	Bronzulŭ.
Il rame.	Arama.
Il piómbo.	Plumbulŭ.
Lo stagno.	Cositorulŭ.
L'ottóne.	Alama.
Lo zinco.	Zinculŭ.
L'argénto.	Argintulŭ.
Il plátino.	Platinulŭ.

CAPO XXVIII.	CAPŬ XXVIII.
Degli artisti.	Despre artistĭ.
Il pittóre. / Il dipintóre.	Pictorulŭ.

Lo scultóre.	Sculptorulŭ (care sapă).
Il figurista.	Figuristulŭ (care face icóne).
L'incisóre.	Incisorulŭ.
Lo statuário.	Statuariulŭ (care face statue).
L'architetto.	Architectulŭ.
Il pianista.	Pianistulŭ (care cântă la clavir)
Il violinista.	Violonistulŭ (care cântă cu violonŭ).
Il flautista.	Flautistulŭ (care cântă cu flaut).
Il cantatore.	Cântătorulŭ.
L'attóre.	Actorulŭ.
Il declamatóre.	Declamatorulŭ.

CAPO XXIX. — CAPŬ XXIX.

Degli artefici. — Despre artefici.

Il carradóre.	Carĕtaşiulŭ.
Il falegnáme.	Têmplarulŭ.
Il carpentiére.	Dulgherulŭ.
Il sartóre.	Croitorulŭ.
Il tintóre.	Boiangiulŭ.
Il birraio.	Berarulŭ.
Il confettiére.	Cofetarulŭ.
Il panettiére.	Brutarulŭ.
Il legatore di libri.	Legătorulŭ de cărţĭ.
Il molináro. il mugnáio.	Morarulŭ.
Il calzoláio	Cismarulŭ.
L'orologiére. L'oriuoláio.	Orologierulŭ.
Il magnáno. Il toppallachiave. Il chiavaiuólo.	Lăcĕtuşiulŭ.
L'orefice.	Argintarulŭ.
Il gioielliére.	Giuvaergiulŭ.
Il cappelláio.	Pălărierulŭ.
Il bottonáio.	Năsturarulŭ.
Il berrettáio.	Scufarulŭ.

Il pannáio.	Postavarulŭ.
Il candeláio.	Lumînărarulŭ.
Lo spazzoláio.	Perarulŭ.
Lo scamosciatóre.	Argăsitorulŭ.
Il calderáio.	Căldărarulŭ.
Il ceraiuólo.	Cerarulŭ.
Il coltelláio.	Cuțitarulŭ.
Il doratóre. L'indoratóre.	Poleitorulŭ.
Il fonditóre.	Topitorulŭ.
Il filatóre.	Torcătorulŭ.
Il cassettáio.	Lădarulŭ.
Il muratóre.	Zidarulŭ.
L'o specchiàio.	Oglindarulŭ.
Il cartáio.	Hârtierulŭ.
Il pelláio.	Pellarulŭ.
Il pentoláio.	Olarulŭ.
Il bottáio.	Dogarulŭ.
Il vetráio.	Sticlarulŭ.

CAPO XXX. — CAPŬ XXX.

Delle diverse condizioni. — Despre diversele condițiunĭ.

Il barbiére.	Bărbierulŭ.
Il macelláio.	Măcelarulŭ.
L'ortolàno. Il giardiniere.	Grădinarulŭ.
Il portináio.	Portarulŭ.
Il vetturino. Il vetturále.	Căruțașulŭ.
Lo spazzacammino.	Coșiarulŭ.
Il postiglióne.	Postarulŭ.
Il cocchiére. Il carrozziére.	Visitiulŭ.
Il facchino. Il bastaggio.	Hamalulŭ.
L'albergatore. Il locandiére.	Hangiulŭ.

Il cafettiére.	Cafegiulŭ.
Il parrucchiére.	Peruccarulŭ.
Il droghiére.	Droghierulŭ.
Il farmacista. / Lo speziale	Spețierulŭ.
Il pizzicágnolo.	Băcanulŭ.
Il fruttaiuólo.	Fructarulŭ.
Il fioráio.	Florarulŭ.
Il libráio.	Librarulŭ.
Il mercante. / Il mercatante. / Il negoziante.	Neguçiătorulŭ.
L'operáio. / Il lavoránte.	Lucrătorulŭ.
Il pasticcière.	Plăcintarulŭ.
Il pescatóre.	Pescarulŭ.
Il trattóre.	Birtașiulŭ.

CAPO XXXI. — CAPŬ XXXI.

Dell' esército, delle fortificazioni, e delle operazioni di guerra. — **Despre ostire, despre fortificațiunĭ și despre operațiunĭ de resbellŭ.**

L'artiglieria.	Artileria.
La cavalleria.	Cavaleria.
La fanteria.	Infanteria.
L'artigliére.	Artileria.
Il cavaliére.	Călărețulŭ.
Il fante.	Pedestrașiulŭ.
Il dragóne.	Dragonulŭ.
L'ussaro.	Hussarulŭ.
Il lanciére.	Lăncierulŭ.
Il fucilière.	Pușcașiulŭ.
Il tiratore. / Il bersagliére.	Tiratorulŭ.
Il zappatore.	Săpătorulŭ.
Il tamburriére.	Tobоșariulŭ.

Il trombettiére.	Trumbiţaşiulŭ
Il chirurgo.	Hirurgulŭ.
Il veterenário.	Veterinariulŭ.
L'istruttore.	Invăţĕtorulŭ.
Il reclutatore.	Recrutatorulŭ.
Il vivandiere.	Marchetanulŭ.
Il soldato, il milite.	Soldatulŭ.
Il reggimento.	Regimentulŭ.
Il battagliόne.	Batalionulŭ.
La compagnia.	Compagnia.
La caserma.	Casarma.
La sentinella.	Santinella.
Lo stato maggiόre.	Statulŭ majorŭ.
Il generale in capo.	Generarulŭ în capŭ.
Il maresciallo.	Mareşialulŭ.
Il luogo-tenènte generale.	Loculŭ-tenentŭ generalŭ.
Il maggiόr generale.	Majorulŭ generalŭ.
Il generale di divisione.	Generarulŭ de divisiune.
Il generale di brigata.	Generarulŭ de brigadă.
L'aiutánte.	Ajutantulŭ.
Il colonnello.	Colonellulŭ.
Il luogo-tenente colonnello.	Loculŭ-tenentŭ colonellŭ.
Il maggiόre.	Majorulŭ.
L'aiutante maggiόre.	Ajutantulŭ majorŭ.
Il capitano.	Capitanulŭ.
L'arma.	Arma.
L'armatura.	Armatura.
Il fucile.	Puşca.
La baionetta	Baionetta.
La lancia.	Lancia.
La sciabla.	Sabia.
La palla.	Glonţulŭ.
Il cannone.	Tunulŭ.
La carabina.	Carabina.
La colubrina.	Culubrina (un micŭ tun lungŭ şi subţirŭ.)
La giberna.	Patrontaşiulŭ.
La mitraglia.	Curtica,
Il mortaio.	Mortarulŭ (piuliţă mare.)
La pistola.	Pistolulŭ.

Il bastione.	Meterezulŭ.
La contrascarpa.	Zidulŭ ce este pe marginea unuĭ şianţŭ.
I merli.	Creste ce se face la zidulŭ uneĭ cetăţĭ.
La mezzaluna.	Un felŭ de meterezŭ.
La torre.	Turnulŭ.
La cannoniéra.	Crĕpătura unde se aşéḑă tunulŭ
Il forte, il fortino. La cittadella. La fortezza.	Cetatea, fortereţa.
Il fosso, il fossato.	Şianţulŭ.
La feritóia.	Gaura pe unde se slobóde puşca la meterezŭ..
Le mura.	Zidurile.
La palizzata.	Gardulŭ.
Il parapetto.	Meterezŭ de pămêntŭ.
La piattoforma.	Locŭ înălţatŭ pentru baterie.
Il ponte levataio.	Podulŭ care se ridică şi se lasă peste şianţulŭ uneĭ cetăţĭ.
Il baluardo.	Zidulŭ uneĭ cetăţĭ.
L'appello de' soldati.	Appelulŭ soldaţilorŭ.
L'armaménto.	Înarmarea.
L'arsenale.	Arsenalulŭ.
L'assalto.	Asaltulŭ.
L'attacco.	Atacŭlŭ.
La battaglia.	Bătălia.
Il blocco.	Blocada
Il bombardamento.	Bombardarea.
La breccia.	Părlézulŭ.
Il bottino.	Giafulŭ.
Il campo..	Lagărulŭ.
L'accampamento.	Aşieḑarea lagărulul.
Il congedo.	Voia de depărtare.
La lotta.	Lupta.
La diserzióne.	Deserţiunea (fugirea unuĭ soldatŭ.)
L'imboscata.	Loculŭ de ascunsŭ unde se păzesce pe inemicĭ.
La scaramuccia.	Bătălia de puçini soldaţĭ.

La scorta.	Escorta.
L'esercizio a fuoco.	Exercițiulŭ cu focŭ.
La fucilata.	Slobodirea pușcilorŭ.
La guarnigióne.	Garnizona.
L'armistizio.	Armistiția.
L'ospitale militare.	Spitalulŭ militarŭ.
Il maneggio delle armi.	Deprinderea cu arme.
La parola d'órdine.	Vorba de ordinŭ (luzinca).
Le munizioni da guerra.	Munițiunile de resbellŭ.
Le munizioni da bocca.	Munițiunile de mâncare.
La razione, la porzione.	Porțiunea.
La patruglia.	Patraula.
Il quartiére.	Cuartirulŭ.
Il quartiér generale.	Cuartirulŭ generalŭ.
La battaglia decisiva.	Bătălia decisivă.
L'ultima battaglia.	Bătălia cea din urmă.
La sconfitta. } La disfatta. }	Învingerea.
La vittoria.	Victoria.

CAPO XXXII. — CAPŬ XXXII.

Della sella e della briglia di un cavallo. — Despre șéoa și despre frêulŭ unuĭ callŭ.

La sella.	Șéoa.
La cinghia. } La cigna. }	Chinga.
Le staffe.	Scările.
Gli sproni.	Pinteniĭ.
La briglia.	Frêulŭ.
Le rédini.	Hățurile.
Il morso.	Zăbala.
Il briglioncino.	Frêulețulŭ.
Il capezzóne.	Căpăstrulŭ.

CAPO XXXIII.	CAPU XXXIII.
Di una città e sue parti.	Despre unui oraşiŭ şi despre părţile sele.
La metropoli.	Metropolia.
La capitale.	Capitala.
Il capo-luogo.	Capu-loculŭ.
Il palazzo regale.	Palatulŭ regessŭ.
Il palazzo legislativo.	Palatulŭ legislativŭ.
Il municipio. / Il palazzo municipale.	Palatulŭ municipalităţiĭ.
La municipalità.	Municipalitatea.
Il palazzo ministeriale.	Palatulŭ ministeriuluĭ.
La prefettura. / La questura.	Prefectura.
I tribunali.	Tribunalele.
I quartieri.	Cuartierele.
Le piazze.	Piăţele.
Le strade.	Stradele.
Le fontane.	Fontânele.
Il teatro.	Teatrulŭ.
Le case.	Casele.
I monumenti publici.	Monumentele publice.
L'università.	Universitatea.
L'academia.	Academia.
I collegi.	Collegiele.
I seminarii.	Seminariele.
Gli episcópii.	Episcopiele.
Le chiese.	Bisericile.
Gli stabilimenti.	Aşedemêntele.
Gli ospedali.	Spitalele.
Il mercato	Tărgulŭ.
Le porte.	Porţele.
Il sobborgo. / Il suburbio.	Mahalaoa.
Il selciato.	Caldarâmulŭ.
Il marciapiéde.	Trotuarulŭ.

Il ponte.	Puntele.
I giardini publici.	Grădinele publice.
La posta.	Posta.
La dogána.	Vama.
I molini.	Mórele.
I forni.	Coptórele.
Le panetterie.	Brutăriele.
Le botteghe.	Prăvăliele.
I magazzini.	Magaziele.
La beccaria. / Il macello.	Măcellăria.
La pescheria.	Pescăria.
La zécca.	Loculŭ unde se facŭ monede
Le locande. / Gli alberghi.	Hotellurile.
L'ammiragliato.	Admiralitatea
L'officio di sanità.	Offiiciulŭ de Sanetate
Il porto.	Portulŭ
Il porto militare.	Portulŭ militarŭ
Il porto commerciale.	Portulŭ comercialŭ
Il molo.	Molulŭ (aperare de ziduri în contra vallurilorŭ mării.)
La banca	Banca
Le castella	Castellele
Le fortificazioni.	Fortificaţiunile
Le caserme	Casarmele
La cancelleria	Cançellaria
Il consolato	Consolatulŭ
La legazióne	Ambasada
La biblioteca	Biblioteca.
Le carceri.	Temniţele.

CAPO XXXIV — CAPU XXXIV

Delle Dignità — Despre Dignităţi

L'Imperatora	Împeratorulŭ
L'Imperatrice	Împeratoressa

Il Re, il Rege	Regele
La Regina	Regina
Il Principe	Principele
La Principessa	Principessa
Il Duca	Duca
La duchessa	Duchessa
L'Arciduca	Arşiduca
L'Arciduchessa	Arşiduchessa
Il Conte	Comitele
La Contessa	Comitessa
L'Ambaşciadóre	Ambaşiatorulŭ
L'Ambasciadrice	Ambaşatoressa
L'inviáto	Trimissulŭ
L'inviato straordinário	Trimisulŭ estraordinariŭ
Il ministro	Ministrulŭ
Il ministro plenipotenziario	Ministrulŭ plenipotenţiariŭ
L'Agente	Agentulŭ
Il Console	Consululŭ
Il Console Generale	Consululŭ generalŭ
Il Vice-Console	Vice-Consululŭ
Il Cancelliére	Cancellariulŭ
Il Secretário	Secretariulŭ

CAPO XXXV — CAPU XXXV

Delle Autorità — Despre Autorităţĭ

Il Presidente del Consiglio Ministeriale.	Presidentele Consiliului Ministerial.
Il Ministro Secretario di Stato	Ministrul Secretariu de Stat.
Il Ministro degli affari ésteri	Ministrul afacerilor esterioare.
Il Ministro degli affari interni	Ministrul afacerilor interioare.
Il Ministro della Giustizia Il guardasigilli	Ministrul Iustiţiei.
Il Ministro della Istruzione Publica	Ministrul Instrucţiunei Publice.
Il Ministro delle finanfe	Ministrul Finanţelor.
Il Ministro dei Lavori Publici.	Ministrul Lucrărilor Publice.

Il Ministo della Marina e del Commercio.	Ministerul Marinei şi al Comerciuluĭ.
Il Ministro della guerra.	Ministrul Resbelluluĭ.
Il Prefetto di Polizia. Il Questore.	Prefectul Poliţieĭ.
Il Presidente del Consiglio Municipale.	Presidentele Consiliuluĭ Municipal.
Il Sindaco. Il Gonfaloniere. Il Podestà.	Capul Municipalităţii.
Il Presidente della Corte Suprema di Giustizia.	Presidentele Curţiĭ de Casaţiune.
Il Procuratore Regio.	Procuratorul Regescŭ.
Il Giudici.	Judecătoriĭ.

CAPO. XXXVI. — CAPU XXXVI.

Delle lettere e delle scienze. — Despre litere şi sciinţe.

La letteratura.	Literatura.
La Filologia.	Filologia.
L'ética, la morale.	Etica, morala.
La rettorica.	Retorica.
La filosofia.	Filosofia.
La logica.	Logica.
La metafisica.	Metafisica.
La medicina.	Medicina, doftoria.
La fisiologia.	Fisiologia.
L'anatomia.	Anatomia.
La chimica.	Himia.
La chirurgia.	Hirurgia.
La geometria.	Geometria.
La geometria piana.	Geometria plană.
La geometria solida.	Geometria solidă.
La fisica.	Fisica.
La meccánica.	Meccanica.
L'aritmetica.	Aritmetica.
La trigonometria.	Trigonometria.
L'álgebra.	Algebra.

L'astronomia.	Astronomia.
L'óttica.	Optica.

CAPO XXXVII. / CAPU XXXVII.

Delle belle arti. / Despre frumoasele arte.

La poesia.	Poesia.
La musica.	Musica.
La pittura.	Pictura.
La scultura.	Sculptura.
L'architettura.	Architectura.

CAPO XXXVIII. / CAPU XXXVIII.

Delle professioni. / Despre professiuni.

Il letterato.	Literatul.
Il filologo.	Filologul.
Il moralista.	Moralistul,
Il retore.	Retorul.
Il filósofo.	Filosoful.
Il logico.	Logicul.
Il metafisico.	Metafisicul.
Il medico.	Medicul, doftorul.
Il fisiologo.	Fisiologul.
L'anatomista.	Anatomistul.
Il chimico.	Himicul.
Il chirurgo.	Hirurgul.
Il geómetra.	Geometrul.
Il fisico.	Fisicul.
Il meccanico.	Meccanicul.
Il matematico.	Matematicul.
L'astronomo.	Astronomul.

CAPO XXXIX. / CAPU XXXIX.

Degli artisti. / Despre artiştî.

Il poeta.	Poetul.
Il musico.	Musicul.
Il pittore.	Pictorul.
Lo scultore.	Sculptorul.
L'architetto.	Architectul.

CAPO XL. / CAPU XL.

Degli animali doméstici e selvátici. / Despre animalele domestice şi selbatice.

Il cane.	Cânele.
La cagna.	Caţeoa.
Il cagnuolo.	Caţellul.
Il cagnuolino.	Caţelluşiul.
Il gatto.	Pisica.
Il cavallo.	Callul.
L'ásino.	Asinul.
Il somáro.	Magarul.
Il mulo.	Catârulŭ.
Il porco. Il maiale.	Porculŭ.
La scrofa. La troia.	Scrófa.
Il bue, il bove.	Boul.
La vacca.	Vacca.
Il toro, il tauro.	Taurulŭ.
Il vitello.	Viţellulŭ.
L'agnello.	Agnellulŭ, miellulŭ.
La pécora.	Oaia.
L'ariete. Il montone. Il castráto.	Berbecele.

La capra.	Capra.
Il capriuólo. Il caprio. Il capriatto.	Căpriora.
Il cervo.	Cerbulŭ.
La cerva.	Cerbóica.
Il lépore, il lepre.	Epurele.
La volpe.	Vulpea.
Il cignale, il cinghiale. Il porco selvatico. Il porco spino.	Mistreţul.

CAPO XLI. — CAPU XLI.

Dei volátili od augelli. — Despre volatile séŭ passere.

La gallina.	Găina.
Il gallo.	Cocoşinulŭ.
Il pollo.	Puiulŭ.
Il pollastro. Il pollastrello.	Puiuşiorulŭ.
Il gallo d'Índia. Il pollo d'Índia. Il gallinaccio.	Curcanulŭ.
La pollanca.	Curca.
Il cappóne.	Claponulŭ.
L'oca.	Gâsca.
L'ánitra.	Raţa.
Il colombo. Il piccione.	Pórumbulŭ.
La colomba.	Porumbiţa.
Il colombino. Il piccioncino.	Porumbellulŭ.
Il cigno	Lebâda
La cicogna	Barza
Il paone, il pavone	Păunulŭ
L'allodola	Ciocârlanulŭ

L'usignólo, il rosignólo	Privighitórea
Il pappagallo	Papagallulŭ
La pernice	Poternica
La guaglia	Pitralaculŭ
Il fringuello	Piţigoiulŭ
Il pássero, la pássera	Passera
La rondinella	Rundinica

CAPO XLII — CAPU XLII

De'pesci — Despre pesci

Il caprione.	Crapul.
Il góbbio.	Plevuşul, vêrluga.
La tinca.	Linulŭ.
Il luccio.	Ştiuca.
La trota.	Păstrăvulŭ.
Le óstriche.	Stridiĭ.
La balena.	Balena.

CAPO XLIII. — CAPU XLIII.

Degli animali anfibii. — Despre animalele anfibie.

Il coccodrillo.	Crocodrilulŭ.
La rana.	Brósca.
Il rospo.	Broscoiulŭ.

CAPO XLIV. — CAPU XLIV.

Degl'insetti. — Despre insecte.

La vespa.	Vespa.
La mosca.	Musca.
La farfalla.	Fluturele.
L'arágno.	Peiaginulŭ.

La zanzara.	Zânzarulŭ.
La tignuola.	Molia.
Il verme.	Vermele.
La formica.	Furnica.
La talpa.	Ŝobolulŭ.
Lo scarafaggio.	Ŝcarafagiulŭ (gândacŭ).
Il bruco.	Omida.
Il pidocchio.	Păduchiele.
La pulce.	Purecele.
Il cimice.	Păduchiele de lemnŭ.
Il tafáno.	Strechiea.

CAPO XLV. — CAPU XLV.

Delle fiere. — Despre fiere.

Il lione, il leone.	Leulŭ.
Il tigre.	Tigrulŭ.
Il leopardo.	Leopardulŭ.
La pantéra.	Pantera.
L'orso.	Ursulŭ.
Il lupo.	Lupulŭ.

CAPO XLVI. — CÁPU XLVI.

Delle acque. — Despre ape.

L'océano.	Oceanulŭ.
Il mare.	Marea.
Il golfo.	Golfulŭ.
Lo stretto.	Strintóra.
Il lago.	Lacŭlŭ.
Il fiume.	Fluminele, fluviulŭ.
Il fiumicéllo.	Gârla.
Il rio.	Rîulŭ.
Il ruscello. / Il ruscelletto.	Rîuleţulŭ.
Il canále.	Canalulŭ.

Il fosso.	Şianţulŭ.
Il pozzo.	Puţulŭ.
La fontana.	Fôntâna.

CAPO XLVII.	CAPU XLVII.
Del fuoco.	Despre focŭ
Il fumo.	Fumulŭ.
La fiamma.	Flacara.
La scintilla.	Scânteia.
Il carbone accéso.	Cârbunulŭ apprinsŭ.
La fuligine.	Funingenea.
La cenere.	Cenuşia.
Dé colori.	Despre colóre.
Il colór bianco.	Colorea albă.
Il colór nero.	Colorea négră.
Il colór rósso.	Colorea roşiă.
Il colór verde.	Colorea verde.
Il colór giállo.	Colorea galbenă.
Il colór celeste.	Colorea cerécă:
Il colór biondo.	Colorea blondă.
Il colór cenericcio.	Colorea cenuşiă.
Il colór castagno.	Colorea castană.

CAPO XLVIII.	CAPU XLVIII.
De'numeri cardinali.	Despre numerele cardinale.
Uno, un, una.	Un, una.
Due.	Duoĭ, douĕ.
Tre.	Trei.
Quattro.	Patru.
Cinque.	Cinci.
Séi.	Şése.
Sette.	Şépte.

Otto.	Optu.
Nove.	Nouĕ.
Dece, dieci.	Ḑece.
Undeci.	Unspreḑece.
Dodeci.	Douespreḑece.
Trédeci.	Treispreḑece.
Quattórdeci.	Patruspreḑece.
Quindeci.	Cincispreḑece.
Sédeci.	Şésespreḑece.
Diciassétte.	Şeptespreḑece.
Diciótto.	Optuspreḑece.
Diciannóve.	Nouespreḑece.
Venti.	Douęḑece.
Ventuno.	Douęḑece şi una.
Ventidue.	Doueḑece şi douĕ.
Ventitre.	Doueḑece şi trei.
Ventiquattro.	Doueḑece şi patru.
Venticinque.	Doueḑece şi cincĭ.
Ventisei.	Doueḑece şi şése.
Ventisette.	Doueḑece şi şépte.
Ventotto.	Doueḑece şi optŭ.
Ventinove.	Doueḑece şi nouĕ.
Trenta.	Trei ḑece.
Quaranta.	Patru dece.
Cinquanta.	Cinci ḑece.
Sessanta.	Şése ḑece.
Settanta.	Şépte ḑece.
Ottanta.	Optu ḑece.
Novanta.	Nouĕ ḑece.
Cento.	Sută.
Cento dieci.	Uă sută şi ḑece.
Due cento.	Douĕ sute.
Tre cento.	Trei sute.
Quattro cento.	Patru sute.
Cinque cento.	Cinci sute.
Sei cento.	Şése sute.
Sette cento.	Şépte sute.
Otto cento.	Nouĕ sute.
Mille.	Mie.
Mille e cento.	Uă mie şi uă sută.

Due mila.	Douĕ miĭ.
Tre mila.	Trei miĭ.
Quattro mila.	Patrŭ miĭ.
Cinque mila.	Cinci miĭ.
Sei mila.	Şése miĭ.
Sette mila.	Şépte miĭ.
Otto mila.	Optu miĭ.
Nove mila.	Nouĕ miĭ.
Dieci mila.	Ḑece miĭ.
Undeci mila.	Unspreḑece miĭ.
Venti mila.	Doue ḑece de miĭ.
Trenta mila.	Trei ḑece de miĭ.
Cento mila.	Uă sută de miĭ.
Un milione.	Unŭ milionŭ.
Due milioni	Douĕ milinnĭ.
Un bilione.	Un bilionŭ.
Due bilioni	Douĕ bilionĭ.

CAPO XLIX. — CAPU XLIX.

Dei numeri ordinali. — Despre numerele ordinale.

Primo.	Primŭ.
Secondo.	Secundŭ.
Terzo.	Terţiŭ.
Quarto.	Quartŭ.
Quinto.	Quintŭ.
Sesto.	Sestŭ.
Séttimo.	Septimŭ.
Ottávo.	Octavŭ.
Nono.	Nonŭ.
Décimo.	Ḑecimŭ.
Décimo primo.	Ḑecimŭ primŭ.
Decimo secondo.	Ḑecimŭ secundŭ.
Décimo terzo.	Ḑecimŭ terţiŭ.
Decimo quarto.	Ḑecimŭ quartŭ.
Décimo quinto.	Ḑecimŭ quintŭ.
Décimo sesto.	Ḑecimŭ sestŭ.

Décimo séttimo.	Ḑecimŭ septimŭ.
Décimo ottávo.	Ḑecimŭ octavŭ.
Decimo nono.	Ḑecimŭ nonŭ.
Vigésimo.	Vigesimŭ.
Trigésimo.	Trigesimŭ.
Quadrigésimo.	Quadrigesimŭ.
Quinquagésimo.	Quinquagesimŭ.
Sessagésimo.	Sessagesimŭ.
Settuagésimo.	Septuagesimŭ.
Ottuagésimo.	Octuagesimŭ.
Nonagésimo.	Nonagesimŭ.

Numerele ordinale se formézâ de la unspreḑecelea înainte şi în modul următorŭ:

Undécimo.	Unspreḑecelea.
Duodécimo.	Dóuspreḑecelea.
Tredicésimo.	Treispreḑecelea.
Quattordicésimo.	Patruspreḑecelea.
Quindicésimo.	Cincispreḑecelea.
Sedicésimo.	Şeispreḑecelea.
Diciassettésimo.	Şeptespreḑecelea.
Diciottésimo.	Optuspreḑecelea.
Diciannovésimo.	Nouespreḑecelea.
Ventésimo.	Doueḑecelea.
Trentésimo.	Treiḑecelea.
Quarantésimo.	Patruḑecelea.
Cinquantésimo.	Cinciḑecelea.
Sessantésimo.	Şeiḑecelea.
Settantésimo.	Şepteḑecelea.
Ottantésimo.	Optuḑecelea.
Novantésimo.	Noueḑecelea.
Centésimo.	Centésimŭ.
Millésimo.	Millesimŭ.
Milionésimo.	Milionasimŭ.

De la *cento* (sute) şi de la *mille* (mie) se formézâ substantivele: *il centinaio* (sutimea) şi *il migliaio* (miimea) cari facŭ la pluralŭ: *le centinaia* şi *le migliaia*.

CAPO L.	CAPU L.
Degli avverbii numerali.	Despre adverbiele numerale.
Una volta	Uă dată.
Due volte.	De doue ori.
Tre volte.	De trei ori.
Quattro volte.	De patru ori.
Cinque volte.	De cinci ori.
Sei volte.	De șése ori.
Sette volte.	De șépte ori.
Otto volte.	De optu ori.
Nove volte.	De noue ori.
Diéci volte.	De ḑece ori.
Primamente. Primieramente. In primo luógo.	Ântêiŭ.
Secondamente. Secondariamente. In secondo luogo.	Alŭ douilea.
In terzo luogo.	Alŭ treilea.
In quarto luógo.	Alŭ patrulea.
In quinto luógo.	Alŭ cincilea.
In sesto luogo.	Alŭ șéselea.

5

DIALOGE.

I.

Della visita.	*Despre visită.*
— La signóra....... si puô vedére?	Dómna..... se póte vedé?
— Vádo ad annunziare, signóre.	Mă ducŭ s'annunţiu, domnule.
— Il signóre..... domanda se la signóra può ricéverlo.	Domnulŭ întrébă dacă dómna póte săʼlŭ priiméscă.
— Ah! buón giórno, non vi ho vedúto da mólto tempo.	A! buná ḑió, nu ve amŭ vĕḑutŭ de multŭ timpŭ.
— Godo di vedérvi.	Îmĭ pare bine de a vă vedé.
— Sedéte, vi prégo.	Şedéţĭ, vă rogŭ.
— Venite assái di rádo.	Veniţĭ pré rarŭ.
— Son venuto ancóra una volta.	Amŭ venitŭ âncă nă dată.
— E non mi avéte trováta?	Şi nu m'aţĭ găsitŭ?
— Non eraváte a cása.	Nu éraţĭ a casă.
— Non mi hánno détto niénte.	Nu mĭ aŭ ḑisŭ nimică.
— Fórse che hán dimenticáto.	Póte că aŭ uitatŭ.

— Eh! bene che novità?	E! bine, ce noutate?
— Del tutto insignificánte.	Cu totulŭ neînsemnată.
— Signóra!	Dómnă!
— Che è?	Ce este?
— Una visita.	Uă visită.
— Ti ho détto che non vóglio ricevere niuno quest'oggi.	Îţî amŭ ḑisŭ că nu voiŭ să primescŭ pe niminĭ astă-ḑĭ.
— È il signór cónte.....	Este domnulŭ conte....
— Di'al signòr cónte che un'indisposizióne m'impedisce di ricéverlo.	Spune'ĭ domnuluĭ conte că uă indispoziţiune mă opresce de a'lŭ priimi.
— Il signór cónte dice di avere a parlárvi d'un affáre mólto importante.	Domnulŭ conte ḑice căare să vă vorbéscă de uă affacere multŭ importantă.
— Eh! bene, prégalo di venire dopo pranzo: farò un'ecceziόne per sua signoría.	E! bine, rógă'lŭ să viă după prânḑu: voiŭ face uă esceptiune pentru dumnialuĭ.
— Se viéne quálche áltro, che devo díre?	Dacă vine altŭ cineva ce trebue să ḑicŭ?
— Devi díre ch'ío non sono a cása.	Trebue să ḑicĭ că eŭ nu suntŭ a casă.

II

Della sànità.	*Despre sânatate.*
— Come státe?	Cumŭ vă aflaţi.
— Sto bene-benissimo.	Mă aflŭ bine-pré bine.
— Come sta vóstro fratello?	Cumŭ se află fratele vostru.
— Sta poco bene.	Se află puçinŭ bine.
— Siéte státo sémpre béne dacchè non vi ho veduto?	Aţi fostŭ tot déuna bine de quând nu vă amŭ vĕḑutŭ?
Sono státo benino.	Amŭ fost binişiorŭ.
Dunque non istánno tutti béne a casa vostra?	Aşa dară nu suntŭ toţĭ sânetoşĭ la dumnia vóstră.
No certaménte, poichè anco mia sorélla sta poco bene.	Nu de sigur, căcĭ şi sora mea se află puçinŭ bine.
— E vostra signóra madre come sta?	Şi dómna mumă a vóstră cumŭ se află?
Ella sta assái béne.	Ea se află pré bine.

*

— Che ha vossignoría?	Ce aveţĭ dumnia-vóstră?
— Ho un gran dolór di capo.	Amŭ uă mare durere de capŭ.
— Spéro che passerà subito.	Sperŭ că va trece iute.
— Cosi spero anch'io.	Aşè sperŭ şi eŭ.
— Voi avéte un'ária di prosperità che mi allégra.	Dumniavóstră aveţĭ un aerŭ de prosperitate ce mĕ înveselesce.
— È véro, sto mirabilménte bene.	Este adevĕratŭ, mă aflŭ de minune bine.
— Vi áuguro di stár sempre cosi.	Vă urezŭ de a ve afla totŭ déună aşè.
— Vi ringrázio sommaménte.	Vă mulţumescŭ pré multŭ.
— Che avéte all'ócchio?	Ce aveţĭ la occhiŭ?
— Mi sono raffreddáto.	Amŭ răcitŭ.
— Da quanto témpo?	De quâtŭ timpŭ?
— Da cinque giórni.	De cincĭ ḑile.
— Oltre a ciò, siéte molto inraucito.	Afară de asta, sunteţĭ multŭ răguşiţĭ.
— Ho una tósse secca accompagnáta da febbre.	Amŭ uă tusse sécă însoçită de frigurĭ.
— Avete consultáto veran médico?	Alţĭ consultatŭ verĭ unŭ medicŭ?
— Niuno sinóra.	Nici unŭ pêne acumŭ.
— E che prendéte?	Şi ce luaţĭ?
— Bévo ácqua d'órzo, e sto al cáldo.	Beŭ apă de orzŭ, şi şedŭ la căldură.
— Non v'è da celiáre con tal malattia.	Nŭ e de glumă uă asemenea bólă.
— Ho udito che eraváte ammaláto.	Amŭ auḑitŭ că eraţĭ bolnavŭ.
— Son due giorni che sto in létto.	Suntŭ doŭe ḑile de quând şedŭ în patŭ.
— Crédo che non vi staréte molto, e risaneréte.	Credŭ că nu veţĭ şedé multŭ, şi ve veţĭ însănetoşi.
— Vedrémo.	Vomŭ vedé.
— Che dice il médico di cotesta indisposizione?	Ce ḑice mediculŭ de acésta indispositiune?
— Dice che devo far diéta.	Ḑice că trebue să ţiŭ dietă.
— Mio pádre non ha préso la medicina óggi.	Părintele meŭ nu a luatŭ medicină astă-ḑĭ.

— Non bisógna préndere tróppi rimédii.	Nu trebue a lua pré multe remedie.
— Avéte la lingua sporca; che avete mangiáto?	Aveţi limba încarcată; ce aţi mâncatŭ?
— Ho mangiáto soltánto un po'di arrósto.	Amŭ mâncatŭ numaĭ niţică fripturǎ.
— Non dovéte caricár tróppo lo sto'maco, esséndo ammaiáto.	Nu trebue să încărcaţi pré multŭ stomaculŭ fiindŭ bolnavŭ.
— Temo che quésta malattia non sia pericolósa.	Temŭ ca acésta bóla să nu fie periculósa.
— Perciò fa d'uópo usáre tutte le precauzióni possibili.	Pentru acésta trebue a avé tóte precauţiunile possibile.
— La convalescénza non sarà così lunga, io crédo.	Însănătoşirea nu va fi aşè îndelungă, eŭ credŭ.
— Questa dipénde dalla diéta che saréte per fare.	Acésta depinde de dieta ce veţi ţiné.
— Questo vécchio ha la podágra.	Acestŭ bătrânŭ are podagra.
— Si, ma essa non lo impedisce interaménte di muóversi.	Da, ensă ea nu'lŭ opresce cu totulŭ de a se misça.
— Se non bevésse tanto vino, starebbe assái meglio.	Dacă nu are béе atâtŭ vinŭ, se ar afla maĭ bine.
— Egli non può così facilménte rinunziare a tale bevánda.	Ellŭ nu póte aşè de facilŭ să renunţie la uă asemenea beutură.
— Eppure avéa cessato di béverne,	Şi cu tóte astea încetasse de a bée.
Si, ma per pochi giorni.	Da, ensă pentru puçine ḑile.

III

Dell'età.	*Despre etate.*
— Che etá avéte voi?	Ce etate aveţi?
Quanti anni avéte?	Quâţi annĭ aveţi?
— Ho venticinque ánni.	Amŭ doũe ḑece şi cincĭ de annĭ.
Egli éntra nel suo ventesimo anno.	Ellŭ entră într'alŭ doũe decilea annŭ.

Egli avrà trent'anni nel mese di Aprile próssimo.	Ellŭ va avé treĭ ḑece de annĭ în luna luĭ Aprilie viitor.
Ella non ha ancóra quattórdeci ánni.	Ea nu are âncă patru spre-ḑece annĭ.
— Vostro pádre deve aver passáta la cinquantina.	Părintele dumnieĭ vóstre trebue să fi trecutŭ peste cincĭ ḑece de annĭ.
— Ésso ha ancóra le sue gámbe di quindeci ánni.	Ellŭ are âncă piciórele sele de cincĭ spre-ḑece annĭ.
— È raro il vedére un ottogenário sì robusto.	E rarŭ a vedé unŭ optogenariŭ așè de robustŭ.
— Quant ánni credéte che io abbia?	Quâțĭ annĭ credețĭ că eŭ amŭ.
Di che età mi fate voi?	De ce etate me facețĭ dumnia-vóstră?
— Voi siéte nel fióre déll'età	D-ta eștĭ în flórea etățiĭ.
— Mi avvicino a trent'ánni.	M'appropiŭ de treĭ ḑece de annĭ.
— Non sembráte di cotésta età.	Nu se pare că avețĭ asta etate.
— Quest'uómo è vicino ai cento ánni.	Acestŭ omŭ are aprópe uă sută de annĭ.
Questa dónna è vicino a cinquant'anni.	Acésta dómna este aprópe de cincĭ ḑece de annĭ.
Quésto gióvine ha dicióttto ánni.	Acestŭ june are optŭ spre ḑece annĭ.
Questa gióvane è di quindéci ánni.	Acésta jună este de cinci spreḑece annĭ.
Io sóno più gránde di mia sorélla.	Eŭ suntŭ maĭ mare de quâtŭ sora mea.
Mio fratéllo è più piccolo di me.	Fratele meŭ este maĭ micŭ de quâtŭ mine.
— Tuo pádre pare più grande di tua zia.	Părintele d-tale se pare a fi maĭ mare de quâtŭ matușia d-tale.
— No, ésso è più piccolo di léi.	Nu, ellŭ este maĭ micŭ de quâtŭ ea.
— Égli páre più vécchio di quel che non è.	Ellŭ se pare a fi maĭ bâtrânŭ de quâtŭ nu e.
— Quésta figlióla è maggió-	Acéstă fată este majoră;

re; suo fratello è ancóra minóre.	(vîrsnică) fratele seŭ este àncŭ minorŭ (nevîrstnicŭ)
Quésto vecchio è rimbambito.	Acestŭ bătrânŭ este iarŭ copillŭ.

IV.

Del tempo.	*Despre timpŭ.*
— Che tempo è?	Ce timpŭ este?
— E bel témpo.	E formosŭ timpŭ.
È cattivo (brutto) témpo.	Este urîtŭ timpŭ.
— Il témpo è magnifico.	Timpulŭ e magnificŭ.
L'aere è molto seréno.	Aerulŭ e multŭ seninŭ.
— Vi è nébbia óggi.	Este céță astă-ḑî.
Ha piovuto tutta la nótte.	A ploatŭ tótă noptea.
— Pióve ancóra stamáne.	Ploă àncă astă diminéță.
— Questa primavéra è molto piovósa	Acéstă primăvară este multŭ ploiósă.
— Il ciélo è copérto di nubi.	Cerulŭ este acoperitŭ de-norî.
— Principia a pióvere.	Începe a ploa.
— La pioggia è cessáta.	Ploaia a încetatŭ.
Il sóle ésce.	Sórele ese.
— Il tempo si aggiusta.	Timpulŭ se îndreptéză.
— Il ciélo comincia a rasserenársi.	Cerulŭ începe a se însenina.
Il ciélo è limpido.	Cerulŭ este limpidŭ.
— Fa fréddo quest'óggi.	Este frigŭ astă-ḑî.
Fa molto freddo.	Este multŭ frigŭ.
— Spira vénto fréddo.	Batte unŭ vîntŭ rece.
— Gelerà stanótte.	Va înghiața astă nopte.
— Avéte voi fréddo?	Îțî e frigŭ?
— Ho molto fréddo.	Îmî e pré frigŭ.
— Non fa tánto léddo stamane.	Nu este atâtŭ frigŭ astă-ḑî diminéță.
— Facca più fréddo iéri.	Era maî multŭ frigŭ ierî.
— Comincia a nevigáre.	Începe să ningă.
— Néviga incessantemente.	Ninge neîncetatŭ.
— Io trémo dal fréddo.	Eŭ tremurŭ de frigŭ.

— Vi sóno quindeci gradi di fréddo.	Suntŭ cincĭ spreḑece grade de frigŭ.
— Il termómetro discénde sémpre.	Termometrulŭ se scobóră mereŭ.
— Il fréddo diviéne più soffribile.	Frigulŭ devine maĭ suffe-ribilŭ.
— La néve principia a sciógliersi.	Nevea începe a se topi.
— L'invérno sta per finire.	Iarna stă spre finitulŭ eĭ.
— Fa caldo-fa molto cáldo.	E caldŭ-e pré caldŭ.
— È un calóre insoffribile.	Este uă căldură nesuferibilă.
— Il sóle scóttá.	Sórele arde.
— I suói rággi sono perpendicolári.	Raḑiele sele suntŭ perpendiculare.
— Siámo nel cuóre dell'estàte.	Suntemŭ în puterea veriĭ.
— Vi sono venti nóve gradi di calóre.	Suntŭ dóŭe ḑece și noŭe grade de căldură.
— Sono tutto sudáto.	Suntŭ de totŭ nedușitŭ.
— V'è mólta pólvere.	Este multă pulbere.
— Vedéte come lampéggia.	Vedeți cumŭ fulgeră.
— La grándine principia.	Grândina începe.

V.

Dell'óra.	*Despre oră.*
— Che óra è?	Ce oră este?
Sapéte che óra è.	Sciţĭ ce oră este?
Ditemi, vi prégo, che ora è	Spuneţi-mĭ, vă rogŭ ce oră este.
Che óra abbiámo?	Ce oră avemŭ?
Desidereréi sapere che ora è.	Așĭ dori să sciŭ ce oră este.
Non avéte intéso sonáre l'orológio.	N'aţĭ auḑitŭ sonândŭ orologiulŭ.
— Non so che ora è.	Nu sciŭ ce óra este.
L'orológio della città non va béne.	Orclogiulŭ orașiuluĭ nu merge bine.
Il mio oriuolo è guastáto.	Orologiulŭ meŭ s'a stricatŭ.
Ésso si è fermato stanótte.	A statŭ astă nópte.

Ho dimenticáto di caricárlo.	Amŭ uitatŭ să'lŭ întorcŭ.
La gran mólla del mio oriuólo è rotta.	Arculŭ cel mare alŭ orologiuluĭ meŭ s'a ruptŭ.
L'indice dé minuti è caduto.	Minotarul minutelor a cădut.
Il quadránte è crepáto.	Quadrantele s'a crepatŭ.
— Ecco che suóna l'orológio.	Éccă orologiulŭ sună.
— Sóno le ótto.	Suntŭ optŭ óre.
— Sóno le diéci ed un quarto.	Suntŭ ḑece şi unŭ pătrarŭ.
— Sono le undeci e venti minuti.	Suntŭ unspreḑece şi doûe ḑece de minute.
— Sono le dódeci méno un quárto.	Suntŭ doûe spre ḑece fără unŭ pătrarŭ.
— È la mézza.	Este jumătatea.
— Sono le due e tre quárti.	Suntŭ doûe şi treĭ patrare.
— Sono le séi e cinque.	Suntŭ şése şi cincĭ.
— È tárdi-è molto tárdi.	E tărḑiŭ e pré tărḑiŭ.
— È ancóra per témpo.	Este âncă de timpuriŭ.
— Il mio oriuólo va avánti.	Orologiulŭ meŭ merge înainte.
Ésso va ogni giórno un quárto d'ora addiétro.	Merge în tóte ḑilele cu unŭ pătrarŭ îndĕretŭ.
— Il mio oriuólo non va da qualche giórno.	Orologiulŭ meŭ nu merge de quôte-va ḑile.

VI

Del levarsi e del vestirsi.	*Despre sculare şi îmbrăcare.*
— È óra di levársi.	Este óră de a se scula.
— Mi leverò all'istante.	Mă voiŭ lua îndată.
— Il levársi per tempo è ottim'abitudine.	A se scula de diminéţă este uă pré bunŭ abitudine.
— A che óra siéte sólito di levarvi?	La ce óră sunteţĭ obicinuiţĭ a vă scula?
— Io son sólito di levarmi l'invérno alle sei, e l'estate alle cinque.	Eŭ sunt obicinuit a mă scula iarna la şése şi vara la cinci.
— Io, contro la mia abitudine, mi son leváto molto per tempo stamane.	Eŭ, în contra abitudiniĭ mele, m'amŭ sculatŭ pré de diminéţă astă-ḑi.

— Ma io, al contrario, mi son levato tardissimo.	Ensă eŭ, din contra, m'amŭ sculatŭ pré tărḑiŭ.
Quando și végghia moltissimo, èi mpossibile il levarsi di buon mattino.	Quândŭ se vegghiează pré multŭ, este cu neputinţă a se scula de diminéţă.
— Vi sono uómini che non póssono abituarsi a levarsi di buón mattino.	Suntŭ ómenĭ, cariĭ nu se potŭ obicinui a se scula de diminéţă.
— Però il provérbio dice: óra del mattino, ora del lucro; e ancóra: le muse sono mattinali.	Ensă proverbiulŭ ḑice: óra dimineţiĭ, ora căştiguluĭ; şi încă: musele suntŭ matinale.
— Vóglio vestirmi adesso. Datemi ciò ch'è necessario per vestirmi.	Voiŭ să mă îmbracŭ acumŭ. Daţi-mĭ ce'mĭ trebue pentru a mă îmbrăca.
Apportatemi le mie vestiménta.	Adduceţi-mĭ vestimentele mele.
— Perdéte molto tempo a vestirvi.	Perdeţĭ multŭ timpŭ îmbrăcânduve.
— Non pósso vestirmi più subito.	Nu poţŭ se me îmbracŭ maĭ iute.
Dóve sono le mie pianélle.	Unde sunt papuciĭ meĭ.
Dov'è la mia veste da camera.	Unde este halatulŭ meŭ.
— Dátemi le calzétte.	Daţi-mĭ ciorapiĭ.
— Quali calzétte volete?	Carĭ ciorapĭ voiţĭ?
— Quelli di lana.	Aceĭ de lână.
— Quésto ábito non pare di éssere stato bene scopettato.	Acéstă haină nu se pare a fi bine periată.
Il mio cappéllo ha d'uópo di éssere egualméntes copettáto.	Pălăria mea are trebuinţă de a fi asemenea periată.
Adésso desidero acqua fresca e sapóne.	Acumŭ dorescŭ apă rece şi sâpunŭ.
Preparatemi un'asciugamáno.	Pregătiţi-mĭ unŭ ştergarŭ.
Dov'è il mio péttine	Unde este peptinulŭ meŭ?
La mia scopétta di capelli non è al suo pósto.	Peria mea de părŭ nu e la locul seŭ.

VII

Del coricarsi.	*Despre culcare.*
— Principio ad avér sonno staséra.	Începŭ a avé somnŭ astă-séră.
— E tempo d'andáre a coricársi, poichè tardi.	E timpŭ de a se culca, pentru că e tărḑiŭ.
Gli occhi chiudonsi a causa del sónno.	Îmĭ se închidŭ occhiĭ din caŭsa somnuluĭ.
Vado a coricármi.	Mă ducŭ să mă culcŭ.
— Fáte mólto béne.	Faceţĭ pré bine.
Mio fratéllo si córica ordinariaménte per témpo.	Fratele meŭ se culcă maĭ totŭ déuna de timpuriŭ.
— Allóra égli déve levársi di buón mattino.	Atuncĭ ellŭ trebue să se scóle pré de diminéţă.
— Senza dubbio.	Fără îndoială.
— A che óra dobbiámo nói coricárci staséra?	La ce óra trebue ca noĭ să ne culcămŭ astă-séră?
— All'óra sólita.	La óra obicinuită.
— Iéri sérá mi coricái assái tárdi; e perciò staséra non pósso resistere al sónno.	Aséră mă culcaĭ pré tărḑiŭ; şi pentru acésta astă séră nu poţŭ resiste la somnŭ.
— Quando si è stánchi, si tróva buonissimo il létto.	Quând cine-va este ostenitŭ găsesce patulŭ pré bunŭ.
— Il primo sónno è sempre il più ristoránte.	Cellŭ d'ânteiŭ somnŭ este totŭ déuna cellŭ maĭ restaurantŭ.
— Avéte vói fatto il mio letto?	Aţĭ asternutŭ patulŭ meŭ?
— Non ancóra.	Nu încă.
— Fátelo subito, chè ho sónno.	Asterneţi-lŭ iute, că mĭ e somnŭ.
— Ho bisógno di ripóso.	Amŭ trebuinţă de repausŭ.
— Dormite tranquillaménte.	Dormiţĭ linistitŭ.
— Felice nótte.	Ferice nópte.
Vi áuguro felice notte.	Ve urezŭ ferice nópte.
— Questo létto è assái malfátto.	Acestŭ patŭ e pré reŭ asternutŭ.

— Adésso ve lo fo di nuóvo.	Acumŭ ve'lŭ asternŭ din nóŭ.
— Ora son conténto, poichè védo ch'ésso è benfátto.	Acumŭ suntŭ multumitŭ, căcĭ vedŭ că este bine asternutŭ.
— Si è coricáto il figliolino di mia sorélla?	S'a culcatŭ băitelulŭ soreĭ mele?
— È già un'ora ch'egli dorme.	Este uă óră de quând ellŭ dorme.
— Ottimaménte.	Pré bine.

VIII

Del mangiare.	*Despré mâncare.*
— Facciámo colazióne.	Să facemŭ dejunéŭ.
— La colazióne è prónta.	Dejuneulŭ este gata.
— Ho fame stamattina.	Îmĭ e fáme astă-diminéță.
Ho mólta fáme.	Îmĭ pré fâme.
— Che abbiámo per colazióne?	Ce avemŭ să dejunămŭ?
— Voléte caffè, cioccolátte, uóva frésche col butiro, caciocavállo, presciutto?	Voițĭ caffé, cioccolată, oue prospete cu untŭ, cașĭucavallŭ, șiuncă?
— Preferisco il cioccolátte.	Preferŭ cioccolata.
— Vo' pórvene una tazza, se vi piáce.	Voiŭ să ve puiŭ uă céscă dacă ve place
— Come voléte.	Cumŭ voițĭ.
— Prendéte ancór zucchero, se non è abbastanza dolce.	Luațĭ încă zaharŭ dacă nu este în destulŭ dulce.
— Anzi è molto dolce.	Din contra e pré dulce.
— Voléte un po' di té.	Voițĭ puçintellŭ ciaiŭ?
— Vi ringrázio di tutto cuóre.	Vă mulțumescŭ din tótă inima.
— Desideráte créma?	Dorițĭ smântina?
— Un poco, se vi piáce.	Puçintellŭ, dacă ve place.
— Ostriche e vino bianco, sono, secóndo me, ciò che v'è di méglio per la colazióne.	Stridiĭ și vinŭ albŭ, suntŭ, după părerea mea, maĭ bunĭ pentru dejuneŭ.

— Poniámoci a ménsa, poi chè il pranzo è prónto.	Să ne punemŭ la masă, căcĭ prânḑulŭ e gata.
— È tempo di pranzáre.	Este timpŭ de a prândi.
— A che óra siéte sólito di pranzáre?	La ce óra sunteţĭ obicinuiţĭ de a prânḑi?
— Noi pranziámo ordinariaménte alla mézza.	Noĭ prânḑimŭ maĭ totŭ déuna la doue spre ḑece şi jumatate.
— Sedéte, vi prego. Abbiáte la bontà di sedére.	Şedeţĭ, ve rogŭ. Aveţĭ bunetate de şedeţĭ.
— Vi sono molto obligáto.	Ve suntŭ multŭ obligatŭ.
— Non abbiámo da offrirvi gran cosa: quindi dovéte contentárvi di quel che v'è.	Nu avemŭ să ve offerimŭ multe bucate: trebue dar să ve mulţumiţĭ cu ceea ce este.
— Mi contenterò volontiéri.	Îmĭ voiŭ mulţumi bucurosŭ.
— Ecco una minéstra di riso.	Éccă uă supă de orezŭ.
— Questa minéstra mi piáce, poichè è molto grássa.	Acéstă supă îmĭ place, căcĭ e pré grassă.
— Quésto lésso è assái ténero.	Acestŭ rasolŭ este pré fragetŭ.
— Io non digerisco béne il grásso.	Eŭ nu mistuescŭ bine grăsimea.
— Voi mangeréte ancora una fetta di lésso.	Veţĭ mânca încă uă felie de rasolŭ.
— Berréte vói del vino di Borgógna?	Veţĭ bea vinŭ de Burgonia?
— Dátemi del Bordeaux se vi piace.	Daţi-mĭ Bordo dacă ve place.
— Come trováte quésto arrósto.	Cumŭ găsiţĭ friptura acésta?
— Molto buóna.	Pré bună.
— Voléte mustárda?	Voiţĭ mustarŭ?
— Un pochettino.	Puçintellŭ.
— Vi piácciono gli spinráci?	Ve place spanaculŭ?
— Moltissimo.	Pré multŭ.
— E gli aspáragi?	Şi sparanchiele?
— Egualmente.	Assemenea.
— Favorite del pésce.	Poftiţĭ pesce.
— Oh grázie tánte.	Oh vă mulţumescŭ pré multŭ.
— Che ve ne pare?	Cumŭ vi se pare?

— Piacevolissimo.	Pré plăcutŭ.
— Questi cavolo-fióri non sono di mio gusto.	Acésta conopidă nu e după gustulŭ meŭ.
— Queste patáte sono molto farinóse.	Acestĭ cartofi suntŭ pré făinoşĭ.
— Vado a far l'insaláta.	Mă ducŭ să facŭ salată.
— Conditela béne.	Îndulciţĭ'o bine.
Non dimenticáte di salárla.	Nu uitaţĭ de a o săra.
Ponétevi più ólio che acéto.	Puneţĭ maĭ multŭ untŭ de lemnŭ de quâtŭ oçetŭ.
— È tempo di far venire le frutta.	E timpŭ de a aduce fructele.
— Abbiáte la bontá di pórgermi quelle pérsiche.	Aveţĭ bunetate de a-mĭ da acele persice.
— Volentiéri.	Bucurosŭ.
— Le frágole piácciono a tutti.	Fragiĭ placŭ la toţĭ.
— Le uve sono ben mature quest'ánno.	Strugurii suntŭ bine çopţĭ annulŭ ăstă.
— Esse sóno abbastanza dólci.	Eĭ sunt destulŭ de dulcĭ.
— Dátemi una mela, vi prégo.	Daţi-mĭ unŭ merŭ, ve rogŭ.
— Vediámo quelle prune.	Să vedemŭ acelle prune.
— Sono molto mature.	Suntŭ pré cópte.
— Vi óffro albicócche?	Ve offerŭ zarzărĭ.
— Son molto tenuto alla vostra amabilità.	Suntŭ fórte îndatoratŭ de amabilitatea vóstră.
— Queste pere sono assái gustóse.	Aceste pere suntŭ pré gustóse.
— È vero.	Este adevĕratŭ.
— Non v'è buon pránzo senza formággio.	Nu e prânḑŭ bunŭ fără brânză.
— Non pénsano tutti così.	Nu gândescŭ toţi aşé.
— Io diréi piuttosto, che non v'è buon pranzo senza caffè.	Aşiŭ ḑice maĭ bine că nu e bunŭ prânḑŭ fără caffè.
— Una tazza di caffè è necesaria per la digestióne.	Uă céscă de cafe e necesaria pentru mistuirea.

IX

Per iscrivere.	*Spre a scri.*
— Abbiáte la bontà di darmi un foglio di carta, una pénna ed inchióstro.	Aveţĭ bunetate a'mĭ da uă cólă de hârtie, un condeiŭ şi cernélă.
— Che sórta di cárta voléte?	Ce felŭ de hartie voiţĭ?
— Carta da scriver léttere	Hartie pentru scrisóre.
— È temperáta questa pénna?	E făcută acéstă pană?
— Éssa è molto buóna.	Ea este pré bună.
— È un po' molle.	Este puçinŭ mólle.
— Io la tróvo dura.	Eŭ o găsescŭ tare.
— Essa non vale niénte.	Nu preţuesce nimică.
— Fatemi il favóre di dármi un temperino.	Faceţi-mĭ favorea de a'mĭ da unŭ bricégŭ.
— Questa cárta sugge.	Acéstă hartie sugge.
— Quest'áltra si buca.	Acésta-l-altă se găuresce.
— L'inchiostro è un po'biánco.	Cernéla este puçinŭ albă.
— Ésso è molto dénso.	Este pré grósă.
— Ponetevi qualche góccie di acéto o di vino.	Puneţĭ quâte-va picaturĭ de oçetŭ séŭ de vinŭ.
— Voi non iscrivéte dirittaménte.	Voĭ nu scrieţĭ dreptŭ.
— Questa pénna schizza.	Acéstă pénnă stropesce.
— Essa ha una punta molto gróssa.	Ea are unŭ vîrfŭ pré grosŭ.
— Dátemi il temperino raditóio, vi prégo.	Daţi-mĭ bricégulŭ radetorŭ, ve rogŭ.
— Eccolo; ma badate di non guastáre la cárta.	Eccă'lŭ: ensă băgaţĭ de sémă să nu stricaţĭ hartia.

X

Della posta.	*Despre postă.*
— Quando parte di qua la posta?	Quând plécă de aicĭ posta?
— Il martedi, il giovedi ed il sábato.	Marţĭ, Joŭĭ şi Sâmbătă.

— L'officina della posta è lontana di qui?	Cancellaria posteĭ este departe de aci?
— È molto lontána.	Este pré departe.
— Portáte questa lé tera álla pósta.	Duceţi-vă cu scrisoarea acésta la postă.
— Subito, signóre; ma bisógna affrancárla.	Numaĭ de quâtŭ, domnule ensă trebue să se plătéscă.
— Avéte impostáta la mia lettera?	'Mĭ aţĭ dusŭ scrisórea la postă.
— Si, signóre.	Da, domnule.
—Ea rriváto il corriére postále?	A sositŭ currierulŭ postalŭ?
— Non ancóra.	Nu âncă.
— Bisógna affrancáre le lettere per l'America?	Trebue să se plătéscă scrisorile pentru America?
— No, signóre.	Nu, domnule.
— Quanto témpo la mia léttera potrà pórre per arriváre a Vasington?	Quâtŭ timpŭ scrisórea mea póte pune ca să ajungă la Vasington?
— Non pósso precisárvelo.	Nu ve'lŭ poţŭ precisa.
— Questa léttle a ha il bollo di Miláno.	Acésta scrisóre are marca Milanuluĭ.
— Essa è raccomandáta, siccome vedéte.	Ea este recomandată, precumŭ vedeţĭ.
— L'indirizzo di questa lettera non è esátto.	Adressa acesteĭ scrisórĭ nu este esactă.
— Forse è un erróre.	Póte că este uă greşélă.
— Quando arriva la posta?	Quândŭ sosesce posta?
— La posta arriva il lunedi, il mercoledi ed il venerdi.	Posta sosesce lunĭ, mercurĭ şi vinerĭ.

XI

Deĭ viággi.	*Despre călătorie*
— E méglio viaggiáre cólla posta che cólla diligenza.	Este maĭ bine a călători cu posta, de quâtŭ cu diligénţa.
— Le diligénze francési hanno quattro differénti pósti; cioè il carrozûino, l'interióre,	Diligenţele francese aŭ patru locurĭ differinte, adecă carreta, interiorulŭ, chi-

la rotónda, e la pánchétta o imperiále.	oscul, şi banchetta séŭ imperiala.
— Il primo ed il secóndo sono più cari; gli altridue sono meno costósi.	Cellŭ d'întîŭ şi cellŭ d'alŭ doilea sunt scumpĭ; cei-l-alţĭ sunt maĭ puçin costoşi.
— I viaggiatóri póssono préndere da per tutto quaránta libre di bagáglio, e portárle seco lóro senza pagár niénte.	Călătoriĭ potŭ lua pretutindenea patruḑece litre de bagagiĭ, şi ale aduce cu sine, fără să plătéscă nimică.
— Ciò che sorpássa questo peso, chiamasi sopraccárico e págasi secóndo una tariffa.	Ceea ce trece greutatea acésta se numesce povară adangată, şi se plătesce după uă tariffă.
— Le ferrovie han fatto aumentáre il numero de' viaggiatóri.	Drumurile de ferrŭ aŭ îmmulţit numerulŭ călătorilor.
— Vi si va in breve tempo e con poco dispéndio.	Merge cine-va pe acolo în scurtŭ timp şi cu puçină câltuélă.
— Ma però non senza pericolo, a causa dell'eventuále incontro di due convógli urtántisi l'un l'altro.	Ensă nu fără periculŭ, din causa eventualeĭ intîlnirĭ de doûe trene ce se înbrincescŭ unulŭ pe altulŭ.
— È vero; ma ciò avviéne sì di rado e sì imprevedutaménte, che non bisógna neanco pensárvi.	Este adevăratŭ; ensă asta se întâmplă aşè de radŭ, şi aşè de neprevăḑutŭ, în quâtŭ nu trebue nicĭ ca să se gândéscă cine-va acolo.
— Per dove voléte viaggiare stavólta?	Pe unde voiţĭ a călători astă-dată.
— Per l'Itália, poi chè non l'ho ancór veduta.	Pe la Italia, căcĭ nu amŭ văḑut'o pînă acumŭ.
— Faréte ottimaménte, perocchè è un paese che mérita di ésser veduto.	Veţĭ face pré bine, căcĭ este uă ţérră care merită de a fi văḑută.
— La istoria antica, moderna e contemporánea, m'invitano ad andarvi, per osservare le sacre reliquie degli antichi Románi, i monuménti poste-	Istoria antică, modernă şi contimpuranea m'invită a merge acolo, spre a observa săntele reliquie ale anticilor Romanĭ, monumentele pos-

rióri de'moderni Italiáni, e le cento bellissime città, famóse per le contemporánee gésta di Giuséppe Garíbáldi e di Vittório Emmanuele.	terioare ale modernilorŭ Italiéni, și celle sute de cetăţĭ pré formose, renumite din causa isbînḍelor contimpurane ale luĭ Iosif Garibaldĭ și ale luĭ Victoriŭ Emanuelŭ.
— Felice vói che andáte ad ammiráre quel paese in cui sono tante beltà di natura e di arte, ed in cui vive un pópolo primeggiánte per ingégno, sentiménto, caráttere, valóre, eroismo, virtù; un pópolo il quale ha saputo rigenerársi nel più mirábile modo.	Ferice de voĭ că mergeţĭ spre a admíra acea ţérră, în care suntŭ atâte formoseţĭ de naturâ și de artă, și în care vieţuesce unŭ populŭ ce este primulŭ cu ingeniŭ, cu séntiment, cu caracterŭ, cu valóre, cu eroismŭ, cu virtute; unŭ populŭ, care a sciutŭ a se regenera în cellŭ maĭ admirabilŭ modŭ.

XII

Del teatro.	*Despre teatru.*
— C'è teatro staséra?	Este teatru astă-séră?
— Si, signóre.	Da, Domnule.
— Che si rappreséuta staséra?	Ce se represintă astă-séră?
— Si rappreséntạ *il Trovatóre.*	Se represintă *Trovatorulŭ.*
— Quali pósti dovrémo scégliere?	Care posturĭ trebue să alegemŭ.
— Quali voléte.	Carĭ voiţĭ.
— Prenderémo un pálco.	Vomŭ lua uă loge.
— Non dimenticáte di préndere un affisso.	Nu uitaţĭ de a lua un affissŭ.
— Ecco il bigliétto: è di secónda fila.	Ecă billetulŭ: este de rêndulŭ al doilea.
— Saliámo subito al nostro pósto, poichè lo spettacolo sta per principiare.	Să ne urcămŭ iute la locul nostru, căcĭ spectaculŭ este să începe.

— Si léva il sipário.
— L'orchestra è ottima.
— Farémo bene a prendere d'ora innanzi il nostro posto anticipatamente.
— L'opera mi piace sommaménte.
— Io preferisco l'ópera italiána all'ópera francése.
— Avete ragióne, poichè în essa la poesia e la musica sono più ispiráte, e quindi di gran lunga migliori.
— Ma i Francési non la pensano così; perocchè essi crédono che l'Opera Francése è preferibile all'Opera Italiána.
— Quèsto è effetto del di loro amor proprio nazionále.
— La rappresentazióne è finita: andiámo a cenár quálche cósa.

Se ridică perdéa.
Orchesta e pré bună.
Vomŭ face bine a lua de acumŭ în colo postulŭ nostru de maĭ înainte.
Opera îmĭ place pré multŭ.
Eŭ preferŭ Opera Italiană la Opera Francesă.
Avețĭ dreptate, căcĭ entr' ensa poesia și musica suntŭ maĭ inspiráte, și prin urmare cu multŭ maĭ bune.
Ensă Francesiĭ nu suntŭ de idea asta; căcĭ eĭ credŭ că Opera Francesă este preferibilă la opera Italiană.
Acesta este effectŭ de alŭ lor amorŭ propriŭ naționale.
Representațiunea s'a isprăvitŭ: mergemŭ să cinămŭ ce-va.

XIII.

Del ballo.

— Tutti párlano del ballo che si dà questa sera incasa del ministro degli affari esteri.
— Sono state fatte molte invitazióni alle più rimarchévoli famiglie della città.
— Questa sera riunirássi la parte piu elétta della società.
— Il principe C. aprirà il ballo colla contéssa M.
— Ballano amendue mirabilménte.

Despre balŭ.

Tótă lumea vorbesce de balul ce va fi astă séră la ministrul affacerilor esterióre.
S'aŭ făcutŭ multe invitațiunĭ către familiele celle maĭ însemnate ale cetățeĭ.
Astă séră se va reuni partea cea maĭ allésă a societățiĭ.
Principele C. va deschide ballulŭ cu contessa M.
Jocŭ amendoŭĭ de minune.

— È vero, éssi distinguonsi sempre in tutt'i balli.	Este adevăratŭ, eĭ se distingŭ totŭ déuna în tóte ballurile.
— Questa volta eseguiránnosi molti passi del tutto nuóvi.	Astă-dată se vor executa maĭ multe pasurĭ nouĭ.
— La contradánsa è il mio ballo favorito.	Controdanţulŭ este joculŭ meŭ celu favoritŭ.
— Anco il valso ha le sue attrattive.	Valsul are şi ellŭ plăcerile sele.
— Si, poichè l'una e l'áltro óffrono particolarità. Così mentre l'una fa riposare piacevolménte, l'altro óffre l'occasióne di spiegáre le sue grazie.	Da, pentru că unulŭ şi altulŭ offeră particularitățĭ. Aşia, pe quândŭ unulŭ face repausa cu plăcere, cellŭ l'altŭ offere occasiune de a se desvoltà grațiele sale.
— Che dite di questa *polca* che fa il giro del mondo, e sconcérta tante gióvani ménti?	Ce diceţĭ de acésta *polcă* care trece prin tóte părţile lumiĭ, şi neodihnesce atâţia junĭ?
— Essa farà il suo tempo, e passerà come tutte le cose, che saziano presto.	Îşĭ va avea timpul seŭ, şi va trece ca tóte lucrurile, ce satură iute.
— E la *mazzurca*?	Dar mazurca?
— La conosco soltánto per reputazione.	O cunoscuĭ numaĭ prin reputaţiune.
— Quanto a me io preferisco il *ballétto* a tutte le altre danse imaginabili.	Quâtŭ dospre mine eŭ preferŭ balleltulŭ la tóte cele-l-alte danţurĭ imaginabile.

XIV.

Della passeggiata.	*Despre preumblare.*
— Voléte venir meco a passeggiáre?	Voiţĭ a veni să ve preumblaţĭ cu mine?
— Volentieri, ma dove andremo?	Bucurosŭ, dar unde să mergemŭ?
— Andiámo al giardino regále.	Să mergemŭ la grădina regéscă.

— Per dòve ci avvierémo?	Pe unde să appucămŭ drumu?
— Per questa via ch'è la più breve.	Pe drumulŭ acestŭ care este cellŭ maĭ scurtŭ.
— Questa passeggiáta è assái frequentáta.	Acésta preumblare este pré frequentată.
— Certaménte, poichè ha una bella vista.	De sigurŭ, căcĭ ea are uă formosă privire.
— È il convégno di tútta la migliór società.	Este întilnire de tótă societatea cea maĭ bună.
— Peccáto che non sia più vicina al centro della città.	Pe ccătŭ că nu este maĭ appropiată de centrulŭ orași luĭ.
— Fa si caldo, ed è si poca ária nel vallone.	Este atâtŭ de caldu, și este atâtŭ de puçinŭ aerŭ în valonŭ.
— Questi castágni fioriti imbálsamano l'ária.	Acestĭ castanĭ umplŭ aerulŭ de mĭrosŭ.
— Ma questi plátani coi lor grándi rámi secchi, fanno un contrasto molto dispiacévole.	Ensă acestĭ platanĭ cu ramurile lorŭ celle uscate facŭ un contrastŭ destul de neplăcutŭ.
— Riposiámoci un poco, poichè sono stánco.	Să ne repausămŭ nițel, căcĭ suntŭ ostenitŭ.
— Avete ragióne, giacchè i viali sono selciáti con enórmi pietre.	Avețĭ dreptate, pentru că aleurile suntŭ asternute cu bucățĭ de pietre peste măsura de marĭ.
— È d'uopo confessáre che questa è una singolar fantasia.	Trebue să mărturisimŭ că acésta este uă singulară fantasiă.
— Stamattina io sono andato a passeggiár solétto.	Astă-dĭ de diminéță m'amŭ dusŭ de m'amŭ preumblatŭ singurŭ.
— Dove avete passeggiato?	Unde v'ațĭ preumblatŭ?
— Io fo ogni mattina una piccola escursióne campestre.	Eŭ facŭ în tóte dimanețile uă mică escursiune câmpănéscă.
— La passeggiáta è necessária alla sanità del corpo.	Preumblarea este necesariă pentru sanătatea corpuluĭ.

— Il tempo è óttimo per la passeggiáta di quest'oggi. Timpulŭ este pré bunŭ pentru preumblarea de astă-ḑi.

— Conducete a passeggiáre quésti fanciúlli. Duceţi-vă, de plimbaţĭ acestĭ copiĭ.

— Noi li abbiám condótti a passeggiáre per tutta la città. Noĭ i amŭ dusŭ de i amŭ plimbatŭ în totŭ oraşiulŭ.

— Andiámo a fare una passeggiáta in carrózza. Să mergemŭ să facemŭ uă preumblare cu cărnţă.

— Io vado a passeggiare a cavallo. Eŭ mă ducŭ să mă plimbŭ călare.

XV.

Per pregáre, offrire, rifiutáre, concedere. *Pentru a ruga, a offeri, a refusà, a concedé.*

— Vorreste farmi un piacere? Aţĭ voi să'mĭ faceţĭ uă plăcere?

— Se potéssi, volentiéri. De aşĭ puté, bucurosŭ.

— Pósso chiédervi un favóre? Potŭ să vă cerŭ uă favóre?

— Perchè no? Pentru ce nu?

— Mi faréste una grazia grandissima, se voléste interessárvi di quest'affáre. Îmĭ aţĭ face uă graţiă pré mare, de aţĭ voi să vă interesaţĭ de acésta affacere.

— Ciò è poco per satisfarvi. Asta e puçinŭ pentru a vă satisface.

— Se non teméssi di abusáre della vostra bontà, oseréi pregarvi di aiutarmi ad uscire di questo impáccio. De nu aşĭ teme de a abusa de bunetatea vóstră, aşĭ îndrăsni a vă ruga de a m'ajutá să essŭ d'intr' acésta încurcătură.

— Niénte affatto: anzi voi mi date così prova di gran fidúcia. Nicĭ de cumŭ: din contra voĭ îmĭ daţĭ aşia probă de mare încredere.

— Scusate, vi prego, la mia importunità. Ertaţĭ, mă rogŭ, a mea superare.

— Voi mi fate sempre piacere.	Voi îmĭ faceţĭ totŭ d'auna plăcere.
— Io aspettávo ciò dalla vostra benevolénza.	Asta o asteptamŭ de la buna voinţă a vóstră.
— Questa è poca cósa.	Acestŭ e puçinŭ lucru.
— Io ve ne sarò molto obbligato.	Eŭ vă voiŭ fi multŭ obligatŭ de asta.
— Io non ho fatto altro che adémpiere un dovére d'umanità.	Eŭ n'amŭ făcutŭ altŭ ce va de quâtŭ a îmĭ împlimi uă datorie de umanitate
— Parmi che sia piuttósto effetto della vostra somma bontà, che dovere d'umanità.	Mi se pare că este maĭ multŭ effectulŭ bunătâţiĭ vostre celleĭ pré mare de qnôtŭ uă datorie de umanitate.
— No, poichè tutti siámo obbligáti d'aiutarci gli úni gli àltri quando necessità il richiéde.	Nu, căcĭ toţĭ suntemŭ obligaţĭ a ne ajuta uniĭ pe alţiĭ quândŭ necesitatea o cere.
— Permettetemi ch'io vi manifesti tutta la mia più viva gratitúdine.	Permiteţĭ-mĭ că eŭ să vă manifestŭ tótă a mea gratitudine cea pré viuă.
— Non occórre che facciate ciò, poichè conósco il vostro óttimo cuóre.	Nu e de trebuinţă ca să faceţĭ asta, pentru că cunoscŭ a vóstră pré bună inimă.
— Pósso io offrirvi questo per próva della mia riconoscenza?	Potŭ să vâ offerŭ acésta pentru proba recunoscinţeĭ mele.
— Vi ringrázio di tutto cuóre, ma ciò non era necessario.	Vă mulţumescŭ din tótă inima, însă asta nu era necesariŭ.
— Che cosa vi offrirò io la quale possa ésservi aggradévoie?	Ce vă voiŭ offeri eŭ, care póte să vă fiă plăcutŭ?
— Vi prégo di non incomodárvi per me.	Vă rogŭ a nu vă supăra pentru mine.
— Il poco ch'io ho è a vostra disposizióne.	Puçinulŭ ce amŭ este la dispoziţiunea d-vóstre.
— Ciò è più che sufficién-	Asta este maĭ multŭ de quâtŭ

te per dimostrármi il vostro buon cuóre.	ajunge spre a mĭ arătá a voastră bună inimă.
— Abbiáte la bontà di accettàre questo preséntе, poichè io ve l'offro con sincerità di cuóre.	Aveţĭ bunetatea de a priimĭ acestŭ presentŭ, pentru că eŭ ve'lŭ offerŭ cu sinceritate de inimă.
— Accétto, con piacére, le vostre grázie, poichè così voléte.	Priimescŭ, cu plăcere, pe ale voastre graţie, décă voiţĭ aşia.
— Vogliáte avermi per iscusàto se non pósso fare quel che desideráte.	Bine voiţĭ a me ertá décă nu potŭ să facŭ cea ce doriţĭ,
— Non fa niénte.	Nu e nimică.
— Spero che vorréte scusármi di non potér satisfárvi.	Sperŭ că veţĭ voi a me erta de a nu puté să ve satisfacŭ.
Non ostánte tutto il mio buón volére, non posso far ciò.	Cu tótă a mea bună voinţă, nu potŭ să facŭ asta.
— Sóno oltremodo afflitto della mia impoténza in questo affáre.	Suntŭ peste măsură întristatŭ de neputinţă a mea în acéstă affacere.
Mi dispiáce di non potér contentárvi, ma ciò non dipende dalla mia volontà.	Îmĭ pare reŭ de a nu puté să facŭ plăcere, ensă asta nu depinde de mine.
— Avete ragióne.	Aveţĭ dreptate.
— Acconsénto volentiéri.	Consinţŭ bucurosŭ.
— Son liéto di poter satisfárvi.	Suntŭ vesselŭ de a puté să ve satisfacŭ.
— Io vi sono molto obligáto.	Eŭ ve suntŭ multŭ obligatŭ.
— Sono compiaciúto dell'occasióne che mi si presénta per arrecárvi qualche giovaménto.	Îmĭ pare bine de occasiunea ce'mĭ se presentă spre a ve adduce óre-care folosŭ.
— Non so come corrispondere a tanta bontà.	Nu sciŭ cumŭ să corespundŭ la atâta bunetate.
— Sebben ciò che chiedéte sia molto difficile, pure fa-	De şi ceea ce cereţĭ este pré difficilŭ, cu tóte astea

rò tutto il possibile per sa-tisfárvi.	voiŭ face tóte ceea ce va fi prin putinţă spre a vă satisface.
— Vi ringrázio infinitamente.	Vă mulţumescŭ pré multŭ.

XVI

De' lavori donneschi.	*Despre lucrurĭ femeescĭ.*
—Dátemi, vi prego, filo ed aco.	Daţi-mĭ, vă rogŭ, aţă şi acŭ
— Che voléte fare?	Ce voiţĭ să faceţĭ?
—Ho a rappezzar qualche cosa.	Amŭ să cărpescŭ ce-va.
— Sta bene il fare cotesti piccioli servizii, senza éssere obligate di ricórrere agli estránei.	Este bine de a face acelle mice serviciurĭ, fôră a fi obligate de a alerga la străinĭ.
— Ho imparáto a cucire da molto tempo, ed ora cucisco tutto ciò ch'è necessário. Ecco una camicia ch'io medesima ho tagliata.	Amŭ învăţatŭ să cosŭ de multŭ timpŭ, şi acumŭ cosŭ tóte cele ce mĭ sunt necesarie. Eccă uă camaşia ce eŭ ênsamĭ amŭ croit'o.
— Questo vi fa onóre.	Acésta vă face onóre.
— Ho orlato la passata settimána molte dozzine di fazzolétti da naso. Ho ad accomodáre adésso la mia veste di mussolina.	Amŭ refecatŭ septămâna trecută maĭ multe duzine de basmale de nasŭ. Ansă prefacŭ acumŭ rochia mea de muselină.
— Ammiro, mia cara, l'abilità con cui maneggiate l'aco: a me dispiace il non avére acquistato cotesta ottima qualitá quand'éro giovane.	Admirŭ scumpa mea abilitatea cu care mâniaţĭ aculŭ: mie îmĭ pare răŭ că nu amŭ dobînditŭ acea pré bună qualitate quánd eram jună.
— Io so fare anco calzette.	Eŭ sciŭ să facŭ şi ciorapĭ.
— Si! queste calzette le avete dunque fatte voi?	Aşia! acestĭ ciorapi dară i aţĭ făcutŭ voĭ?
— Io fo un paio di calzette per settimana.	Eŭ facŭ uă părechie de ciorapĭ pe septemână.
— Siéte molto diligénte.	Sunteţĭ pré diligentă.

— Molte volte m'infastidisco facéndo calzette.
— E d'uopo confessáre che il far calzette è molto fastidioso.
— Io preferisco assái il ricamare.
— Il ricamare almeno è occupazione che richiéde qualche taléento.
— Io ricamo in diversi modi; cioè al telarétto, al tambúro et-cet.

De multe orî mî se uresce făcênd ciorapî.
Trebue să mârturisimŭ că a face ciorapî e pré uriciosŭ.
Eu preferŭ maî multŭ festonarea.
Festonarea, cellŭ puçinŭ este ocupaţiune ce cere óre-care talentŭ.
Eŭ festonezŭ în diverse modurî; adecă la gergefŭ, la tobă şi c. l.

XVII

Con una lavatrice.

— Siete voi la lavatrice che mi è stata raccomandata?
— Si, signóra.
— Desidero che la mia biancheria sia ben lavata.
— Ella sarà servita come comanda.
— Desidero che il collare ed i polsi siano bene inamidáti.
— Il suo desidério sarà satisfatto esattamente.
— Ecco la nota delle biancherie ch'io vi dò a lavare.
— Benissimo, signóre.
— Verificate voi stessa ciò che contiene.
Tre camicie da notte.
Sei camicie da giorno;
Due camiciole bianche;
Sei fazzoletti di battista;
Quattro fazzoletti di seta;
Otto paia di calzette;

Cu uă spălătorésă.

Sunteţi voî spălătoreasă ce mî a fostŭ recomandată?
Da, dómnă.
Dorescŭ ca rufele mele să fiă bine spălate.
D-vóstră veţî fi serviţî cumŭ porunciţî.
Dorescŭ ca gulerulŭ şi bân-ḑile să fiă bine scrobite.
Dorinţa d-vóstre va fi satisfăcută cu esattitate.
Eccă însemnarea rufelorŭ ce vă daŭ să spălaţî.
Pré bine, dómne.
Verificaţî voî ênsaşî ceea ce conţine.
Treî cămâşie de nópte;
Sése câmăşie de ḑió;
Doûe giletcî albe.
Sése basmale de batistâ.
Patru basmale de mătasse.
Optŭ părecchie de ciorapî.

Tre paia di calzonetti;	Treĭ părechie de ismene;
Tre cravatte;	Treĭ cravate.
Tre asciugamani;	Treĭ peschirĭ.
— É esatta, signóre.	Este esattă, dómne.
— Lavate e stirate bene.	Spălaţĭ şi călcaţĭ bine.
— Spero ch'ella sarà contenta.	Sperŭ că veţĭ fi mulţumiţĭ.
— Signore, è venuta la sue lavatrice.	Dómne, a venit spălătoréssa d-vostre.
— Ditele ch'entri.	Spuneţĭ; să intre.
— Signóre, le apporto le sue biancherie.	Dómne, vă aducŭ rufele.
— Vediamo.	Să vedemŭ.
— Ecco, signóre.	Eccă, dómne.
— Manca una cravatta ed un fazzoletto di battista.	Lipsesce nă cravată şi uă basma de batistă.
— Ho dimenticato a casa l'una e l'altro.	Amŭ uitatŭ a casă una şi alta.
— Questa camicia è molto male stiráta.	Acésta cămaşiă e pré reŭ calcată.
— Il ferro era un po'raffreddáto quando la stiravo.	Ferrulŭ se camŭ recisse niţellŭ quând o călcamŭ.
— State attenta un'altra volta.	Băgaţĭ de sémă altă dată.
— Osservi, signóre, queste camiciόle bianche, e vedrá come sono ben lavate e stirate.	Observaţĭ, dómne, aceste giletcĭ albe, şi veţĭ vedé cumŭ suntŭ bine spălate şi călcate.
— E vero. Adesso quanto vi devo in tutto?	Este adevăratŭ. Acumŭ quât vă suntŭ datorŭ peste tóte?
— Due fiorini.	Doŭĭ florinĭ.

XVIII

Con un negoziante di panno.	*Cu un negoţătorŭ de postavŭ.*
— Vorrei comprare un po' di panno.	Aşĭ voi să cumperŭ niţellŭ postavŭ.
— Che panno voléte?	Ce postavŭ voiţĭ?
— Mostrátemi ciò che avéte di migliore.	Aretaţi-mĭ ce aveţĭ ma bunŭ.

— Vi piace questo colóre?	Vă place acéstă culóre?
— Cotesto non mi piáce; mostrátemene un altro.	Acea nu mĭ place; aretaţimĭ altă.
— Questo è il miglióre che ho.	Acésta este cea mal bună ce amŭ.
— Quanto lo vendete la canna.	Quâtŭ'lŭ vindeţĭ cotulŭ?
— Io vendò a metro.	Eŭ vîndŭ cu metrulŭ.
— Ebbéne, quanto il metro?	E bine, quôtŭ metrulŭ?
— Questo panno si vende col prezzo di venti franchi.	Acestŭ postavŭ se vinde cu preţŭ de doŭĭ ḑece de francĭ.
— Lasceréte qualche cosa.	Veţĭ lăssa ce-va.
— È impossibile, signore. Io vendo a prezzo fisso, e non chiedo mai più di quel che costa.	Este cu neputinţă, dómne. Eŭ vêndŭ cu preţŭ fissŭ, şi nu cerŭ nicĭ uă dată maĭ multŭ de quôtŭ constă.
— Sia come voi dite. Tagliate dunque due metri.	Fiă cumŭ voĭ ḑiceţĭ. Tăiaţĭ dară dóue metre.
— Eccovi servito, signóre.	Eccă-vă servitŭ, dómne.

XIX

Con un sartore.	*Cu unŭ croitorŭ.*
— Vorréste préndermi la misura di un soprábito?	Aţĭ voi să mĭ luaţĭ mesura unuĭ surtucŭ?
— Volentiéri. Come lo desídera?	Bucurosŭ. Cumŭ 'lŭ doriţĭ?
— All'ultima moda.	Dupŏ cea din urmă modă.
— Che bottoni comanda?	Ce nasturĭ poruncițĭ?
— Ponéte bottóni dell'istessa stoffa.	Puneţĭ nasturĭ de aceaşĭ materie.
— Non voglio che la vita sia troppo lunga.	Nu mĭ place ca talia să fiă pré lungă.
Con tutto ciò senza éssere troppo lunga, essa non dev'éssere troppo corta.	Cu tóte acestea, fără să fiă pré lungă, ea nu trebue să fiă pré scurtă.
Nón voglio che le maniche siano troppo strette.	Nu mĭ place ca mănicele să fiă pré strimte.

Vo'che il collare sia ad una giusta altezza.	Voiŭ ca gulerulŭ să fiă la uă înălţime potrivită.
E d'uopo che il gonnellino sia più basso del ginocchio.	Trebue ca póla să fiă maĭ josŭ de quôtŭ genunchiul.
Lo fodereréte di seta solamente davanti.	'Lŭ veţĭ căptuşi de mătassa numaĭ înainte.
In fine porréte un nastro a tutt'i margini del soprábito.	În fine, veţĭ pune un siretŭ de mătasse pe tóte marginile surtuculuĭ.
— Benissimo, signore. Ella sarà servita come desídera.	Pré bine, dómne. D-vóstre veţĭ fi serviţĭ cumŭ doriţĭ.
— Quando sarà pronto?	Quândŭ va fi gata?
— Dopo tre giorni.	Peste treĭ ḑile.
— Signóre, è venuto il suo sartore.	Dómne a venitŭ croitorulŭ d-vóstre.
— Fátelo entrare.	Faceţi'lŭ să entre.
— Ecco, signóre, il suo soprábito.	Eccă, dómne, surtuculŭ d-vóstre.
— Vediámo un po'come mi va cotesto soprábito.	Să vedemŭ niţellŭ cumŭ mĭ vine acellŭ surtucŭ.
— Esso le va ottimamente.	Ellŭ ve vine pré bine.
— Aspettate un poco; vo'dargli un'occhiáta nello specchio.	Aşteptaţĭ un momentu; voiŭ să mă uitŭ în oglindă.
Credo che faccia piéghe sul dorso.	Credŭ că se încreţesce la spinare.
Non va neanco dietro bene.	Nu vine nicĭ din deretŭ bine.
— Vi sarà qualche cosa da aggiustare, ma è affare di un momento.	Va fi ce-va a se îndrepta, dară este affacere de unŭ momentŭ.
— Mi stringe troppo sotto le ascelle.	Mă strinze pré multŭ sub subţióră.
Però la mániche non sono strette.	Cu tóte acestea mânicele nu suntŭ strinte.
Esso non è sufficientemente lungo.	Ellŭ nu este destulŭ de lungŭ.
Con tutto ciò la vita va bene.	Cu tóte acestea talia vine bine.
— Lo porto addietro; e tosto che l'avrò aggiustato	'Lŭ ducŭ îndăretŭ; şi îndată ce'lŭ voiŭ îndrepta

piccoli difetti, le lo manderò.	micele defeote, ve'lŭ voiŭ trimitte.
— Non mi fate molto aspettare.	Să nu me faceţĭ să aşteptŭ multŭ.
— No, signore.	Nu, dómne.

XX

Con un calzolaio.	*Cu unŭ cismarŭ.*
— Signóre, le ho apportate le scarpe che mi ha comandáte.	Dómne, vă amú addusŭ cismele ce mi aţĭ ordinatŭ.
— Se voi siéte si ábile come sollécito, io devo éssere contento del vostro lavoro.	Décă voĭ sunteţĭ aşia de îndemănaticŭ, cumŭ grabnicŭ, eŭ trebue să fiŭ mulţumitŭ de lucrulŭ vostrŭ
— Quando un signóre quale ella è mi comanda, io mi fo un dovere di servirlo sellecitamente.	Quândŭ unŭ ca d-vóstră poruncesce, este de a mea datoriă să i servŭ cu grabnicie.
— Vediamo adesso che lavoro avete fatto.	Să vedemŭ acumŭ ce lucru aţĭ făcutŭ.
— Subito, signore.	Îndată, dómne.
— Avete dimenticato, credo, ch'io desidero avere il piéde comodamente nella scarpa.	Aţĭ uĭtatŭ, credŭ, că eŭ dorescŭ a avé piciorulŭ comodŭ în cismă.
— La prego di avere un momento di pazienza: ella non si è ancora calzata.	Vă rogŭ să aveţĭ unŭ momentŭ de paţienţă: d-vóstră nu sunteţĭ încă încalzaţĭ.
— Celiate, credo. Non posso più pazientáre. Tiratemi súbito quella scarpa, poichè mi si gónfia il piede.	Glumiţĭ, credŭ. Numeĭ potŭ rabda. Trageţi-mĭ iute acea cismă, pentru că mĭ se unflă piciorulŭ.
— Ebbéne, se ella non è contenta, le aggiusterò.	E bine, décă d-vóstră nu vă mulţumiţĭ, le voiŭ îndrepta.
— Si, ma fate presto.	Da, însă faceţĭ iute.

XXIII

Con un banchière.	*Cu un banchierŭ.*
— Che desidera, signore?	Ce doriţĭ, dómne?
— Io son latore di una léttera di cámbio tratta su di voi dal vostro corrispondente di Napoli.	Eŭ suntŭ adducătorulŭ uneĭ poliţe trasse asupra d-vóstre de la correspondentul vostru din Neapoli.
— Cotesta tratta è a vista o a termine?	Aeea tragere este să se plătéscă îndată ce se va înfăçişia séŭ la termenŭ.
— Essa è a vista: eccola.	Este să se plătéscă îndată: éccă-o.
— Tutto è in régola; non ci è che dire.	Totŭ este în regulă; nimică nu e de ḑisŭ.
— Potete pagarmi in oro, signore?	Puteţĭ să mĭ plătiţĭ în aurŭ, dómne?
— Perchè no?	Pentru ce nu?
Ci terrémo soltanto qualche cosa per l'agio. Ecco il suo conto in ducati di Vurtemberg ed in Napoléoni.	Ne vomŭ ţine numaĭ ce-va pentru başiŭ. Eccă socotéla d-vóstre în galbenĭ de Vurtemberg şi în Napoleonĭ.
— È giusto; ma ho qualche dúbbio su queste due pezze d'oro; l'una parmi rosa, e l'altra deteriorata con un processo chimico.	E justŭ; însă amŭ óre-care îndoială pentru aceste doŭe monete de aurŭ; una mĭ se pare rosă, şi cea-l'altă stricată print'ŭă lucrare chimică.
— Ecco una bilancia; le peseremo, e saprémo súbito il difetto di esse.	Éccă ŭă cumpănă; le vomŭ căntări, şi vomŭ sci defectulŭ lorŭ.
Ha ragione ella; máncano cinque grani all'una e quattro all'altra.	Aveţĭ dreptate d-vóstră; lipsèscŭ cincĭ grăunţe la ună, şi patru la cea-l'altă.
— Vi prego dunque di cambiarle.	Vă rogŭ dară să le scambaţĭ.

— Subito, signore. Éccone due altre che non lásciano niente a desideráre.	Îndată, dómne. Eccă alte doue carĭ nu lassă nimică de doritŭ.
— Vi ringrázio.	Vă mulţumescŭ.

XXIV

Della caccia.	*Despre vănătóre.*
— Vi piace la caccia.	Vă place venătorca?
— Quanto mai.	Quâtŭ se póte.
— Ebbene andiámo a sparáre colombi selvatici. Conosco un luógo dove ve ne sono sempre.	E bine, să mergemŭ să împuscămŭ raţe selbatice; cunoscŭ unŭ locŭ unde suntŭ totŭ d'auna.
— Nell'andare, percorrerémo la campágna; faremo levar forse qualche lepre.	Mergêndŭ vomŭ străbate cămpia; vomŭ face póte a eşi veri-unŭ epure.
— Il tempo non parmi favorévole. Non vi sarà selvaggiúme.	Timpulŭ nu mi se pare favorabilŭ. Nu vá fi vănatŭ.
— Sia comunque, andiamo; vedrémo che vi è a fare.	Orĭ cumŭ, să mergemŭ; vom vedé ce este de făcutŭ.
— Abbiamo tutto ciò ch'è necessario, pólvere, piombo, tubetti et cet?	Avemŭ totŭ ce este necessariŭ, prafŭ, plumbŭ, capse şi c: l.?
— Non manca niénte; ho preso anco pallini e palle: non si sa quel che si può incontrare.	Nu lipsescc nimică; amŭ luatŭ chiar alice şi glónţe: nu se scie ce se póte întêlni.
— Per questo io conduco i cani da caccia.	Pentru acésta eŭ conducŭ cânii de vênatŭ.
— Ecco un boscó. Non é raro il vedérvi caprioli.	Éccă uă pâdure. Nu este rarŭ de a vedé acolo căprióre.
— Vado a sciógliere i cani.	Mă ducŭ se deslegŭ cânil.
— Il vento è come lo vogliamo noi.	Vêntulŭ este cumŭ 'lŭ voimŭ noi.
— Adagio. Castore; adagio Diana!	Încetŭ, Castore; încetŭ Diano!

— 'Eccoli penetrar nelle frasche; latrano.	Eccă că se vâră în dumbravă; latră.
— È buon ségno; appostiámoci, e taciamo.	E semnŭ bunŭ; să ne aşedêmŭ, şi să tacemŭ.
— Questi cani sono ammirabilmente avvezzati; e quale ardóre essi hanno!	Aceştĭ cânĭ sunt de minune învăţaţĭ; şi ce ardóre eĭ aŭ!
— Spesso la caccia li ména per più leghe, ed allóra tutto è finito; io me ne ritorno come son venuto.	Adessea-orĭ venatorea i duce la maĭ multe leghe, şi atuncĭ totulŭ este isprăvitŭ; eŭ me întorcŭ precum amŭ venitŭ.
— Credo che faremmo bene a scéndere alla pianura.	Credŭ că amŭ face bine a ne cobori pe câmpia.
— Écco un luogo, dove potrémo forse far qualche sosa.	Éccă unŭ locŭ, unde vomŭ puté, póte, să facem ce-va.
— È possibile che vi sia una compagnia di pernici.	E cu putinţă să fiă acolo uă compagnia de poternichĭ.
— Oh éccole che son là davvéro!	Oh! éccă că suntŭ acolo êntr'adeverŭ!
— Ecco che vólano.	Éccă că sboră.
— Vediámo dove si pósano.	Să vedemŭ unde se punŭ.
— Eccole già posate a giusta distanza.	Éccĕ-le acumŭ puse la uă departare cuviinciósă.
— Io sparo, senza perder tempo.	Eŭ împuscŭ fără să perdŭ timpŭ.
— Ecco ne cadér due. Sparo anch'io.	Éccă că cadŭ doûe. Împuscŭ şi eŭ.
— Anco voi ne fate cadér due. Adesso possiámo esser conténti.	Faceţĭ să cadă doûe şi voĭ. Acumŭ putemŭ să ne multumimŭ.

XXI

Per préndere ad affitto un appartaménto.	*Spre a lua cu chiriă un appartamentŭ.*
— Mi è stato detto che avéte cámere da affittare.	Mĭ aŭ spusŭ că aveţĭ odâĭ de închiriatŭ.

— Sì, signóre, ne ho molte. Vuóle cámere mobigliate o senza móbili?	Da, dómne, amŭ maĭ multe. Voiţĭ camere mobiliate séŭ fără mobile?
— Io le voglio mobigliate.	Eŭ le voiŭ mobilate.
— Quante ne vuole?	Quâte voiţĭ?
— Voglio una camera da letto, un'anticámera ed un salone.	Voiŭ uă odaiă de culcatŭ, uă antecameră şi unŭ salonŭ.
— Ho quel che desidera. Vuole avér la bontà di venire a vedére un bellissimo appartamento?	Amŭ ceea ce doriţĭ. Voiţĭ a àvé bunetatea de a veni să vedeţĭ unŭ pré formosŭ appartamentŭ?
— Volentiéri.	Bucurosŭ.
— Ecco, signore, l'appartamento che fa per léi.	Eccă, dómne, appartamentulŭ ce face pentru d-vóstră.
— Qual prezzo chiedéte per mese?	Çe preţŭ cereţĭ pe lună?
— Venti fiorini, non compreso il servizio.	Doûe çece de florinĭ, nesocotêndŭ-se serviţiulŭ.
— Quando sarà libero l'appartamento?	Quând va fi liberŭ appartamentulŭ?
— A San Giorgio, cioè a dire tra quindici giorni.	La Sântŭ Georgie; adecă peste ciucĭ-spre-çece çile.
— Benissimo, io entrerò a quell'epoca. Intanto, ecco quindeci franchi di caparra.	Pré bine, eŭ voĭ entra în acea epocă. Pênĕ atuncĭ éccă cincĭ spre çece francĭ de aravună.
— La ringrázio, signóre.	Ve mulţumescŭ, dómne.

XXII

Con un professóre di lingua.	*Cu un professore de limba.*
— Signóra, ho l'onóre di riverirla.	Dómnă, amŭ onóre de a me închina la d-vóstră.
— Favorisca, signóre. Ella è il professore di lingua che ho fatto pregare di venir da me?	Poftiţĭ, dómne. D-vóstră sunteţĭ professorele de limbă ce amŭ făcutŭ ruga să vie la mine?

— Si, signora.	Da, dómnă.
— Sia dunque il ben venúto. Si accómodi la prego. Io ho una figliolina; e come non le lascio grand'eredità, vo'darle almeno un'óttima educazióne.	Bine aţi venitŭ dară. Şedeţĭ, mă rogŭ. Eŭ amŭ uă fetiţă, şi cumŭ nu i lassŭ mare ereditate, aşia voiŭ să i daŭ cellŭ puçinŭ uă pré bună educaţiune.
— Cotesti suói sentiménti sono molto nóbili, signora.	Acelle sentimente ale d-vóstre suntŭ pré nobile, dómnă.
— Può dunque ella, o signore, concédermi alcune ore per settimana?	Puteţĭ dară d-vóstră să mĭ accordaţĭ quâte-va ore pe septemâna?
— Signóra, io son pronto a fare tutto ciò ch'ella désidera.	Dómna, eŭ suntŭ gata a face tóte ceea ce doriţĭ.
— Signóre, la sua riputazióne di precettóre mi è nota da gran tempo: quindi le lascio piena libertà nell'educazione della mia figliolina.	Dómne, reputaţiunea d-vóstre de preceptorŭ mĭ este cunoscută de multŭ timpŭ: pentru acésta eŭ ve lassŭ deplină libertate în educaţiunea fetiţeĭ mele.
— Son grato, signóra, alla sua immensa bontà. È raro il trovare una madre si ragionevole come léi.	Ve mulţumescŭ, dómnă, de nemarginita bunetate a d-vóstre. Este rarŭ de a găsi uă mâmă aşia de raţionabilă ca d-vóstră.
— È possibile?	Este cu putinţă?
— Ciò è troppo vero, signóra.	Asta este pré adevĕratŭ dómnă.
— Sono madri che considerano un professore di lingua come una macchina. Si pone la mácchina allâto ad uno o due fanciúlli; e poi se il progresso non è rápido come la posta, è colpa della mácchina.	Suntŭ mame carĭ socotescŭ pe unŭ professore de limbă ca nă maşină. Se pune maşina alâture de unŭ séŭ doŭĭ copiĭ: şi apoĭ décă progressulŭ nu e repedŭ ca posta, este vina maşineĭ.

— Ciò è assái sconvenévole.	Asta este pré necuviincioosŭ.
— Ciò però accade ogni giorno.	Ensă asta se ĕntêmplă în tóte ḑilele.
— Signore, ella non avrà a temére tali cose da noi.	Dómne, d-vóstră nu veţĭ avé să ve temeţĭ de assemene lucrurĭ la noĭ.
— Ne sono ben persuáso, signóra mia.	Suntŭ pré încredinţatŭ de asta, dómna mea.
— La mia figliolina è molto obbediénte, ben disposta, ed assái desiderósa di appréndere. Ciò ch'è troppo raro alla sua età.	Fetiţa mea este pré ascultătóre, cu bună disposíţiune, şi pre doritóră de a înveţa. Ceea ce este pré rarŭ la etatea sea.
— L'obbediénza, la disposizióne ed il desidério sono tre cose eccellenti: ma queste non possono essere sufficienti, signora mia.	Ascultarea, dispositiunea şi dorinţa suntŭ treĭ lucrurĭ eccellente, dară aceste nu potŭ fi de ajunsŭ, dómna mea.
— Che chiede ancora, o signóre?	Ce cereţĭ ăncă, dómne?
— Una cosa rara in questo paese: la conoscenza della lingua materna.	Unŭ lucru rarŭ entr'acéstă ţerră: cunoscinţa limbeĭ materne.
— Le assicuro, signore, che la figliolina sa assái bene la sua própria lingua.	Ve încredinţezŭ, dómne, că fetiţa scie pré bine propria sea limbă.
— Allora le rispondo io del successo.	Atuncĭ ve respundŭ eŭ despre successŭ.

LA CONSOLAZIONE

DEI

CRISTIANI

Meditazioni Evangéliche.

CAPO I.

Del decálogo.

La Legge data per Moisè alla progenie di Abramo, comandando di amar, sopra tutto, Dio ed il próssimo, proibisce consequentemente ogni empietà dispiacévole al Creatore ed ogni iniquità nocevole alla creatura.

Per amar Dio è d'uopo l'aver fiducia nella sua infinita bontà, ed il sacrificare-se occorre-la vita nell'eseguire la di Lui volontà. E débbesi far ciò con óttima predisposizione di cuore e con grandissima letizia.

Per amare il prossimo, è necessário il considerár come

CONSOLATIUNE

A

CRESTINILOR

Meditatiunile Evangelice.

CAPU I.

Despre Decalogŭ.

Legea dată prin Moisi némuluĭ luĭ Avram, poruncindŭ de a iubi, peste tóte, pre D-ḑeu şi pe aprópele, propresce, prin urmare, orĭ-ce impietate neplăcută Creatoruluĭ, şi orĭ-ce iniquitate vătâmatóră creatureĭ.

Spre a iubi pre D-ḑeu este de trebuinţă a avé încredere în a sea nefinită bunetate, şi a sacrifica-de va trebui-viaţa în esecutarea voinţeĭ Luĭ. Şi asta trebue să se facă cu pré bună predispoşiţiune de inima şi cu pré mare veselie.

Spre a iubi pe aprópele, e necessariŭ a considera astŭ-

tale ogni uomo sia amico, sia inimico; facendo per esso tutto ciò che può addurgli prosperità ad un tempo e felicità.

Oltre di ciò, la Legge, vietando ogni concupiscenza, notifica.

1 il peccato, siccome assicúra San Paolo, dicendo: „per la Legge è data conoscenza del peccato.“ (Epist. ai Rom. Cap. III-20). „Io „non avréi conosciuto il pec„cato se non per la Legge; „perocchè io non avréi co„nosciuta la concupiscenza se „la Legge non dicesse: *non concupire*‘ [Eadem Cap VII-7].

2 l'ira di Dio, il quale minaccia eterne pene a coloro che non l'adémpiono interamente; siccome la Santa Scrittura ne fa noto nel seguente modo: „Maladetto sia „chi non avrà attenute le pa„role di questa Legge per „metterle in ópera. (Deutor. Cap. XXVII-26).

E San Páolo egualmente, dicendo: „la Legge ópera ira; „perocchè dove non è Legge, „ivi eziandio non ó trasgres„sione“ (Epist. ai Rom. Cap. IV-15).

3 l'avversione dell'uomo contro Dio, e la sua inobbedienza ai divini precetti, ch'egli non può adémpiere a

felŭ pe orĭ-ce omŭ fiă amicŭ, fiă inimicŭ; facêndŭ pentru dênsulŭ tóte ceea ce póte să'ĭ adducă prosperiate la un timpŭ şi fericire.

Afară de asta, Legea, poprindŭ orĭ-ce rêvnire, notifică.

1 pêccatulŭ, precumŭ assigură Sântŭ Pavel dicêndŭ: „prin Lege este cunoscința „pâccatuluí.“ Epist. côtre Rom. Cap. III-20). „Pêcca„tulŭ nu 'l'amŭ cunoscut fără „numaĭ prin Lege; că şi pre „poftă nu o aşĭ fi sciutŭ, de „nu ar fi ḑisŭ Legea: *să nu poftescĭ.* (Eadem Cap. VII-7).

2 mânia luĭ D-ḑeu care ameninţa cu eterne pedepse pre aceia ce nu o îndeplinescŭ întregă; precumŭ Sânta Scriptură ne face cunoscutŭ în modulŭ următorŭ: „Blâste„matŭ totŭ omulŭ, care nu va „remâné între tóte cuvintele „Legiĭ acestia, ca să le facă „pre ele“ (A doua Lege. Cap. XXVII-26).

Şi Sântŭ Pavel assemenea, ḑicêndŭ: „Legea mâniă lu„crézá; că unde nu este Le„ge, acolo nicĭ călcare de „Lege este.“ (Epist. côtre Rom. Cap. IV-15).

3 adversiunea omuluĭ în contra luĭ D-ḑeu, şi neobedienţia luĭ la preceptele divine, ce nu le póte îndeplini

causa delle sue passioni; siccome San Paolo manifesta, dicendo: „il pensiero della „carne è inimicizia contr'a „Dio; perocchè essa non si „sottopóne alla Legge di Dio; „imperocché neanco può.“ (Epist. ai Rom. Cap. VIII-7)

4 la necessità pel cristiano di pregár Gesù Cristo nell'istesso modo. in cui gli spaventati Israéliti pregárono Moisè, dicendo: „accóstati tu, ed ascolta tutto ciò „che il Signore Iddio nostro „dirà, e tu ci rapportérái tutto ciò che il Signore Iddio „nostro t'avrà detto, e noi „l'ascolterémo e lo farémo.“ (Deutor. Cap. V-27) per esternare il desidério di un mediatore tra Dio e loro.

Perciò il Signore disse a Moisè: „Io susciterò loro un „Profeta come te del mezzo „de'loro fratelli, e metterò le „mie parole nella sua bocca, „ed Egli dirà loro tutto quello ch'io gli avrò comandato. Ed avverrà che se „alcuno non ascolta le mie „parole che Egli dirà a mio „Nome, io gliene ridimanderò conto.“ (Deutor. Cap. XVIII-18, 19).

din causa passiunilorŭ sele; precumŭ Santŭ Pavel manifestă, ḑicêndŭ: „cugetulŭ trupuluĭ vresimaşiŭ este la D-ḑeu, că Legiĭ luĭ D-ḑeu nu „se supune, că nicĭ póte.“ (Epist. către Rom. Cap. VIII-7).

4 necessitatea pentru creştinŭ de a se ruga luĭ Iesus Cristus în acellaşiŭ modŭ, cu care spăimentaţiĭ Israeliţĭ se rogară luĭ Moisi, ḑicêndŭŭ „apropiete tu, şi auḑĭ tóte „orĭ quâte va ḑice Domnul: „D-ḑeu către tine, şi grâesce „tu câtre noĭ tóte quâte aŭ „grâite Domnulŭ D-ḑeu nostru câtre tine, şi noĭ le vom „asculta şi le vomŭ face.“ (A două Lege, Cap. V-27) spre a esterna dorinţa unuĭ mediatorŭ intre D-ḑeu şi dênşi.

Pentru acésta Domnulŭ ḑisse luĭ Moisi: „Prorocŭ voiŭ scula lorŭ din fraţiĭ lorŭ, ca pre tine, şi voiŭ pune cuvintele mele in gura luĭ, şi va grâi lorŭ după cumŭ voiŭ porunci luĭ. Şi omulŭ care nu va asculta cuvintulŭ luĭ, orĭ quâte va grâi prorocul acella întru numele meŭ, eŭ voiŭ lua isbînda de pre ellŭ.“ (A doua Lege, Cap. XVIII. 18-19).

CAPO II.

Della remissione dei peccati.

Avendo il Signore Iddio mandato quel Proféta il quale promise, cioè il suo unigénito Figliuolo, a savlarci dalla maledizione della Legge ed a pacificarci con Esso, noi che sappiámo „in „niun altro ésser salute, po„ichè non è altro nome sot„to il cielo, che sia dato a„gli uómini, pel quale ne con„venga ésser salvati" (Atti degli Apóstoli Cap. IV-12) fuorchè in Gesù Cristo, dobbiamo andare, con passi di viva fede, a gettarci nelle sue braccia. Pieno di carità Egli ne chiama, dicendo: „Venite a me, voi tutti che „siete travagliati, ed aggra„vati; ed io vi alleggerò" (Mat. Cap. XI-28).

Qual consolazione al mondo può esser maggiore di questa, derivante dalla invitazione del nostro Salvatore, per noi, i quali; oppressi dal grave ed isoffribile incarco de'peccati, udiamo parole sì dolci e sì soávi!

È d'uopo però che riconosciamo la propria miséria proveniente dalla umana fragilità, se vogliamo sentirne tutto l'effetto; perocchè niuno

CAPU II.

Despre ertarea peccatelorŭ.

Avendŭ Domnulŭ D-ḑeu trimissŭ acellŭ Profetŭ ce fâgâduisse, adecă pe Fiul seŭ cellŭ unulŭ nascutŭ, spre a ne scâpa de blâstemulŭ Legiĭ, şi spre a ne impaca cu Dênsulŭ, noĭ carĭ scimŭ „că „nu este într'alt întru nimi„ne mântuire, pentru că ni„cĭ nume este altul supt cer „dat întru ómenĭ, întru care „trebue să ne mântuimŭ" (Fapte Apostolilorŭ Cap. IV 12) de quâtŭ în Iesus Cristus, suntemŭ datorĭ a merge cu paşĭ de ŭă viuă credinţă, să ne aruncămŭ în braçele luĭ. Plinĭ de caritate Ellŭ ne chiămă, ḑicêndŭ: „Veniţĭ „la mine toţĭ ceĭ osteniţĭ „şi însărcinaţĭ, şi eŭ voiŭ „odihni pre voĭ" [Mat. Cap. XI-28.]

Care consolaţiune în lume póte fi maĭ mare de acéstă, ce derivă de la învitarea Mântuitoriuluĭ nostru pentru noĭ, cariĭ, apesaţĭ de grea şi nesuferita sarcină a peccatelorŭ, auḑimŭ vorbe aşia de dulcĭ şi aşia de plăcute!

Trebue ensă să recunoscemŭ a nóstră miseriă ce provine de la umana fragilitate, de voimŭ a senţi totŭ effectulŭ acelleĭ consolaţiunĭ;

può gustare la dolcezza e la soavità, quando non sa che sia l'amarezza e l'insoavità.

Gesù Cristo soggiunge: „Se alcuno ha sete, venga a „me. e bea" (Giovan Cap. VII-37) come se volesse dire: *se alcuno non si riconosce peccatore, e non ha sete di giustizia. non può gustare le dolcezze della misericordia, per modo da preferirle alle amarezze della pena.*

Così sarémo felicissimi se, rigenerándoci, penserémo incessantemente a Gesù Cristo. se parlerémo con zelo di Esso, e se imiterémo con sollecitúdine la sua santissima vita.

Quando noi, per la Legge, conoscerémo la nostra fragilità, e quindi la nóstra insufficienza nell'adempierla, sentirèmo allora maggiormente l'effetto delle parole di San Giovan Battista, il quale, indicando Gesù Cristo. dice: „Ecco l'Agnello di Dio, „che toglie i peccati del mondo." (Giov. Cap. I-29) siccome eziandio l'effetto delle parole di San Páolo, il quale dice: „come in Adamo „tutti muoiono, così in Cristo „tutti sarán vivificati". [Epis. I ai Cor. XV-22].

Laonde non dobbiamo crédere che il peccato di A-

căcĭ nimene nu póte gusta dulcéța și plăcerea, quândŭ nu scie ce este amariciunea și neplăcerea.

Iesus Cristus maĭ adaugă: „De însetoșéză cine-va, să „viă la mine și să bea" (I-oan Cap. VII 37) ca cumŭ ar voi să ḑică: *cine nu se va cunosce păccatosŭ, și nu are sete de dreptate, nu póte gusta dulcețele milostiviriĭ astŭfelŭ în quôtŭ să le prefere amariciunilorŭ pedepseĭ.*

Așia vom fi pré fericĭ dacă, îndreptândune, ne vomŭ gândi neîncetatŭ la Iesus Cristus; dacŭ vomŭ vorbi cu zelŭ de Dênsulŭ și dacă vom imita cu îngrigire. pré sântă a luĭ viață.

Quândŭ noĭ, prin lege, vomŭ cunosce a nóstră fragilitate, și prin urmare insufficiența nóstră în împlinirea eĭ, vomŭ senți atuncĭ maĭ multŭ effectulŭ vorbelorŭ Sântuluĭ Ioan Botezetorŭ, care, aretândŭ pe Iesus Cristus ḑice: „Éccă „Agnellulŭ luĭ D-ḑeu, ce rădică peccatele lumiĭ" (Ioan Cap. I-29) precumŭ și effectulŭ vorbelorŭ Sântuluĭ Pavel, care ḑice: „cumŭ întru A- „dam toțĭ morŭ, așia și în- „tru Cristos toțĭ vorŭ învia (Epist. 1 cêtră Cor. XV-22).

Nu trebue dar să creemŭ că păccatulŭ luĭ Adam, ce

dámo, da noi ereditato, sia più potente della giustizia di Gesù Cristo, da noi ereditata egualmente per fede. Così se alcuno potesse lagnarsi di éssere stato concepito in pecca o senza sua colpa, e sottoposto alla morte a causa de'nostri progenitori, adesso non avrebbe più ragione di farne lagnanza; perocchè in modo consimile, cioè senza nostro mérito, la morte essendo stata vinta da Gesù Cristo, possiamo ottenére la remissione de'peccati, e godére della eterna vita.

Su questo interessantissimo argomento San Paolo dice: „siccome per un uo„mo il peccato è entrato nel „mondo, e per il peccato la „morte; ed in questo modo „la morte è trapassata in tut„ti gli uómini per esso nel „quale tutti hanno peccato: „così è in questo. Perciocchè „sino alla Légge il peccato „era nel mondo: or il peccato „non era imputato, non essén„dovi Legge. Ma la morte re„gnò da Adam insino a Moisè „eziandio sopra colóro che non „avéano péccato alla somi„glianza della trasgressione „di Adamo, il quale è figu„ra di colui che dovea ve„nire. Ma pure la grázia „non è come l'offésa: perci„occhè, se per l'offésa dell'-

'lŭ amŭ moştenit, este mai puternicŭ de quâtŭ dreptatea lui Iesus Cristos, ce o amŭ moştenitŭ assemenea prin credinţă. Aşia dacă cine-va ar puté să se plângă de a fi fostŭ zemislitŭ în pêccatŭ fără culpa seu, şi supusŭ morţiĭ din causa strămoşilor nostri, acumŭ numaĭ ar avé dreptate de a se plânge; căcĭ într'unŭ mod assemĕnatŭ, adecă fără merituluĭ nostru, mortea fiindă invinsă de Iesus Cristus, putem să obţinem ertarea peccatelor şi să ne bucurâmŭ de eterna viaţă.

Asupra acestuĭ argumentŭ pré interessantŭ Sântŭ Pavel dice: „precumŭ printr'unŭ „omŭ a intratŭ pêccatulŭ în „lume, şi prin pêccatŭ mor„tea, şi aşia la toţĭ ómeniĭ „mortea a trecutŭ, întru care „toţĭ aŭ greşitŭ. Că pêne „la Lege pêccatulŭ era în „lume, dar pêccatulŭ nu se „socotea ne fiind Legea. Ci „a împărăţitŭ mortea de la „Adam pêne la Moisi şi pres„te ceĭ ce nu aŭ greşitŭ după „assemenarea greşeliĭ luĭ A„dam care era chipŭ alŭ „celluĭ viitorŭ. Ci nu precum „greşiala, aşia şi darulŭ; că „de aŭ muritŭ prin greşiala „unuia ceĭ mulţĭ, cu multŭ „maĭ vêrtosŭ harulŭ luĭ Dum„nedeŭ şi darulŭ, prin darul „alŭ unuia omŭ Iesus Cristos

„uno quei molti son morti; „molto più è abbondata in- „verso quegli altri molti la „grazia di Dio e'l dono, per „la grazia dell'un uomo Gesù „Cristo. Ed anche non è il „dono come ciò ch'è venuto „per l'uno che ha peccato. „perciocchè il giudicio è d'- „una offesa a condannazione; „ma la grazia è di molte of- „fese a giustizia. Percioc- „chè se per l'offesa di quel- „l'uno la morte ha regnato per esso uno; molto maggi- „ormente coloro che ricévo- „no l'abbondanza della grázia „e del dono della giustizia, „regneranno in vita, per l'u- „no, ch'è Gesù Cristo. Sic- „come adunque per un'offesa „il giudicio è passato a tut- „ti gli uomini, in condanna- „zione, così ancóra per una „giustizia la grazia è pas- „sata a tutti gli uomini, in „giustificazion di vita. Per- „ciocchè, siccome per la di- „sobbedienza dell'un uomo „que'molti sono stati costi- „tutti peccatori; così ancóra „per l'obbedienza dell'uno, „quegli altri molti saranno „costituiti giusti. Or la Legge „intervenne, acciocchè l'offe- „sa abbondasse, ma dove il „peccato è abbondato, la gra- „zia è soprabbondata: accioc- „chè siccome il peccato ha „regnato nella morte; così

„întru mulţĭ s'a îmmulţitŭ. „Şi nu precumŭ prin unulŭ „ce a greşit este darulŭ; că „pêccatulŭ dintr'unul este spre „osândire, iar darul din mul- „te greşele spre îndreptare, „că de vreme ce pentru gre- „şiala unuia, mortea a îm- „pêrătit prin unul, cu multŭ „maĭ vêrtosŭ ceĭ ce aŭ luat „prisosinţa daruluĭ şi a ha- „ruluĭ dreptăţeĭ, vorŭ împê- „râţi întru viaţă prin cel u- „nul Iesus Cristos. Pentru „aceia dar precum prin gre- „şiala unuia întru toţĭ óme- „niĭ a întrat osândirea, aşia „prin dreptatea unuia întru „toţĭ ómeniĭ a întratŭ îndrep- „tarea vieţiĭ. Că precumŭ „pentru neascultarea unuĭ omŭ „pêccâtoşĭ s'aŭ făcutŭ ceĭ mul- „ţĭ; aşia şi prin ascultarea „unuia, drepţĭ se vor face „ceĭ mulţĭ. Iar Legea a in- „tratŭ ca să se îmmulţéscă „greşiala: şi unde s'a îm- „mulţitŭ pêccatulŭ, acolo a „prisositŭ darulŭ. Că precum „a împărăţit pêccatulŭ spre „morte, aşia şi darulŭ să îm- „părăţéscă prin dreptate spre „viaţa vecĭnică prin Iesus „Cristos Domnulŭ nostru.“ (Epist. cêtre Rom. Cap. V. 12-21).

„ancóra la grazia regni per „la giustizia a vita eterna, „per Gesù Cristo nostro Si„gnore." (Epist. ai Rom. Cap. V-12 21).

Queste parole di San Paolo confèrmano la verità di ciò che abbiamo esposto più innanzi, ossia che la Legge ne fu data per farci conóscere il péccato: ma che questa non ha maggior possanza della giustizia di Gesù Cristo, pel quale siamo giustificati e salvati. Perocchè come il nostro Redentore è più potente di Adamo, così la sua giustizia ha maggior possanza del peccato di lui.

Se dunque la trasgressione di Adamo pervenne a farci, senza nostra colpa, tutti peccatori e figli dell'ira, la giustizia di Gesù Cristo può farci tutti giusti e figli della grázia senza verun mérito nostro.

Laonde noi dobbiamo aver piena fiducia nella infinita bontà di Dio; il quale. dopo di aver punito ogni umano fallo nel suo unigénito Figliuolo, perdóna con somma misericordia a tutti coloro i quali credono nell'Evangélio, cioè a quella buona novella che gli Apóstoli sparsero nel mondo, dicendo: „Noi adunque esortiamo per „Cristo, come se Dio esor-

Aceste vorbe ale Sântuluĭ Pavel confirmă adevĕrulŭ de ceea ce amŭ spusŭ maĭ inainte, adecă că Legea ne fu dată spre a ne face să cunoscemŭ pêccatulŭ; ânsă că acésta nu are uă putere maĭ mare de quâtŭ dreptatea luĭ Iesus Cristus, prin care suntem desvinovăţiţĭ şi muntuiţĭ. Căcĭ precumŭ Muntuitorulŭ nostru este maĭ putericŭ de quôtŭ Adam, aşia dreptatea sea are maĭ multŭ putere de quâtŭ pêccatulŭ luĭ.

Dacă dar călcarea luĭ Adam ajunse a ne face, fără a nóstră culpă, pe toţĭ peccătoşi şi fiĭ mâniĭ, dreptatea luĭ Iesus Cristus póte să ne facă pe toţĭ drepţĭ şi fiĭ daruluĭ, fără verĭ unŭ meritŭ al nostru.

Noĭ dar trebue să avem deplină încredinţare în nefinita bunătate a luĭ D-ḑeu; care, după ce a pedepsitŭ orĭ-ce greşială omenéscă în Fiulŭ seŭ cellŭ unulŭ născutŭ, értă cu prea mare milostivire pre toţĭ aceia, carĭ credŭ în Evangeliŭ, adecă într'acea bună vestire ce Apostoliĭ respândirŭ în lume. ḑicândŭ: „Drept „aceia în locul luĭ Cristos ve „rugămŭ, ca cumŭ D-ḑeu v'ar

„tasse per noi: e v'esortia„mo per Cristo, pacificátevi „con Dio. Perciocchè Egli ha „fatto esser peccato per noi „Colui che non ha conosciu„to peccato, acciocchè noi „fossimo fatti giustizia di Dio „in Lui." (Epist. II ai Cor. Cap. V 20-21).

E sapendo che il Figliuolo di Dio, ha preso su di sè il gravissimo incarco de'nostri peccati, ch'Esso ha lavati col suo preziosissimo sangue, dobbiamo esser convinti, che noi otteniamo la remissione de'nostri peccati, non per le nostre buone azioni, ma pe'meriti di Gesù Cristo. Quindi la sola fede è sufficiente a giustificarci senza di aver d'uopo della giustizia emanante dall'adempimento della Legge; perocchè solamente per la fede perveniamo al conseguimento della divina grazia che per Gesù Cristo è avvenuta.

Questa dottrina è confermata da San Paolo, il quale, scrivendo ai Gálati ingannati da falsi dottori opinanti che la giustificazione per la fede non fosse sufficiente alla salute, e credenti che dovessero giustificarsi eziandio per l'adempimento della Legge, dice: „O voi che volete es„ser giustificati per la Leg„ge, Cristo non ha più alcu-

„ruga prin noi: rugâmu-ve „în loculŭ lui Cristosŭ, îm„pacaţi-ve cu D-ḑeu. Că pre „cellŭ ce nu a cunoscutŭ pêc„catŭ, pentru noi pêccatŭ 'lŭ „a făcutŭ, ca noi să ne fa„cemŭ dreptatea lui D-ḑeu „întru Dênsulŭ" (Epist. II côtre Cor. Cap. V 20-21).

Şi sciindŭ că Fiulŭ lui D-ḑeu a luatŭ asupra'şi povara cea pré gré a peccatelorŭ nostre ce Ellŭ a spălatŭ cu sângele seŭ cellŭ pré preţiosŭ, trebue să fimŭ convinşi că noi obţinemŭ ertarea peccatelotŭ nostre, nu prin bunele acţiuni ale nostre, ci prin meritele lui Iesus Cristos. Pentru aceia singura credinţă este de ajunsŭ spre a ne justifica, fôră să avem trebuinţă de justiţia ce vine de la împlinirea Legii; căci numai prin credinţă ajungemŭ la dobândirea darului dumneḑeescŭ ce prin Iesus Cristus s'a făcutŭ.

Acésta înveţatură este confirmată de Sântŭ Pavel, care, scriindŭ Galátenilorŭ înşelaţi de dascali mincinoşi, carii ḑiceaŭ că desvinovăţirea prin credinţă nu este de ajunsŭ mântuirii, şi credeaŭ că trebuia să se desvinovaţescă şi prin împlinirea Legii, ḑice: „Zadarnici v'aţi fă„cutŭ de către Cristos, cei „ce voiţi să ve îndreptaţi prin

„na virtû in voi: siete caduti dalla grazia. Perciocchè „noi in Ispirito, per fede, „aspettiamo la speranza della giustizia“ (Epist. ai Gálati Capo. V. 4).

La glória della nostra salvazione è soltanto di Gesù Cristo, il quale, coll'effusione del suo preziosissimo sangue, ha lavato ogni peccato passato, presente e futùro. Così dunque volendo, per fede, profittare del sacrificio fatto da Gesù Cristo, otteniamo indubitatamente la remissione de'nostri peccati, e, colla giustizia di Lui, diveniamo giusti dinanzi a Dio. Perciò San Paolo, confessando che, riguardo alla giustizia derivante dalla Legge, egli era stato incolpábile, soggiunge: „Ma le cose che m'érano guadagni, quelle ho „reputate danno, per Cristo. „Anzi pure ancóra réputo „tutte queste cose esser danno; per l'eccellenza della „conoscenza di Cristo Gesù, „mio Signore, pel quale io „ho fatto pérdita di tutte queste cose, e le réputo tanti „sterchi, acciocchè io guadagni Cristo; e sia trovato „in Lui, non già avendo la „mia giustizia, che è dalla „Legge, ma quella che è per „la fede di Cristo: la giustizia che è da Dio, medi-

„Lege; din darŭ aţĭ cădutŭ. „Că noĭ cu Duhul din credinţă nedeşdea dreptăţiĭ aşteptămŭ“ (Epist către Galatenĭ Cap. V-4).

Gloria mântuiriĭ nostre este numaĭ a luĭ Iesus Cristus, care, prin versarea sângeluĭ seŭ pré preţiosŭ, a spălatŭ orĭ ce pêccatŭ passatŭ, presentŭ şi futurŭ. Aşia, dar, voindŭ, prin credinţă, a profita de sacrificiulŭ făcutŭ de Iesus Cristos, obţinemŭ, fără îndoială, ertarea peccatelorŭ nostre, şi, cu dreptatea luĭ, devenimŭ dreptĭ înaintea luĭ D-ḑeu. Pentru acésta Santŭ Pavel, mărturisindŭ că, în privinţa dreptăţiĭ ce derivă din Lege, ellŭ fussesse neculpabilŭ, maĭ adaugă: „Ci „celle ce îmĭ era mie dobinḑĭ, acestea le amŭ socotitŭ „pentru Cristos pagubă. Ear „maĭ vêrtosŭ le şi socotescŭ „tóte pagubă a fi, pentru co„vêrşirea cunoscinţei luĭ Cris„tos Iesus Domnuluĭ meŭ; „pentru care de tóte m'amŭ „pâgubitŭ, şi le socotescŭ „gunoe a fi, ca pre Cristosŭ „să dobindescŭ, şi să me „aflŭ întru Ellŭ, neavêndŭ „dreptatea mea cea din Le„ge, ci cea ce este prin cre„dinţa luĭ Cristos, ceea ce „este de la D-ḑeu dreptatea „întru credinţă; ca să'lŭ cu-

„ante la fede; per conóscere „Esso Cristo e la virtù del„la sua risurrezione, e la „comunione delle sue soffe„renze, essendo renduto con„forme alla sua morte“ (Epist. ai Filip. Cap. III 7-10).

Consistendo dunque tutto il mistèro della nostra fede nella fiducia che dobbiamo avere nel Redentore Gesù Cristo, è necessário che consideriamo come inutile la giustificazione derivante dall'adempimento de'precetti del Decálogo, e che desideriamo, al contrário, d'éssere giustificati per la viva fede assicurante che i peccati del mondo sono tutti pienamente puniti in Gesù Cristo, il quale, siccome San Paolo dice, „ci è stato fatto da Dio sa„pienza e giustizia, e santi„ficazione, e redenzione; ac„ciocchè, siccome è scritto, „chi si glória, si glórii nel „Signore“ [Epist I à' Cor. Ca. I-30-31].

Noi dunque darémo tutta la glória della nostra salvazione soltanto alla misericórdia di Dio ed a'mériti di Gesù Cristo, il quale colla sua passione e morte, ne ha liberati dalla dominazione della Legge e dalla tirannia del peccato, per farne figliuoli di Dio, e darne vita eterna.

Il nostro Salvatore ha a-

„noscŭ pre Ellŭ, şi puterea „învieriĭ luĭ, şi împărtăşirea „patimelorŭ luĭ, închipuindu„me morţiĭ Luĭ“ [Epist. către Filip. Cap. III-7-10].

Consistêndŭ dar misteriulŭ credinţeĭ nostre în încrederea ce suntemŭ datorĭ a avé în Muntuitorulŭ Iesus-Cristus, e necessariŭ să considirămŭ ca inutilă desvinovăţirea ce derivă din împlinirea preceptelorŭ Decaloguluĭ, şi să dorim, din contra, a fi desvinovăţiţĭ prin credinţa cea viuă, care asigură că peccatele lumiĭ suntŭ tóte, cu deplinitate, pedepsite în Iesus Cristus, care precumŭ Santŭ Pavel dice, „s'a făcutŭ noue înţelepciune „de la D-deu, şi dreptate şi „sfinţire, şi izbăvire, că pre„cum este scris: cel ce se „laudă, întru Domnulŭ să se „laude“ [Epist, I către Cor, Cap. I-30-31]

Noĭ dar vomŭ da totă gloria muntuiriĭ nostre numaĭ milostiviriĭ luĭ D-deu şi meritelorŭ luĭ Iesus Cristus, care, prin a sea passiune şi mórte, ne a liberatŭ de domnirea Legiĭ şi de tirannia peccatuluĭ, spre a ne face fiĭ luĭ Dumnedeu, şi a ne da viaţă eternă.

Muntuitorul nostru a îm-

dempito esattamente la Legge, per giustificare col suo adempimento, tutti que'cristiani, i quali hanno piena fiducia in Luï.

Oltre a ciò Gesù Cristo, cassando sulla Croce il Chirógrafo già esistente contro di oi, ne ha liberati dalla dominazione della morte; la quale non può più tenerne sottoposti, poichè è stata vinta dal nostro Redentore colla sua risurrezione.

Laonde noi possiamo dire con S. Páolo: „O morte, ov'è „il tuo dardo? o inferno ov'è „la tua vittoria? Or il dar„do della morte è il peccato, „e la forza del peccato é la „Legge. Ma, ringraziato sia „Iddio, il quale ci dà la vit„tória per il Signor nostro „Gesù Cristo" (Epist. I ai Cor. Cap. XV-55-56-58).

Credendo in Gesû Cristo, possiamo vincere il peccato, la mórte e l'inferno. Esso è il benedetto seme di Abramo, pel quale Dio promise di benedire tutte le nazioni.

Abbracciamo dunque la giustizia del Salvatore, appropriándonela per fede; persuadiámoci che siamo giustificati, non per le nostre buone opere, ma pe'meriti di Lui; e pensiamo con piacere che Dio, vedendoci uniti,

plinitŭ, cu esactitate, Legea, spre a desvinovaţI, prin împlinirea sea, toţi aceï creştinI, carII aŭ deplină increde e într'Ensulŭ.

Afară de asta Iesus Cristus, cassândŭ pe Cruce zapisulŭ ce esistea deja în contra-ne, ne a liberatŭ de domnirea morţii; care numaï póte să ne ţiă supuşI pentru că a fostŭ învinsă de Muntuitorul nostru prin învierea luï.

NoI dar putemŭ ḑice cu Sântŭ Pavel: „Unde îţI este „mórtea boldul teŭ? Unde „îţi este iadule biruinţa tea? „Iar boldulŭ morţiI peccatul „este: iar puterea peccatuluï „este Legea. Iar luï D-ḑeu „mulţumită, celluI ce n'a dat „nouă biruinţa prin DomnuI „nostru Iesus Cristos" (Epist. I către Cor. Cap. XV-55-56-57).

Creḑêndŭ în Iesus Cristus, putemŭ învinge peccatul, mortea şi iadulŭ. Ellŭ este bine cuvêntată semînţa a luI Avram, prin care D-ḑeu promise de a bine cuvênta tóte naţiunile.

Înbrăţişiamŭ dar dreptatea Muntuitorului, facênd-o a nostră prin credinţă; fimŭ convinşI că ne desvinovaţimŭ, nu prin bunele nostre fapte, ci prin meritele luï, şi gândimŭ-ne cu plăcere că D-ḑeu, veḑêndu-ne uniţI cu pré in-

per fede, al dilettissimo suo Figliuolo, non ne riguarda più come figli di Adamo, ma come suoi proprii figliuoli.

bitulŭ seŭ Fiŭ, nu ne mai privesce ca fii lui Adam, ci ca proprii sei fii.

CAPO III.

Della viva fede.

In virtù della fede, noi diveniamo degni della grazia di Gesù Cristo, e quindi membri di quel Corpo, del quale Esso è il Capo, cioè délla Chiesa sua sposa.

Or si sa che, per effetto del matrimonio, tutto è comune tra sposo e sposa; perocchè l'uno offre all'altra, in ricámbio della dote, la própria casa con tutte le sue divizie.

In egual modo Gesù Cristo ha offerto alla diletta sua sposa, in ricámbio di tutte le empietà ed iniquità di lei, la sua purità e santità.

Oh infinita bontà! Oh inesprimibile amore di Gesù Cristo!

Perciò San Paolo dice: „Cristo ha amata la Chie„sa, ed ha dato sè stesso „per Lei; acciocchè la san„tificasse, avendola purgata „col lavacro dell'acqua, nel„la virtù della parola: per „far comparire essa Chiesa „davanti a Sé gloriosa, non „avendo macchia, nè crespa,

CAPU III.

Despre credința cea vină.

În virtutea credinței, noi devenimŭ demni de darulŭ lui Iesus Cristus, şi prin urmare mădulări ale acelui Corpŭ al cărui Capŭ este Ellŭ, adecă al Bisericei soçiei Lui.

Acumŭ se scie că, prin urmarea casatoriei, tóte suntŭ comune între sponsŭ şi sponsă; căci unulŭ offere celleĭ l'alte, pentru zestra ce primesce, propria sea casă cu tóte bogățiele lui.

În egual modŭ Iesus Cristus a offeritŭ iubitei sele sponse, pentru tóte impietățile şi iniquitățile ei, a sea puritate şi sântitate.

Oh nefinită bunetate! Oh neesprimibilă amore a lui Iesus Cristus!

Pentru acésta Sântŭ Pavel dice: „Cristos a iubitŭ „Biserica, şi pre sine s'a datŭ „pentru dênsă; ca pre ea să „o sfințéscă, curățindu-o cu „baia apii în cuvêntŭ; ca să „o pue înainte pre ea lui „işi mărită Biserica, neavând „întinăciune, séŭ sbârcitură, „ori altŭ ceva de acestŭ felŭ,

„nè cosa alcuna tale; ma „acciocchè fosse santa ed ir„riprensibile“ (Epist. agli Efesi Capo. V 25-27.)

Ecco ora ciò che Gesù Cristo dice: „Iddio ha tanto a„mato il mondo, ch'Egli ha „dato il suo unigénito Figli„uolo, acciocchè chiunque cre„de in Lui non perisca, ma „ábbia vita eterna. Imperoc„chè Dio non ha mandato il „suo Figliuolo nel mondo, „acciocchè condanni il mon„do: anzi acciocchè il mon„do sia salvato per Lui. Chi „crede in Lui non sarà con„dannato: ma chi non crede, „già è condannato: percioc„chè non ha creduto nel no„me dell'unigénito Figliuol „di Dio“ (Giovan Cap. III 16-17-18.)

Parlando poi delle conseguenze della fede, dice: „Ma „altresì la volontà di Colui „che m'ha mandato è ques„ta, che chiunque vede il „Figliuolo e crede in Lui, „abbia vita eterna: ed io lo „risusciterò nell ultimo gior„no.“ (Giovan. Cap. VI-40).

Ed a Marta sorella di Lazaro, disse: „Io son la ri„surrezione e la vita: chi„unque crede in me, benchè „sia morto, vivrà. E chiun„que vive e crede in me, „non morrà giammái in eter„no“ (Giovan Capo XI 25 26).

„ci ca să fiă sfântă și fără „prihană“ (Epist. către Efes. Cap. V 25-27).

Eccă acumŭ ceea ce Iesus Cristus dice: „Așia a i„ubitŭ Dumnedeu lumea, în „quâtŭ și pre Fiulŭ seŭ cellŭ „unulŭ născutŭ 'l a datŭ, ca „totŭ cellŭ ce crede întru „Ellŭ, să nu piară, ci să ai„bă viață vecinică. Că n'a „trimis Dumnedeu pre Fiulŭ „seŭ în lume, ca să judece „lumea, ci ca să se mântu„iască lumea prin Ellŭ. Cel„la ce crede întru Ellŭ nu „se judecă; iar cella ce nu „crede, iată este judecat, că „n'a credutŭ întru numele „celluĭ născutŭ Fiulŭ luĭ Dum„nedeu [Ioan Cap. III 16 17-18].

Vorbindŭ apoĭ de consequențiele credințeĭ, dice: „Și „acésta este voia Tatăluĭ cel„luĭ ce m'a trimis pe mine, „ca totŭ cine vede pre Fiulŭ, „și crede întru Ellŭ, să aĭbă „viață vecĭnică; și Eu îlŭ „voiŭ învia pre ellŭ în dioa cea d'apoĭ“ [Ioan Cap. VI 40].

Și Marteĭ soreĭ luĭ Lazarŭ, disse: „Eŭ suntŭ învierea și „viața; cellŭ ce crede întru „mine, de va și muri, viŭ „va fi. Și totŭ cellŭ ce este „viŭ și crede întru mine, nu „va muri în veacŭ“ [Ioan Cap. XI-25-26].

Finalmente alle turbe adunate disse: „Io, che son „la Luce, son venuto nel „mondo, acciocchè chiunque „crede in me non dimori nel„le ténebre“ (Giov. Cap. XII-46.)

Similmente San Giovanni Apóstolo, scrivendo dell'amor di Dio per noi sue creature, manifestalo colle seguenti parole; „In questo si è mos„trata la carità di Dio inver„so noi, che Iddio ha manda„to il suo Unigénito, acci„occhè per Lui viviamo. In „questo è la carità, non che „noi abbiamo amato Iddio, „ma ch'Egli ha amati noi, „ed ha mandato il suo Fi„gliuolo, per éssere purga„mento de'nostri peccati“ (Epist. I Cap. IV 9-10).

Per corrispóndere alla carità di Dio, è d'uopo aver fiducia in Esso, ed adempiere la sua divina volontà, facendo il bene.

Ma questa fiducia ne viene ispirata dallo Spirito Santo; il quale ne spinge a far con letizia, buone ópere, ed a soffrir tutto per amor di Dio.

Così possiamo esser sempre disposti per modo da produrre, siccome un buon

În fine la mulţime de ómenî adunaţî ḑisse: „Eŭ lumi„nă în lume amŭ venitŭ, ca „totŭ cella ce crede întru mi„ne, întru întunericŭ să nu „remăe“ [Ioan Cap. XII 46].

Assemenea Santŭ Ioan Apostolŭ scriindŭ despre amórea luĭ D-ḑeu pentru noĭ făpturele Luĭ, o manifestă cu următórele vorbe: „întru a„céstă s'a aretatŭ dragostea „luĭ Dumneḑeu întru noĭ, că „pre Fiulŭ seŭ cellŭ unulŭ „născutŭ l'a trimis Dumne„ḑeu in lume, ca să înviemŭ „printr'Ênsulŭ. Într'acésta „este dragostea, nu că noĭ „amŭ iubitŭ pre Dumneḑeu, „ci căcĭ Ellŭ ne a iubitŭ pre „noĭ, şi a trimis pre Fiulŭ „seŭ curaţire pentru pecca„tele nóstre (Epist. I Cap. „IV 9-10).

Spre a corespunde la dragostea luĭ D-ḑeu trebue să ne încredem într'Ênsulŭ, şi să împlinimŭ a sea Dumneḑească voinţă, făcêndŭ binele.

Ensă acesta încredere ne este inspirată de Spiritul Sânt, care ne împinge a face, cu vesselia, bune lucrărĭ, şi a sufferi tóte pentru dragostea luĭ D-ḑeu.

Aşia putemŭ avé tot d'auna dispositiune ca să producemŭ, precum un bunŭ ar-

árbore, frutti piacévoli a Dio; sapendo che non altramente otteniamo giustificazione, ad esempio de'santi del vecchio e del nuovo Testamento. Perciò l'Apostolo San Paolo, parlando della fede di Abramo, dice: „Abramo credet-„te a Dio, e ciò gli fu im-„putato a giustizia (Epist. ai Rom. Cap. IV-3).

Ed in altro lugo dice: „Noi adunque conchiudiamo „che l'uomo è giustificato per „fede, senza l'opere della „Legge" [Epist. ai Rom. Cap. III 28].

Oltre a ciò, dopo di aver detto: „Sapendo che l'uomo „non è giustificato per l'ó-„pere della Legge. ma per „la fede di Gesù Cristo; ab-„biamo ancora noi creduto in „Cristo Gesù, acciocchè tós-„simo giustificati per la fede „di Cristo, e non per l'opere „della Lgge: perciocchè ni-„una carne sarà giustificata „per l'opere della Legge" più appresso soggiunge: „Io „non annullo la grazia di „Dio: perciocchè se la giu-„stizia è per la Legge, Cris-„to dunque è morto in vano" [Epist. ai Gal. Cap. II 16 e 21].

Il medesimo San Paolo, paragonando la giustifiicazione proveniente dalla Legge con quella dell'Evangelio an-

borŭ, fructe plăcute luĭ D-ḑeu; sciindŭ că numaĭ astŭ-ĭelŭ obţinemŭ justificaţiune, după esemplulŭ sânţilorŭ aĭ vechiuluĭ şi nouluĭ Testamentŭ. Pentru acésta Apostulŭ Santŭ Pavel, vorbind despre credinţa luĭ Avraam, ḑice: „Cre-„ḑutŭ a Avraam luĭ Dumne-„ḑeu, şi s'a socotitŭ luĭ spre „dreptate [Epîst. către Rom. Cap, IV 3].

Şi într'altŭ locŭ ḑice: „Noi „dar socotimŭ că cu credinţa „se va îndrepta omulŭ fără „de faptele Legiĭ" [Epist. côtre Rom. Cap. III 28].

Afară de asta după ce a ḑisŭ: „sciind că nu se în-„dreptéză omulŭ din faptele „Legiĭ, ci numaĭ prin cre-„dinţa luĭ Iesus Cristos, şi „noĭ întru Cristos Iesus amŭ „creḑutŭ, ca să ne îndrep-„tămŭ din credinţa luĭ Cris-„tos, iar nu din faptele Le-„giĭ, că nu se va îndrepta „din faptele Legiĭ totŭ tru-„pulŭ," maĭ pe urmă adaogă: „Nu leapăd darulŭ luĭ Dum-„neḑeu; că de este din Le-„ge dreptatea, Cristos dar în „zadar a murit. (Epist. côtre Galat. Cap. II 16-21).

Ensuşĭ Santŭ Pavel, comparândŭ justificaţiunea ce provine din Lege, cu acea annunçiată de Evangeliulŭ, ḑi-

nunziata, dice; „Che se tu „confessi con la tuá bocca il „Signor Gesù, e credi nel „túo cuore che Iddio lo ha „ risuscitato da'morti, sarái „salvato. Imperocchè col cu„ore si creda a giustizia, e „con la bocca si faccia con„fessione a salúte" (Epist. ai Rom. Cap. X 9-10).

Vedendo dunque che la giustificazione non proviene dall'adempimento de'precetti del Decálogo, ma dalla viva fede in Gesù Cristo nostro Redentore, dobbiamo attribuire a Lui tutto il mérito della nostra salute, (la quale è effetto della grázia) senza mai preténdere che la nostra giustizia possa fárnela ottenere.

E non ignorando éssere stato scritto dal Profeta Isaia che „noi siamo divenuti tut„ti quanti come una cosa „immonda, e tutte le nostre „giustizie come un panno „lordato: laonde siamo tutti „quanti caduti come foglia, „e le nostre iniquità ci han„no portati via come il ven„to" (Cap. !XIV 6.) intenderémo facilmente che qualunque nostra buon'azione, la quale sia conseguenza dell'adempimento della Legge, nón può in alcun modo, fare la nostra salute; perocchè questa è l'effetto della fede in Gesù Cristo morto per

ce: „că de veĭ mărturisi cu „gura tea pre Domnulŭ Ie„sus, și de veĭ crede întru „inima tea că Dumneḑeu 'l'a „înviatŭ pre Ellŭ din morțiĭ, „te veĭ mûntui. Că cu inima „se crede spre dreptate: iar „cu gura se mărturisesce spre „mûntuire" (Epist. cĕtre Rom. Cap. X 9-10).

Vĕḑînd dar că justificațiunea nu provine din împlinirea preceptelorŭ Decaloguluĭ, ci din viua credință în Iesus Cristus Mûntuitorul nostru, trebue să dămŭ luĭ totŭ meritulŭ mûntuiriĭ nostre (care este effectul daruluĭ) fără a pretinde verĭ uă dată că justiția nostră póte face să o obținemŭ.

Și sciindŭ că a fost scrissŭ de Profetulŭ Isaia, că „ne „amŭ făcutŭ ca nesce necu„rați toțĭ, și ca uă cârpa a„ceĭ ce are curgerea sân„geluĭ, cea de preste lună „pre sine, totă dreptatea nos„tră, și amŭ căḑutŭ ca frun„ḑile pentru fără de legile „nostre. așia ne va lua pre „noĭ vêntulŭ (Cap. LXIV-6) vom înțellege cu facilitate, că orĭ-ce bună a nostră acțiune, care este consequenția împliniriĭ Legiĭ, nu póte, întru nicĭ un modŭ, să facă a nostră mûntuire; căcĭ acésta este effectulŭ credințeĭ în Iesus Cristus, care a muritŭ

salvarci dalla maladizione della Legge.

Così dunque, essendo giustificati soltanto per fede, non lice a noi il vantarci delle nostre buone azioni: ma, al contrário, senténdone oppressi dall'insoffribile peso de'nostri peccati, dobbiamo aver fidúcia nella misericórdia di Dio, senza dubitare della remissione delle nostre trasgressioni. Perciò il Profeta Davide dice: „Beato colui, la cui trasgres„sione è rimessa, ed il cui „peccato è coperto! (Sal. XXXII).

Gesù Cristo è causa di questa felicità; perocchè Esso si è sacrificato per la nostra salvazione, senza chiedere altro guiderdóne che quello di una viva fede in Esso.

Quindi sarebbe somma stoltezza il preténdere d'esser giustificati coll'adempimento dei precetti del Decálogo: imperocchè niuno potrebbe vantarsi di adempierli tutti esattamente.

E se noi consideriamo attentamente le proprie nostre buone azioni, vedremo l'insufficienza di esse per l'adempimento della Legge, ed esclameremo col Profeta Dávide, dicendo: „Non venire „a giudicio col tuo servitore; „perciocchè niun vivente sarà

spre a ne scăpa de blăstemulŭ Legiĭ.

Așia dar, fiind desvinovățițĭ numaĭ prin credință, nu ne e permisŭ de a ne lăuda de bunele nostre fapte; ci, din contra, sențindune apesați de povara nesuferită a peccatelor nostre, trebue să avemŭ încredere în milostivirea luĭ D-ḑeu, fără a ne îndoi de ertarea peccatelor nostre. Pentru acésta Profetulŭ David ḑice: „Fericiți „cărora s'aŭ ertatŭ fără de „legile, și cărora s'aŭ aco„perit peccatele“ (Psal, XXXII 1-2).

Iesus Cristus este causa acesteĭ fericirĭ; căcĭ Ellŭ s'a sacrificat pentru mântuireă nostră, fără de a cere alta resplatire, de quôtŭ acea uneĭ viue credinţe într'Ensulŭ.

De acea ar fi uă pré mare nebuniă a pretinde să fimŭ desvinovățițĭ prin împlinirea preceptelorŭ Decaloguluĭ; căcĭ nimene nu ar puté să se laude că le împlinesce tóte cu esattitate.

Și de vomŭ considera cu attențiune propriele nostre bune fapte, vom vedé insufficiența lor pentru împlinirea Legiĭ, și vom striga cu Profetulŭ David ḑicêndŭ: „să „nu intri la judicată cu ro„bulŭ teŭ; că nu se va îndrepta înaintea tea totŭ cel

„trovato giusto nel tuo cospetto', (Sal. CXLIII-2].

Non essendo dunque le nostre buone azioni sufficienti ad adempiere pienamente tutt'i precetti del Decálogo, è impossibile che esse póssano giustificarci, e non essendo giustificati in questo modo, siamo sempre trasgressori della Legge, e conseguentemente degni di punizione.

Così non potremmo mai dire, con tutte le nostre buone azioni, che non siamo peccatori, perocchè mentiremmo. Perciò San Giovanni Apóstolo dice: „Se noi diciamo che non v'è peccato in noi, inganniamo noi stessi, e la verità non è in noi" [Epist. I Cap. I-8].

Quindi la coscienza de' próprii peccati deve farci úmili per modo da esclamare, quando preghiamo, siccome il nostro Salvatore ne insegna, dicendo: „Rimettici i nostri débiti, come noi ancóra li rimettiamo ai nostri debitori. E non indurci in tentazione, ma liberaci dal maligno; perciocchè tuo è il regno e la potenza e la glória in sempiterno" (Mat. Cap. VI. 12-13).

Da ciò che si è detto risulta che noi c'illuderemmo se credéssimo di apparir giu-

„viŭ" (Psal. CXLIII-2).

Ne fiind dar ale nostre bune fapte, de ajunsŭ spre a împlini, cu deplinetate, tóte preceptele Decalogului, este cu neputință ca èlle să ne pótă justifica; și nefiindŭ justificați în acestŭ modŭ, suntem totŭ călcătoriĭ Legiĭ, și prin urmare demnĭ de pedepsă.

Așia nu amŭ puté dice nicĭ uă dată cu tóte bunele nostre fapte, că nu suntem peccatoșĭ, căcĭ amŭ minți. Pentru acésta Sántŭ Ioan Apostolŭ dice: „De vomŭ dice că pêccatŭ nu avemŭ, pre noĭ însine ne înșellămŭ, și adevĕrŭ nu este întru noĭ" (Epist. I Cap. I 8).

De acea consciința peccatelor nostre trebue să ne facă umilițĭ astŭ-felŭ în quôtŭ să strigâmŭ quândŭ ne rugămŭ, precumŭ al nostru Mûntuitorŭ ne învață, dicêndŭ: „Ne iartă nouĕ greșelele nostre, precumŭ și noĭ ertămŭ greșițilorŭ nostri. Și nu ne duce pre noĭ întru ispită, ci ne izbavesce de cel vicleanŭ; că a tea este împărăția, și puterea și mărirea în vecĭ" [Mat. Cap. VI 12-13).

Din ceea ce s'a disŭ resultă că noĭ ne amŭ amăgi de amŭ crede că ne înfăți-

sti dinanzi agli occhi di Dio con azioni che il mondo considera buone, senza riflèttere che ogni cosa procedente da impuro cuore, non può esser mai pura, e conseguentemente aggradévole a Dio.

Dunque se desideriamo che le nostre azioni siano gradite da Dio, siamo obligati di purificare i nostri cuori. Imperocchè la purificazione del cuore è conseguenza della fede in Gesù Cristo nostro redentore; il quale, essendo Dio, si è fatto uomo, per manifestarci tutta l'immensità del suo divino amore, e si è dato volontariamente nelle mani de'suoi crocifissori per poter redimerci dalla servitù del peccato originale, e chiamarci al gáudio dell'eterna vita.

Così non dobbiamo, essendo peccatori, credere che potremmo salvarci colle nostre buone azioni consequenti dall'adempimento di alcuni de' precetti del Decalogo, ma pensare al contrário che, purificando, in virtù della fede in Gesù Cristo, i nostri cuori, otteniamo indubitatamente quella giustificazione, la quale è indispensabile alla nostra salute, e diveniamo, per divina grazia, degni di agire in modo che le nostre a-

şimŭ ca drepţĭ înaintea ochilorŭ luĭ D-ḑeu prin fapte ce lumea consideră ca bune, fôră a ne gândi că orĭ ce lucru care procede de uă inimă nepură, nu póte fi nicĭ uă dată purŭ, şi prin urmare plăcutŭ luĭ D-ḑeu.

Aşia dar dacă dorimŭ ca ale nostre fapte să fiă priimite de D-ḑeu, suntem datorĭ de a purifica inimile nostre. Căcĭ purificarea inimeĭ este urmarea credinţeĭ în Iesus Cristus Mântuitorul nostru; care, fiindŭ D-ḑeu, s'a făcutŭ omŭ, spre a ne manifesta amorul seŭ dumneḑeescŭ, şi s'a datŭ de bună voiă în mânele restignitorilorŭ seĭ, spre a puté să ne libere de servitutea pêccatuluĭ, şi să ne chiâme la bucuria vieţeĭ eterne.

Aşia nu trebue, fiindŭ pêccatoşĭ, sá credemŭ cá ne amŭ puté mântui cu ale nostre bune fapte ce urméză din împlinirea unorŭ precepte ale Decalogulul, ci să ne gândimŭ d'în contra că purificândŭ, în virtutea credinţeĭ în Iesus Cristus, inimele nostre, obţinemŭ fôră îndoială acea justificaţiune, care este nedispensabilă mântuiriĭ nostre, şi devenimŭ, prin dumneḑeesca graţiă, demnĭ de a face astŭ-felŭ în quôtŭ ale

zioni, sebbene inutili, siano nulladimeno piacevoli a Dio, ed attéstino come imitiamo, con fervore, la vita di Colui che non conobbe peccato.

Dopo che diverremo tali per effetto di viva fede, il Signore Iddio sarà per accoglier noi tutti quali suoi figliuoli, e per considerare le nostre azioni, non come Giudice sevéro, ma come Padre a cui le nostre infermità son note.

Oltre a ciò Egli sarà per riguardarci quali membri di quel sacro corpo di cui è Capo il suo unigénito Figliuolo, che colla sua impeccabilità copre la nostra peccabilità innanzi a Lui.

Quindi tutte le nostre azioni, procedenti da viva fede, piacciono a Dio, perocchè le medésime attéstano in favore di questa credenza, che giustifica e salva.

Così noi, amando il nostro próssimo, per adémpiere ad un precetto del Decalogo, e per imitare, nel tempo istesso, l'esempio del nostro Salvatore Gesù Cristo, dimostreremo che siamo veri Cristiani, e quindi degni d'esser così nomati.

nostre fapte, de şi inutile, să fiă totuşi plăcute luĭ D-ḑeu; şi să mărturiséscă cumŭ imitămŭ, cu înferbinţélă, viaţa Acelluia ce nu cunoscù pêccatŭ.

După ce vomŭ deveni atarĭ prin urmarea credinţeĭ celleĭ viue, Domnulŭ Dumneḑeŭ, ne va priimi pe toţĭ ca pre fiĭ seĭ, şi va considera ale nostre fapte, nu ca Judecătorŭ severŭ, ci ca Părinte, căruia infirmităţile nostre suntŭ cunoscute.

Afară de asta Ellŭ ne va privi ca membriĭ acelluĭ sacru corpŭ alŭ căruĭ Capŭ este Fiulŭ seŭ cellŭ unulŭ născutŭ, ce cu nepeccabilitatea sea acopere peccabilitatea nostră.

Prin urmare tóte faptele nostre, carĭ procedŭ d'în viuă credînţă, placŭ luĭ D-ḑeu; căcĭ elle mărturisescŭ în favorea acesteĭ credinţe ce justifică şi mûntuesce.

Aşia noĭ, iubindŭ pe apropele nostru, spre a împlini unŭ preceptŭ alŭ Decalogului, şi spre a imita, în acellaşĭ timpŭ, esemplulŭ Mûntuitoruluĭ nostru, vomŭ demonstra că suntemŭ adeveraţĭ Creştinĭ, şi prin urmare demnĭ a fi aşia numiţĭ.

CAPO IV.

Delle conseguenze della viva fede.

Sapendo che la sola fede giustifica e salva non ostante il parziale o totale inadempimento della Legge, non dobbiam credere che siamo dispensati dall'adempierla, e quindi autorizzati a violarla; perocchè in questo modo dimostreremmo di esser falsi Cristiani, avversi a Dio, ed indegni della sua grazia.

Per ciò il nostro Redentore dice: „Non pensate ch'io „sia venuto per annullar la „Legge ed i Profeti: io non „son venuto per annullare, „ma per adémpiere. Perciocchè io vi dico in verità che „finchè sia passato il cielo „e la terra, non pure un iota od una punta della Legge trapasserà ch'ogni cosa „non sia fatta. Chi dunque „avrà rotto uno di questi „minimi comandamenti, ed „avrà così insegnati gli uomini, sarà chiamato il minimo nel regno de'cieli; ma „colui che li metterà ad effetto, e gl'insegnerà, sarà „chiamato grande nel regno „de'cieli Perciocchè io vi dico che se la vostra giustizia non abbonda più che

CAPU IV.

Despre consequentiele credinţeĭ celleĭ viue.

Sciindŭ că singura credinţă desvinovăţesce şi mântuesce, de şi nu se împlinesce în parte séŭ în totŭ Legea, nu trebue să credemŭ că suntemŭ dispensaţĭ de a o împlini, şi prin urmare autorizaţi a o călca; căcĭ astŭ-felŭ amŭ demonstra că suntemŭ falşĭ Creştinĭ, adversĭ luĭ D-ḑeu şi nedemnĭ de graţia sea.

Pentru acésta alŭ nostru Muntuitorŭ ḑice: „Să nu socotiţĭ că amŭ venitŭ să stricŭ Legea séŭ Prorocii: „n'amŭ venitŭ să stricŭ, ci „să împlinescŭ. Că amin ḑicŭ „vouă, pêne ce va trece cerulŭ şi pămêntulŭ o iotă „séŭ o cirtă nu va trece din „Lege, pêne ce vor fi tóte. „Decĭ cella ce va strica una „dintr'aceste poruncĭ maĭ micĭ „şi va înveţa aşia pre ómenĭ, maĭ micŭ se va chiâma „întru împerăţia cerurilorŭ; „iar cella ce va face şi va „înveţa, acella mare se va „chiâma întru imperaţia cerurilorŭ. Că ḑicŭ vouă, că „de nu va prisosi dreptatea „vostră maĭ multŭ de quôtŭ „a Cărturarilorŭ şi a Fariseilorŭ, nu veţĭ întra întru

„quella degli Siribi e de' Fa-
„risei, voi non entrerete nel
„regno de'cieli" (Mat. Cap.
V 17-18-19-20).

La fede giustificante e salvante è dono di Dio; e noi credendo in Gesù Cristo, diventiamo nuovi uomini; perocchè, siccome San Paolo dice, „il nostro vecchio uo-
„mo è stato con Lui croci-
„fisso, acciocchè il corpo del
„peccato sia annullato, af-
„finchè noi non serviamo più
„al peccato" (Epist. ai Rom. Cap. VI 6).

Questa fede sì pura e sì vera ne unisce col nostro Salvatore Gesù Cristo per la morte e la resurrezione di Lui; facendoci operare in modo che le nostre ree passioni perdano la di lor veemenza.

Imperocchè quando noi, in virtù della fede, sentiremo d'esser morti con Gesù Cristo, allora solamente potremo intendere che tutto è vanità nel mondo.

Ma, per ottener questo intento, è d'uopo dominare, con incessante costanza, i nostri sensi, evitando sempre tutte quelle occasioni, le quali possono farci peccare.

Similmente, dopo che per la mortificazione del corpo, sarémo risuscitati a nuova

„imperaţia cerurilorŭ" (Mat. Cap. V 17-18-19-20).

Credinţa care desvinovaţesce şi muntuesce este darulŭ luĭ D-ḑeu; şi noĭ, creḑêndŭ în Iesus Cristus, ne facemŭ ómenĭ nouĭ; căcĭ, precumŭ Santŭ Pavel ḑice „o-
„mulŭ nostru cel vecchiŭ cu
„Dênsulŭ împreună s'a rês-
„tignitŭ, ca să se strice tru-
„pulŭ pêccatuluĭ, ca să nu
„maĭ slugimŭ noĭ pêccatuluĭ (Epist. côtre Rom. Cap. VI 6).

Acéstă credinţă aşia de pură şi aşia de adeverată ne unesce cu alŭ nostru Muntuitorŭ Iesus Cristos prin mortea şi învierea Luĭ, facêndune lucra astŭ-felŭ în quôt ale nostre rele patime să perdă iuţimea lorŭ.

Căcĭ quândŭ noĭ, în virtutea credinţeĭ, vomŭ senţi că suntemŭ morţi cu Iesus Cristus, numaĭ atuncĭ vomŭ puté înţellege că tóte suntŭ vanitate în lume.

Ensă, spre a ajunge la acésta ţintă, trebue să domnimŭ, cu neînçetată statornicie, sénsurile nostre, evitândŭ totŭ d'anna acelle occasiunĭ, carĭ potŭ face ca să peccatuimŭ.

Assemenea, după ce prin amorţirea trupuluĭ, vom învia la uă nouă viaţă, ne vom

vita, esulterémo di poter vivere in modo che lo spirito domini ognora il corpo.

bucura de a puté vieţui astfel în quôtŭ spiritul să domnescă corpulŭ.

Così la viva fede, facéndone ottenere la remissione de peccati, tranquilla la nostra coscienza, e ne riempie di letizia.

Aşia credinţa cea vină, facêndune să obţinemŭ ertarea peccatelorŭ, linistesce a nostră consciinţă, şi ne umplă de bucurie.

Essa ne pacifica con Dio; esortandone all'adempimento de'precetti del Decalogo, all'umiltà, alla mansuetudine, alla carità ed a tutte le altre evangeliche virtù.

Ea ne împacă cu D-ḑeu; îndemnândune la îndeplinirea preceptelorŭ Decalogului, la umilinţă, la blândeţe, la dragoste şi la tóte celle-l'alte virtuţi evangelice.

Questa fede, per la quale cessiamo di peccare, ed incominciamo a vivere ad imitazione di Gesù Cristo, essendo accompagnata da buone ópere, ne conduce alla celeste felicità ed alla eterna vita.

Acéstă credinţă, prin care încetămŭ de a peccatui, şi începemŭ a vieţui după imitaţiunea lui Iesus Cristus, fiindŭ însoçită de bune fapte, ne duce la fericirea ceréscă şi la viaţa eternă.

Noi siamo giustificati e salvati in virtù della fede nel nostro Redentóre; ma, per esser veri Cristiani, dobbiamo fare ciò che Gesù Cristo vuole che noi facéssimo pel bene del nostro próssimo e per la glória di Dio.

Noi suntemŭ desvinovaţiţi şi muntuiţi prin virtutea credinţei în Muntuitorulŭ nostru; ânsă, spre a fi adeveraţi Creştini, trebue să facemŭ ceea ce Iesus Cristus voesce ca noi să facemŭ pentru binele apropelui nostru şi mărirea lui D-ḑeu.

Nulladiméno se pria di tutto, non rinunziamo ad ogni vanità, le nostre buone ópere saranno senza mérito; perocchè se noi le facciamo solamente per parér buoni e giusti agli occhi del mondo, e non per beneficare il próssimo con sentimento di

Cu tóte acestea, dacă înainte de tóte, nu renunţiamŭ la ori ce vanitate, ale nostre bune fapte vor fi fôră meritŭ; căci dacă noi le facem numai spre a ne înfăçişia ca buni şi drepţi înaintea ochilor lumii, şi nu spre a face bine aprópelui nostru cu

fraterna carità, e per glorificare Iddio con sentimento di umiltà, lor togliamo tutta la bontà che potrebbero in sè avere qualora non fossero effetto di ostentazione più che di pietà. Perciò Gesù Cristo dice: „Guardátevi di far la vostra e-„lemósina nel cospetto de-„gli uomini, per esser da loro „riguardati: altramente voi „non ne avrete prémio ap-„po il Padre vostro ch'è ne'-„cieli“ (Mat. Cap. VI-1).

Pensando, al contrario, che otteniamo giustificazione e salute soltanto pe'mériti di Gesù Cristo, possiamo fare, in virtù della fede tutto ciò ch'è buono e giusto con evangélica umiltà, e senza la minima vanità.

Ciò preposto, è d'uopo chiarire maggiormente che le buone ópere débbono esser conseguenza della viva fede, cioè manifestazione del nuovo uomo, procedente per la via della verità, della equità, della carità, della santitá..

Quindi la evangelica fede è simile a splendente fiamma. imperocchè come il fuoco ardente senza l'aiuto della luce, non può distaccarsi da essa, così la fede redimente senza il concorso delle buone ope-

sentimentŭ de dragoste frăţéscă şi spre a da mărire luĭ Dḑeu cu sentimentŭ de umilinţă devotată, le redicăm tótă bunetatea ce arŭ avé în sine quând nu arŭ fi effectulŭ vanităţiĭ maĭ multŭ de quôtŭ urmarea pietăţeĭ. Pentru acésta Iesus Cristus ḑice: „Luaţĭ aminte milostenia „vostră să nu o faceţĭ înaintea omenilor, spre a fi ve-„ḑuţĭ de dênşiĭ: iar de nu, „plată nu veţĭ avé de la Ta-„tăl vostru care este în ce-„rurĭ“ (Mat. Ca. VI 1).

Cugetândŭ, din contra că obţinemŭ desvinovăţirea şi muntuire numaĭ prin meritele luĭ Iesus Cristus, putemŭ face, prin puterea credinţeĭ, totŭ ce e bunŭ şi dreptŭ cu umilinţă evangelică, şi fôră cea maĭ mică vanitate.

Acumŭ trebue să desl şimŭ maĭ multŭ că bunele fapte cată a fi urmarea credinţeĭ celleĭ viue, adecă manifestaţiunea omuluĭ noŭ, care procede prin callea verităţiĭ, a equităţiĭ, a carităţiĭ, a sântităţiĭ.

Decĭ credinţa evangelică este assemênată cu uă flăcară ce strălucesce. Căcĭ precumŭ foculŭ ce arde fôră ajutoruluĭ lumineĭ, nu póte să se deslipéscă de dênsa, aşia credinţa ce desvinovăţesçe

re, non può esser da queste discompagnata.

Laonde, come, vedendo fiamma che non tramanda alcuna luce, intendiamo che non è naturale, ma artificiale, cioè dipinta, così, non facendo alcuna buona ópera, dimostriamo che non è in noi quella vera e viva fede, la quale Dio ispira.

Perciò San Iacobo dice: che utilità v'è, fratelli miei, se alcuno dice „di aver fede, e non ha ó„pere? può la fede salvarlo? „che se un fratello o sorel„la son nudi e bisognosi del „nudrimento quotidiano; ed al„cun di voi dice loro: andá„tevene in pace, scaldatevi e „satollátevi, e voi non date „loro i bisogni del corpo, „qual pro fate loro? Così an„cora la fede a parte, se non „ha le ópere, è per sè stes„sa morta. Anzi alcuno dirà: „tu hai la fede ed io ho le „opere: mostrami la tua fede „senza le tue opere, ed io „ti mostrerò la fede mia per „le mie opere. Tu credi che „Dio è un solo: ben fai: i „démoni lo crédono anch'„essi, e tremano. Or, o uo„mo vano, vuoi tu conósce„re che la fede senza le ó„pere è morta?“ (Epist. Cap. II 14-20).

ţesce fără concursul bunelor fapte, nu póte să fiă neînsoçită de aceste.

De aceea, precumŭ vedênd uă flăcară ce nu dă nicĭ uă luminâ, înţellegemŭ că nu este naturală, ci artificială, adecă zugrăvită, aşia, nefacêndŭ verĭ uă bună faptă, demonstrămŭ că nu avemŭ acea credinţă adevărată şi viuă, ce D-deu inspiră.

Pentru acésta Santŭ Iácovŭ dice: »Ce folosŭ este fra„ţiĭ meĭ, de ar dice cine-va „că are credinţă, iar fapte „nu are? aŭ póte credinţă „să lŭ mântuiască pre dên„sul? Că de va fi fratele séŭ „sora goli şi lipsiţĭ de hra„na cea de tóte dilele; şi va „dice lor cine-va dintru voĭ: »mergeţĭ în pace încăldiţi-ve, „şi ve saturaţĭ, şi nu le ar „da celle de treabă trupuluĭ, „ce folosŭ ar fi? Aşia şi cre„dinţa, dacă n'are fapte, mor„tă este singură. Ci va dice cine-va: tu aĭ credinţă iar eŭ amŭ „fapte; arată-mĭ credinţa ta, „din faptele tele, şi eŭ îţĭ »voiŭ areta ţie din faptele „mele credinţa mea. Tu cre„dĭ că Dumnedeu este, bine „facĭ; şi draciĭ credŭ şi se »cutremură. Voescĭ dar să „înţellegĭ, o omule deşiarte, „că credinţa fără de fapte „mortă este?“ [Epist. Cap, II 14-20].

Qnesta evaangélica fede è eziandio simile alla divinità di Gesù Cristo; il quale, essendo uomo, oprò mirábili cose, poichè risanò infermi, aprì gli occhi ai ciechi, risuscitò morti, pas eggiò sulle acque et cetera. Ma non divenne Dio in virtù di questi mirácoli, perocchè pria di farli era Dio. Quindi Egli non agì a quel modo per divenîr Dio, ma per dimostrare ch'era Dio.

Similmente noi non diveniamo Cristiani per le nostre buonē opere, ma dimostriamo, facendole, di esser Cristiani.

Laonde come Gesù Cristo, essendo uomo, fece tali prodigii, quali non avrebbe potuto fare se non fosse stato Dio, così noi, credendo in Lui con tutto fervore, possiamo fare agevolmente ciò che ne sarebbe difficile, se non fóssímo credenti.

E come la divinità di Gesù Cristo fu causa de'suoi portenti, così la fede, operante con caritá, produce le buone ópere.

Finalmente come Gesù Cristo per la sua obbedienza sino alla crocifissione, fu risuscitato, ed ottenne quella illimitata potenza, la quale, a causa della sua incarnazi-

Acéstă credinţă evangelică este încă assemênată cu dumnedeirea luĭ Iesus Cristus, care fiind omŭ, făcu lucrurĭ minunate, căcĭ însănetoşi infirmĭ, deschise occhĭ la ceĭ orbĭ, învià ceĭ morţĭ, se praumblă pe ape şi e, l, Ensă nu deveni D-deu prin virtutea acestorŭ minune, căcĭ înainte de a le face era D-deu. Ellŭ dar nu lucrâ astŭ-felŭ ca să devie D-deu, ci ca să demostre că era D-deu.

Assemenea noĭ nu devenimŭ Creştinĭ prin bunele nostre fapte, ci demonstramŭ, facêndule, că suntemŭ Creştinĭ.

De aceea, precumŭ Iesus Cristus, fiindŭ omŭ, facŭ nisce minune ce nu ar fi pututŭ să facă de nu ar fi fostŭ D-deu, aşia noĭ, credêndŭ într'-Ensulŭ cu tótă inferbinţéla, putemŭ face cu uşiorinţă ce ne ar fi greŭ de făcutŭ, de nu amŭ fi credincioşĭ.

Şi cumŭ dumnedeirea luĭ Iesus Cristus fu causa minunelor sele, aşia credinţa ce lucréză cu dragoste, produce bunele fapte.

În fine precumŭ Iesus Cristus, prin ascultarea sea pênă la restignire, fu înviatŭ, şi obţinù acea nemărginită putere, ce, din causa incarnaţiunii sele, maĭ înainte nu

one, pria non avea, e ciò in virtù dell'umanazione del Verbo di Dio, così noi, obbedendo a Gesù Cristo, sino al sacrificio delle proprie nostre vite, sarémo risuscitati, ed otterrémo, in virtù della nostra unione con Lui, celeste felicità ed etérna vita.

La viva fede realizza questa unione; ed il nostro Salvatore medésimo lo attesta nella sua ultima orazione, dicendo: „Non prego soltanto per costoro, ma eziandio „per coloro che crederanno „in me per la lor parola; „acciocchè tutti sieno una „stessa cosa, come tu, o Padre, sei in me, ed io sono „in te; acciocchè essi altresì sieno una stessa cosa in „noi; affinchè il mondo creda che tu mi hai mandato" (Giovan. Cap. XVII 20-21).

Oh noi felici se sapremo, mediante la divina grazia, profittare di questi evangelici precetti, e meritare, ponendoli ognora in opra, tutto il gáudio della futura beatitudine!

avea, şi asta prin virtutea umanaţiunii Verbului Divinŭ, aşia noi ascultândŭ pe Iesus Cristus pênă la sacrificiulŭ vieţelor nostre, vomŭ fi înviaţi şi vomŭ obţine prin virtutea uniunii nostre cu Dênsulŭ, fericire ceréscă şi viaţă eternă.

Credinţa cea viuă realiză acésta uniune, şi însuşi Muntuitorulŭ nostru o marturisesce în rugăciunea sea cea din urmă, ḑicênd: „Nu numai pentru acestia mă rogŭ, „ci şi pentru cei ce vor crede prin cuvêntulŭ lor întru „mine. Ca toţi una se fie, „precumŭ Tu, Părinte, întru „mine, şi Eu întru tine, ca „şi acestia întru noi una să „fie, ca să crédă lumea că „tu m'ai trimissŭ" (Ioan Cap. XVII 20-21).

Oh ferici de noi de vomŭ sci, prin graţia divină, a profitta de aceste precepte evangelice şi a merita, punêndule totŭ d'auna în lucrare, tótă bucuria fericirii future!

CAPO V.

Della divina grazia.

Desiderando di éssere óttimi Cristiani, per poter pro-

CAPU V.

Despre darul dumneḑeescŭ.

Dorindŭ a fi pré buni Creştini, spre a puté profitta de

tiftare de meriti di Gesù Cristo nostro Salvatore, dobbiamo rinnovare i nostri cuori mediante la divina grazia, promessa a noi per mezzo del Profeta Ezechiele, dicente: „Vi darò un cuor nuovo, „e metterò uno spirito nuo- „vo dentro di voi; e rimo- „verò il cuor di pietra dal- „la vostra carne, e vi darò „cuor di carne: e metterò „il mio Spirito dentro di voi, „e farò che caminiate ne' „miei statuti, e che a osser „viate e mettiate ad effetto „le mie leggi" (Cap. XXXVI 26-27).

Perciò è d'uopo che imitiamo incessantemente la santissima vita di Gesù Cristo, vivendo in modo che, siccome San Paolo dice, „gettia- „mo via le opere delle té- „nebre, e siam vestiti degli „arnesi della luce; caminia- „mo onestamente, come di „giorno: non in pasti ed eb- „brezze; non in letti e lasci- „vie: non in contesa ed in- „vidia: anzi siamo rivestiti „del Signor Gesù Cristo, e „non abbiamo cura della car- „ne a concupiscenze" (Epist. ai Rom. Cap. XIII 12 13 14).

Oltre a ciò, come il nostro Redentore fu umile e blando, così eziandio noi dobbi-

meritele lui Iesus Cristus Mântuitorulŭ nostru, trebue să renoimŭ inimele nostre prin darulŭ dumnedeescŭ, făgăduitŭ noue prin Profetulŭ Ezechiel, care dice: „Voiŭ „da voue inima nouă, şi du- „hulŭ noŭ voiŭ da întru voĭ, „şi voiŭ lua inima cea de pé- „tră din trupulŭ vostru, şi „voiŭ pune inima de carne; „şi voiŭ pune duhulŭ meŭ în- „tru voĭ, şi voiŭ face ca să „umblaţi în statutele mele şi „ca să păşiţi şi să puneţi în „lucrare legile mele" (Cap. XXXVI 26-27).

Pentru acésta trebue să imitămŭ neîncetatŭ pré sânta viaţă a luĭ Iesus Cristus, vieţuindŭ astŭ-felŭ în quôtŭ, precumŭ Santŭ Pavel dice, „să lepădămŭ lucrurile întu- „nericuluĭ, şi să ne îmbracămŭ „cu arma luminiĭ; dioa cu „chipŭ să umblămŭ: nu în „ospeţe şi în beţiĭ; nu întru „curviĭ, şi întru fapte de ru- „şine: nu întru pricire şi pis- „mă, ci să ne îmbracămŭ „întru Domnulŭ nostru Ie- „sus Cristos, şi purtarea de „grigiă a trupuluĭ să nu o „facemŭ spre pofte" (Epist. către Rom. Cap. XIII 12 13-14).

Afară de asta, cumŭ Mântuitorulŭ nostru fu umilŭ şi blândŭ, aşia şi noĭ trebue să

amo essere umili e blandi, per vivere in fraterna concordia ed armonia co'nostri simili.

E come Egli soffrì crocifissione, pregando pe'suoi crocifissori; così noi dobbiamo soffrir persecuzioni, e pregare pe'nostri persecutori.

Ma, per imitare con letizia e piacere Gesù Cristo, è d'uopo ricordare quelle parole colle quali Esso ammaestrava le turbe sul monte, dicendo: „Beati i póveri in „ispirito: perciocchè il re„gno de'cieli è loro. Beati co„loro che fanno cordoglio: „perciocchè saranno conso„lati. Beati i mansueti: per„ciocchè essi erederanno la „terra. Beati coloro, che sono „affamati ed assetati di giu„stizia: perciocchè saranno „saziati. Beati i misericordi„osi: perciocchè misericór„dia sarà lor fatta. Beati i „puri di cuore: perciocchè „essi vedranno Iddio. Beati „i pacifici: perciocchè essi „saranno chiamati figliuoli di „Dio. Beati coloro che sono „perseguitati per cagione di „giustizia: perciocchè il re„cgno de'cieli è loro. Voi sa„rete beati quando gli uo„mini v'avranno vituperati e „perseguiti; e, mentendo, a-

fimŭ umilĭ şi blândĭ, spre a vieţui în fraţescă concordiă şi armoniă cu assemenaţiĭ nostri.

Şi cumŭ Ellŭ sufferi rêstignire, rugânduse pentru rêstiguitoriĭ seĭ, aşia şi noĭ trebue să suferimŭ persecuţiunĭ, şi să ne rugămŭ pentru persecutoriĭ nostri.

Ensă spre a imita cu bucurie şi plăcere pe Iesus Cristus, trebue să ne adducemŭ a minte acelle vorbe cu carĭ Ellŭ înveţa turbele asupra munteluĭ, dicêndŭ: „Fericiţĭ ceĭ săracĭ cu du„hulŭ, că acellora este îm„părăţia cerurilor. Fericiţĭ „ceĭ ce plângŭ, că aceia se „vorŭ mângăea. Fericiţĭ ceĭ „blândĭ, că aceia vorŭ moş„teni pămêntuluĭ. Fericiţĭ ceĭ „ce flamândescŭ şi înşetoşéză „de dreptate, că aceia se vorŭ „sătura. Fericiţĭ ceĭ milos„tivĭ, că aceia se vor milui. „Fericiţĭ ceĭ curaţĭ cu inimă, „că aceia vor vedé pré Dum„nedeu. Fericiţĭ făcătoriĭ de „pace, că aceia fiĭ luĭ Dum„nedeu se vor chiăma. Fe„ricіţĭ ceĭ ce se gonescŭ „pentru dreptate, că acellora „este împărăţia cerurilorŭ. „Fericiţĭ veţĭ fi quândŭ ve „vorŭ ocărî pre voĭ, şi ve „vorŭ goni, şi vorŭ dice totŭ „cuvêntulŭ rêŭ împrotiva vos„tră, minţindŭ pentru mine.

„vranno detto contro a voi „ogni mala parola per ca- „gion mia. Rallegratevi, e „giubilate: perciocchè il vos- „tro prémio è grande ne'ci- „eli. (Mat. Cap. V 3-12.)

Quindi, sapendo che la vita del nostro Salvatore Gesù Cristo è stata ognor piena di amaritúdini, se vogliamo imitarla, dobbiamo portare incessantemente la nostra croce, siccome Egli medésimo ci esorta, dicendo: „Se „alcuno vuol venire dietro a „me, rinunzii a sè stesso, e „tolga ogni dì la sua croce „in ispalla, e séguitimi: per „ciocchè chi avrà voluto sal- „var la vita sua, la perderà; „ma chi avrà perduta la vita „sua per me, la salverà" [Luca Cap. IX-23-24].

Da ciò risulta che dobbiamo tutto soffrire per esser veri Cristiani, e per glorificare Iddio; accettando, come suo dono, tutte le amaritúdini provántisi per l'Evangélio. E ciò tanto più, per quanto sappiamo che, siccome San Paolo dice, „l'afflizione „ópera pazienza; e la pazi- „enza, esperienza; e l'espe- „rienza, speranza. Or la spe- „ranza non confonde: perci- „occhè l'amor di Dio è spar- „so ne'cuori nostri per lo Spi-

„Bucuraţi-ve şi ve veseliţĭ, „că plata vóstră multă este „în cerurĭ" (Mat. Cap. V. 3-12).

Sciindŭ dar că viaţa Muntuitoruluĭ nostru Iesus Cristus a fostŭ totŭ d'auna plină de amărăciunĭ, dacă voimŭ a o imita, trebue să purtamŭ neîncetatŭ crucea nóstră, precumŭ Ellŭ însuşĭ ne îndemnă ḑicêndŭ: „orĭ-cine va voi „să vie după mine, să se „lepede de sine, şi să'şĭ ia „crucea sea în tóte ḑilele, „şi să'mĭ urmeze mie, că cine „va voi să'şĭ muntuiască su- „fletulŭ seŭ, perde'l-va pre „ellŭ; iar cine 'şĭ va perde „sufletulŭ seŭ pentru mine „acesta îlŭ va muntui pre „dênsulŭ" (Luca Cap. IX 23-24).

Din asta resultă că trebue sc suferimŭ tóte spre a fi adeveraţĭ Creştinĭ, şi spre a glorifica pre D-ḑeu; primindŭ ca un darŭ al seŭ tóte amariciunile se se încercă pentru Evangeliŭ. Şi asta cu atôtŭ maĭ multŭ, cu quôtŭ scimŭ că, precumŭ Santŭ Pavel ḑice, „necazul rêbdare „lucrézĕ: iar rêbdarea cură- „ţire, iar curăţire nedeşde. „Iar nedesdea nu rusinézĕ: „că dragostea luĭ D-ḑeu s'a „versatŭ întru inimele nostre,

„rito Santo che ci è stato „dato" (Epist. ai Rom. Cap. V 3-5).

Noi possiamo sentire la verità di queste parole, se soffriamo i mali della vita con costante pazienza; non ignorando che, sebben déboli, diveniamo forti, poichè Dio ci fortifica.

CAPO VI.

Della Eucaristia.

Rammemorando il sacrificio compiuto di Gesù Cristo per la nostra redenzione, dobbiamo appressarci alla sua mensa, per mangiár del pane e bever del vino tutt'insieme. Imperocchè, così facendo, eseguiremo la volontà manifestata de Lui allorchè, cenando co'suoi discepoli „nella „notte ch'Egli fu tradito, pre„se del pane; e, dopo aver „rendute grazie lo ruppe, e dis„se: pigliate, a mangiate: que„sto è il mio corpo il quale per „voi è rotto; fate questo in ram„memorazion di me„, ed allorchè, dopo aver cenato, prese eziandio il cálice, dicendo: „Questo cálice è il nuovo Pat„to nel sangue mio, il quale „è sparso per voi: fate que„sto in rammemorazion di me„. (Epist. I ai Cor. Cap. XI-23-24-25).

„prin Duhulŭ Sântŭ cel ce „s'a datŭ nouĕ" (Epist. côtre Rom. Cap. V 3-5).

Noĭ putemŭ senţi adevărulŭ acestorŭ vorbe, dacă sufferimŭ necazurile vieţeĭ cu statornică rebdare, sciindŭ că, de şi debili, devenĭmŭ forţi, căcĭ D-deu ne fortifică.

CAPU VI.

Despre Eucaristia.

Aducândune a minte de sacrificiulŭ complinitŭ de Iesus Cristus pentru mântuirea nóstră, trebue să ne appropiămŭ de mésa sea, spre a mânca din pâne şi a bea din vinŭ cu toţĭ împreună. Căcĭ aşia făcêndŭ, vomŭ implini voinţa manifestată de Dênsulŭ quând cenândŭ cu discipuliĭ seĭ „in „nóptea, întru care s'a vên„dutŭ, a luatŭ pâne, şi mul„ţumindŭ a frântŭ, şi a dissŭ: „luaţĭ, mâncaţĭ: acésta este „trupulŭ meŭ care se frânge „pentru voĭ: acésta să faceţĭ „întru pomeniré mea„ şi quând după ce cenasse, luâ şi paharulŭ, dicêndŭ: „acestŭ pa„harŭ legea cea nouă este în„tru sângele meŭ care se vér„să pentru voĭ: acésta să fa„ceţĭ întru pomenirea mea„ (Epist. I côtre Cor. Cap. XI. 23-24-25).

Questo sacramento, istituito dal nostro divino Redentore, ne fa, siccome abbiam detto, rammemorare la sua crocefissione. Perciò Paolo dice: „ogni volta che voi avrete „mangiato di questo pane, e „bevuto di questo cálice, voi „annunzierete la morte del „Signore, fin ch'Egli venga„. (Epist. I ai Cor. Cap. XI. 26).

L'effetto dell'Eucaristia è salutare pel bene del próssimo e per la gloria di Dio.

Ma essa diviéne micidiale veléno, qualora la riceviamo indegnamente; perciocchè San Paolo dice: „chiunque avrà „mangiato questo pane, e be„vuto il cálice del Signore „indegnamente, sarà colpé„vole del corpo e del sangue „del Signore. Or provi l'uo„mo sè stesso, e così mangi „di questo pane e bea di que„sto cálice; poichè chi ne „mangia e bee indegnamente „mangi e bea giudicio a sè „stesso, non discernendo il „corpo del Signore„. (Epist. I ai Cor. Cap. XI. 27. 28. 29).

L'Eucaristia è simbolo d'unione e d'amore, perocchè il nostro Salvatore Gesù Cristo l'ha istituita non solamente per affidarci circa la remissione de' peccati, ma eziandio per invitarci alla carità verso i nostri simili.

Acestă sacramentŭ, institŭitŭ de Mântuitorulŭ nostru, ne face, precumŭ amŭ disŭ, să ne aducemŭ a minte restignirea sea. Pentru acésta Sf. Pavelŭ dice: „de quâte orĭ „veţĭ mânca pânea acésta, şi „veţĭ bea paharulŭ acesta, „mórtea Domnuluĭ vestiţĭ pê„nă quândŭ va veni.„ (Epist. I côtre Cor. Cap. XI. 26)

Effectulŭ Eucaristieĭ este salutarŭ pentru binele aprópeluĭ nostru şi pentru mărirea luĭ D-deŭ.

Ensă ea devine omoritorŭ veninŭ, quândŭ o priimimŭ cu nedemnitate; căcĭ Santŭ Pavelŭ dice: „orĭ care va mân„ca pânea acésta, şi va bea „paharulŭ Domnuluĭ cu ne„vrednicie, vinovatŭ va fi tru„puluĭ şi sângeluĭ Domnuluĭ. „Ci să se ispitéscă omulŭ pre „sine, şi aşiă din pâne să „mănince, şi din paharŭ să „bea; că cel ce mănincă şi „bea cu nevrednicie, judeca„ta luĭ îşĭ mănincă şi bea, „nesocotindŭ trupulŭ Domnu„luĭ.„ (Epist. I. côtre Cor. Cap. XI. 27. 28. 29.

Eucaristia este simbolulŭ uniriĭ şi dragostiĭ, căcĭ alŭ nostru Mântuitorŭ Iesus Cristus l'a institut-o nu numaĭ pentru a ne încredinţa despre ertarea păcatelorŭ, ci ancă pentru a ne invita la dragoste către assemênaţiĭ noştri.

In virtù dell'Eucaristia, ne uniamo con Gesù Cristo per modo da divenire un sol Corpo, di cui Egli è il Capo; cioè una indivisibile Chiesa.

Siffatta unione è rappresentata dall'eucaristico pane, il quale é fatto di molti ácini di grano, in modo che l'uno non distinguasi dall'altro.

Quindi noi dobbiamo esser tutti uniti con tale concordia di mente e di cuore, quale richiedasi per non disunirci mai. Perciò San Paolo dice: „Il cálice della benedizione, „il quale noi benediciamo, non „è la comunione del sangue „di Cristo? il pane che noi „rompiamo, non è la comu„nione del corpo di Cristo? „Perciocchè v'è un medésimo „pane; noi, benchè molti, sia„mo un medésimo corpo: po„ichè partecipiamo tutti un „medésimo pane „ (Epist. I ai Cor. Cap. X. 16-17)

Laonde, per esser degni membri del Corpo di Gesù Cristo, cioè della Chiesa una ed indivisibile, dobbiammo guardarci dall' offender mai alcuno de' nostri fratelli, poichè altramente offendiamo il nostro Salvatore; stantechè, essendo Capo, Egli sente tutti quei dolori, dai quali le membra del suo Corpo sono tor-

In virtûtea Eucaristieĭ, ne unimŭ cu Iesus Cristus astŭ-felŭ în quâtŭ devenimŭ unŭ singurŭ Corpŭ, alŭ căruĭ Capŭ este Ellŭ, adecă uă Biserică nedespărțită.

Assemenea unire este represintată de pânea împărtășiriĭ, care e făcută de multe grăunțĭ de grâŭ, astŭ-felŭ în quôtŭ nu se distinge unulŭ de altulŭ.

Noĭ dar trebue să fimŭ toțĭ unițĭ cu acea concordia de minte și de inima, care se cere pentru a nu ne despărți nicĭ uă dată. Pentru acésta Sântŭ Pavelŭ ḑice: „Paharulŭ „binecuvêntăriĭ care binecu„vêntâmŭ, aŭ nu este împăr„teșirea sângeluĭ luĭ Iisus Cri„stos? pânea care frângemŭ, „au nu este împârteșirea tru„puluĭ luĭ Iisus Cristos? Că „uă pâne, unŭ trupŭ, ceĭ mulțĭ „suntemŭ; că toțĭ ditr'uă pâ„ne ne împărtășimŭ„ (Epist. I côtră Cor. Cap. X 16-17).

De aceia, spre a fi demnĭ membri aĭ Corpuluĭ luĭ Iesus Cristus, adecă aĭ Bisericeĭ une și nedespărțite, trebue să ne ferimŭ de a offende verĭ uă dată unulŭ din frațiĭ noștri, căcĭ altŭ-minterea offendemŭ pe alŭ nostru Mântuitorŭ, pentru că, fiindŭ Capŭ, Ellŭ sente tóte acelle durerĭ, de carĭ membrele Corpuluĭ

mentate. Non possiamo adunque amar Gesù Cristo senza che noi amiamo eziandio i nostri fratelli; i quali sono con noi uniti in una sola indivisibile Chiesa che il suo Divino Capo edificò sulle fondamenta della fraterna carità.—Così sia.

seŭ suntŭ tormentate. Nu putemŭ dar iubi pre Iesus Cristus, fôră să iubimŭ şi pre fraţiĭ nostri; cariĭ suntŭ cu noĭ uniţĭ într'uă singură nedespărţită Biserică, ce Dumnedeesculŭ seŭ Capŭ edifică pe fundamentele dragostiĭ fraţescĭ. Aşia să fie.

FINE.

